

RĪGAS CENTRĀLĀ BIBLIOTĒKA

2024

GADA PĀRSKATS

SATURS

Pārskata perioda kopsavilkums	4
1. Vispārīgs bibliotēkas raksturojums.....	8
2. Finansiālais nodrošinājums	10
3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums.....	11
4. Personāls.....	14
5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība	18
6. Krājums un datubāzes	31
7. Darbs ar bērniem un jauniešiem.....	44
8. Novadpētniecība	56
9. Finansējuma piesaiste projektos	61
10. Publicitāte.....	65
11. Sadarbības tīkla raksturojums	68
12. Metodiskais un konsultatīvais darbs	75

Pielikumi

[Rīgas Centrālās bibliotēkas un filiālbibliotēku 2024. gada izmantojuma rādītāji](#)

[Rīgas Centrālās bibliotēkas un filiālbibliotēku kopējais krājums](#)

[Rīgas Centrālās bibliotēkas un filiālbibliotēku jaunieguvumi 2024. gadā](#)

[RCB darbinieku apmeklētie citu institūciju organizētie profesionālās pilnveides pasākumi 2024. gadā](#)

[Rīgas Centrālās bibliotēkas un filiālbibliotēku infrastruktūras raksturojums](#)

Rīgas Centrālās bibliotēkas 2024. gada pārskata sagatavošanā piedalījās: Aiga Balode, Vineta Baško, Daina Ģeibaka, Ineta Kaļķe, Sanita Lapiņa, Maija Mauriņa, Inta Sallinene, Sigita Sīle, Dzidra Šmita, Linda Štamere, Klāra Švedra, Zane Valaine, Dace Vlasova, Gida Zepkāne.

Fotogrāfijas no Rīgas Centrālās bibliotēkas arhīva.

© Rīgas Centrālā bibliotēka
Rīga, 2025

Pārskatā izmantotie saīsinājumi

ĀAP - ārējais apkalpošanas punkts

BJC - Bērnu un jauniešu centrs

BKUS - Bērnu klīniskā universitātes slimnīca

BJVŽ - lasīšanas veicināšanas programma "Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija"

BLN - Bērnu literatūras nodaļa

CB - Centrālā bibliotēka (Brīvības ielā 49/53)

ČAB - Čiekurkalna attīstības biedrība

ES - Eiropas Savienība

IFLA - Starptautiskā bibliotēku asociāciju un institūciju federācija

IKSD - Izglītības, kultūras un sporta departaments

IKT - informācijas un komunikāciju tehnoloģijas

ISAN - Informācijas sistēmu administrēšanas nodaļa

KAN - Komplektēšanas un apstrādes nodaļa

KISC - Kultūras informācijas sistēmu centrs

MK - Ministru kabinets

LBB - Latvijas Bibliotekāru biedrība

LKA LKK - Latvijas Kultūras akadēmijas Latvijas Kultūras koledža

LNB - Latvijas Nacionālā bibliotēka

LR KM - Latvijas Republikas Kultūras ministrija

LU - Latvijas Universitāte

PII - pirmsskolas izglītības iestāde

PLN - Pieaugušo literatūras nodaļa

RCB - Rīgas Centrālā bibliotēka

RD - Rīgas dome

RVP - Rīgas valstspilsētas pašvaldība

RDA - Rīgas valstspilsētas pašvaldības aģentūra "Rīgas digitālā aģentūra"

SBA - Starpbibliotēku abonements

Pārskata perioda kopsavilkums

RCB 2024. gada darba prioritātes

- RCB tīkla attīstība:
 - 20. jūnijā svinīgi tika [atklāta renovētā RCB Bolderājas filiālbibliotēka](#). Atklāšanā piedalījās RD, RD Izglītības, kultūras un sporta komitejas, RVP IKSD, LR KM pārstāvji un kolēģi. Pasākuma viesi iepazinās ar bibliotēku un novērtēja jauno bibliotēkas pakalpojumu – bibliomātu, kā arī ar jauno vides mākslas objektu bibliotēkas dārzā – apgleznoto grafiti sienu.

Bolderājas filiālbibliotēkas atklāšana

- 2024. gadā RVP pieņēma lēmumu par filiālbibliotēkas “Rēzna” iekštelpu renovāciju. Tika izstrādāti telpu funkcionālie plānojumi, mēbeļu specifikācijas. Krājums, datortehnika un biroja tehnika tika izvietota citu struktūrvienību telpās saglabāšanai. Filiālbibliotēkas “Rēzna” darbinieki darbu turpināja citās RCB struktūrvienībās. 2024. gada rudenī tika uzsākta telpu renovācija, filiālbibliotēku apmeklētājiem plānots atvērt 2025. gada aprīlī.
- **RCB filiālbibliotēku akreditācija**, akreditētas 12 filiālbibliotēkas (skat. [Bibliotēku akreditācija](#)).

Jauni pakalpojumi, esošo pakalpojumu pilnveide

- RCB pirmo reizi Rīgā piedāvāja jaunu pakalpojumu – **bibliomātu**, kas bija pieejams Bolderājas filiālbibliotēkas lietotājiem ([skat. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība](#)).
- No jūnija lietotājiem pieejama RCB kataloga [katalogs.rcb.lv](#) jaunā versija.
- Augustā izstrādāts jauns RCB lasītāja kartes dizains.

Jaunā RCB lasītāja karte

Nozīmīgi/jauni projekti

- Bolderājas filiālbibliotēka īstenoja Rīgas Apkaimju iedzīvotāju centra sabiedrības integrācijas projektu konkursā atbalstītais RCB **sabiedrības integrācijas projekts “Atvērti atbalstam, radošumam un kopā būšanai”** (skat. [Finansējuma piesaiste projektos](#)).
- 2024. gadā RCB turpināja dalību LNB vadītā Eiropas Komisijas programmas “EU4Dialogue” projekta “EU4Dialogue: mazināt plaisas ar kultūras un izglītības palīdzību” īstenošanā (skat. [Pārrobežu sadarbība, starptautiskā sadarbība](#)).
- RCB sadarbība ar apgādu “Zvaigzne ABC” projektā **“Cilvēki laikā Eiropas dailliteratūras darbos bērniem un pieaugušajiem”** (ES programmas “Radošā Eiropa” projekts "Dailliteratūras tulkošana un izdošana")
- 19. aprīlī CB notika 3td.lv e-grāmatu bibliotēkas piecu gadu jubilejas pasākums un diskusija par lasīšanas veicināšanu **“Kā nēsāt pustūkstoti grāmatu kabatā?”** (skat. [3td e-grāmatu bibliotēka](#)).
- RVP vasaras [kultūrpunktu “Strops” pasākumi](#) Bolderājas un Čiekurkalna filiālbibliotēkas dārzā.

Norišu cikla “Latviešu grāmatai 500” aktivitātes

Turpinot izdevējam Helmaram Rudzītim veltīto pasākumu ciklu, RCB rīkoja vairākus pasākumus:

- 5. jūnijā Mazajā ģildē notika RCB rīkota **konference “Helmars Rudzītis. Bellaccord-Electro”**. Konferencē ar referātiem uzstājās muzikologs, Liepājas koncertzāles “Lielais dzintars” mākslinieciskais vadītājs Orests Silabriedis, LNB speciāliste Zane Grosa, Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas pētnieks, Valmieras muzeja speciālists Alberts Rokpelnis, RCB Bibliotēku dienesta galvenā eksperte, arhitekte Zane Ramiņa. Ar izdevniecības “Laika grāmata” atbalstu tapa konferences referātu izdevums. Konferences tematika ļāva dziļāk iepazīt un novērtēt skaņuplašu izdošanas nozīmi Latvijas kultūrvēsturē. Ar LNB, Rīgas Jūgendstila centra, Aleksandra Čaka memoriālā dzīvokļa, Rīgas Kino muzeja atbalstu tika iekārtota izstāde, ko konferences apmeklētāji varēja aplūkot pasākuma starplaikos.

Konference “Helmars Rudzītis. Bellaccord-Electro”

- 19. jūnijā filiālbibliotēkā “Avots” notika grāmatizdevēja piemiņai veltīta sarunu pēcpusdiena “Helmara Rudziša dzīves dēkas”. Pasākuma centrā bija literatūrzinātnieka Jāņa Zālīša stāstījums par darbu pie monogrāfijas par Helmaru Rudzīti.
- 19. septembrī Latvijas Etnogrāfiskajā brīvdabas muzejā notika [Baltu vienības dienai veltīta starptautiska konference](#), kas tika rīkota sadarbībā ar Viļņas Centrālo bibliotēku. Konferences dalībnieki noklausījās referātus, kas saistās ar grāmatniecības un lasīšanas vēsturi: literatūrzinātnieka, grāmatniecības vēsturnieka, LNB vadošā pētnieka Paula Daijas priekšlasījumu “Latviešu zemnieku grāmatplaukts 18. un 19. gadsimtā”, arhitektes, RCB Bibliotēku dienesta galvenā ekspertes Zanes Ramiņas pētījumu “Kur glabāja grāmatas latviešu zemnieku sētā”, savukārt Editas Matonytės, Viļņas pilsētas pašvaldības Centrālās bibliotēkas bibliotekāres priekšlasījuma tēma bija “Lietuviešu vārda ceļš 1864–1904”. Konferences apmeklētājiem bija iespēja piedalīties ekskursijā pa muzeju.

Baltu vienības dienas starptautiskā konference

- “Latviešu grāmatai 500” 2024. gada tēmai par bibliotēkām un lasīšanu bija veltīti vairāki pasākumi, kas notika CB un filiālbibliotēkās (skat. [Pasākumi ar autoriem un izdevniecībām](#)).

“Restarts lasīšanai”

LNB ar LR KM un Izglītības un zinātnes ministrijas atbalstu, sadarbībā ar partneriem 2024. gadā uzsāka sabiedrības iesaistes kustību “Restarts lasīšanai”. Iesaistoties bērnu lasītprasmes un lasītpatikas uzlabošanas kustībā, CB un filiālbibliotēkas rīkoja dažādus lasītveicināšanas pasākumos, kā arī domāja jaunus risinājumus bērnu auditorijas piesaistei. Arī izglītības iestāžu bibliotekāri un pedagogi izrādīja interesi par bibliotekārajām stundām, aktivitātēm un lasītveicināšanas pasākumiem RCB. RCB piedalījās valsts mēroga lasītveicināšanas programmās “Skaļās lasīšanas sacensība”, BJVŽ, “Grāmatu starts”.

LNB datu centra problēmas ietekme publisko bibliotēku darbā

2024. gada 1. jūlijā konstatētie LNB datu centra darbības traucējumi RCB darbību neietekmēja, jo tās informācijas sistēmas atrodas RDA pārziņā esošajos serveros. RDA serveru infrastruktūra atrodas no LNB neatkarīgā datu centrā un tā uzturēšanu nodrošina RDA personāls.

Problēmas, to risinājumi

- 2024. gadā nedaudz, bet palielinājušies RCB pakalpojumu izmantošanas rādītāji. Joprojām svarīga ir bibliotēkas lietotāju, īpaši bērnu, piesaiste bibliotēkai, individuālais darbs ar apmeklētājiem, pasākumi un nodarbības par aktuāliem jautājumiem, bibliotēkas popularizēšana.
- Lietotājiem paredzētās datortehnikas veiktspēja atbilst tikai minimālām prasībām, ietekmējot un samazinot sniegto pakalpojumu kvalitāti. Nepieciešama tās nomaiņa. Jauna datortehnika un biroja tehnika tiek iegādāta filiālbibliotēkās, kas tiek renovētas.
- Kaut arī RVP mērķtiecīgi iegulda līdzekļus RCB un filiālbibliotēku telpu renovācijā, joprojām ir filiālbibliotēkas, kurās nepieciešams remonts vai renovācija. 2024. gadā tika pabeigta Bolderājas filiālbibliotēkas iekštelpu renovācija un uzsākta filiālbibliotēkas "Rēzna" telpu renovācija. Renovācija nepieciešama Pļavnieku filiālbibliotēkai, Sarkandaugavas filiālbibliotēkai, dažādi remonta un atjaunošanas darbi veicami virknē citu bibliotēku.

Citi aktuāli jautājumi

- Lai uzlabotu Rīgas valstspilsētas pašvaldības informācijas resursu drošību, RCB darbinieku lietotāju kontiem tika ieviesta daudzpakāpju autentifikācija.
- RCB strādāja pie dažādu iekšējo dokumentu izstrādes un aktualizēšanas. Izstrādāti jauni iekšējie noteikumi par skaidrās naudas darījumu, bezskaidras naudas pārskaitījumu un maksājuma karšu darījumu uzskaites kārtību, kā arī par materiālo vērtību un saņemto pakalpojumu uzskaiti. Izdots jauns rīkojums par paziņošanas kārtību drošības incidentu un personas datu aizsardzības pārkāpumu gadījumos.
- Izstrādātas jaunas veidlapas:
 - RCB darbinieku amata pienākumu un to izpildes novērtēšana (bibliotekāro darbinieku darba izpildes novērtējums pēc pārbaudes laika beigām);
 - pieteikums izstādes eksponēšanai RCB (sadarbības partneru izstāžu eksponēšanai);
 - vienoti paraugi informācijas ievadei BIS ALISE lasītāju datu piezīmju laukā;
 - veidlapas un aktu paraugi darbam ar RCB krājumu (dāvinājumu pieņemšana, norakstīšana u. c.)
- 11. novembrī–23. decembrī RVP IKSD Audita un revīzijas nodaļa veica auditu RCB, kā arī Bišumuižas, Ilģuciema, Imantas, Šampētera un Ziemeļblāzmas filiālbibliotēkā. Audita laikā tika pārbaudīti personāla vadības dokumenti, telpu iekārtojums un iznomāšana, finanšu vadība un norēķini, materiālo vērtību uzskaitē, iepirkumu procedūras ievērošana.
- Darbs ar lietvedības un arhīva dokumentiem. RCB veica fotoarhīva izvērtēšanu un fotogrāfiju atlasu nodošanai Latvijas Valsts arhīvam, kā arī nododamo fotogrāfiju aprakstīšanu un klasificēšanu atbilstoši arhīva prasībām.

- RCB piedalījās **“Rīgas valstspilsētas pašvaldības kultūrpolitikas pamatnostādņu 2025.–2028. gadam”** sagatavošanā. Pamatnostādnes ir vidēja termiņa plānošanas dokuments, kurā noteikts Rīgas pašvaldības kultūras nozares attīstības redzējums, mērķi, rīcības virzieni un uzdevumi, prioritāri veicamie pasākumi, nepieciešamie resursi, kā arī pamatnostādņu īstenošanas uzraudzības un novērtēšanas kārtība. Būtiski atzīmēt, ka RCB, filiālbibliotēkas, to infrastruktūra un sniegtie pakalpojumi atspoguļoti kā nozīmīga Rīgas kultūras dzīves sastāvdaļa. [Pamatnostādņu publiskā apspriešana](#) notiks no 2025. gada 6. februāra līdz 7. martam.
- Daugavas filiālbibliotēkas vadītāja un darbinieki piedalījās **Ķengaraga apkaimes centra konceptplāna** ([Izstrādāts Ķengaraga apkaimes centra konceptplāns | Rīgas valstspilsētas pašvaldība](#)) publiskajā apspriešanā. Ķengarags ir pirmā Rīgas apkaime, kuras centram izstrādāta telpiskās attīstības vīzija, kuras galvenās aktivitātes paredzēts realizēt līdz 2030. gadam. Lai pilnveidotu iespējas atpūsties apkaimes centra zaļajās zonās, padarītu pārvietošanos ērtu, drošu un veidotu iedzīvotājiem pievilcīgu vidi, tuvākajos gados plānots attīstīt Ķengaraga parku, Daugavas promenādes posmu apkaimes centrā, skvēru Aviācijas ielā, kā arī ielas starp šīm vietām. Ķengaraga attīstības ietvaros saskaņā ar jauno konceptplānu būtiski tiks uzlabota pieeja Daugavas filiālbibliotēkai, kā arī labiekārtota bibliotēkas apkārtnē.
- RCB iesaistījās **RVP aģentūras “Rīgas enerģētikas aģentūra”** izsludinātajā iedzīvotāju ideju konkursā “Mans kultūrdārzs Bolderājā” ([Bolderājas bibliotēkas dārzā taps jauns labiekārtojums bibliotēkas pakalpojumu un kultūras norišu baudīšanai](#)), kurā interesenti varēja iesniegt savas idejas, kā iekārtot Bolderājas filiālbibliotēkas dārzu. Dārzu plānots iekārtot kultūras pasākumu vajadzībām, izmantojot aprites ekonomikas un Jaunā Eiropas Bauhaus principus (vairāk skat. [“Finansējuma piesaiste projektos”](#)).

1. Vispārīgs bibliotēkas raksturojums

• Bibliotēkas darbības teritoriālais un institucionālais raksturojums

RCB ir Rīgas valstspilsētas pašvaldības iestāde, kas strādā RVP IKSD pakļautībā. Akreditācijas procesā 2020. gadā RCB atkārtoti ir piešķirts reģiona galvenās bibliotēkas statuss, bet RCB filiālbibliotēkas ir akreditētas kā vietējas nozīmes bibliotēkas.

RCB funkcija ir bibliotekāro pakalpojumu (tai skaitā izglītības, kultūras un informācijas pakalpojumu) sniegšana, kultūras vērtību, vietējā kultūras mantojuma (novadpētniecības) materiālu saglabāšana un popularizēšana Rīgas valstspilsētas administratīvajā teritorijā. RCB pieejama uzticama informācija, tās sniegtie pakalpojumi ir pieejami ikvienam.

- **informācija par padotībā esošajām iestādēm, reģiona bibliotēkām, izglītības iestāžu bibliotēkām, ārējiem apkalpošanas punktiem**

2024. gadā RCB tīklu veidoja Centrālā bibliotēka (reģiona galvenā bibliotēka, CB), 26 filiālbibliotēkas un trīs ārējie apkalpošanas punkti: “Saulaino dienu bibliotēka” BKUS, Rīgas patversmes Dienas centrā, Ieslodzījuma vietu pārvaldes Centrālcietumā. ĀAP nodrošina bibliotekāros pakalpojumus iedzīvotājiem ierobežotas piekļuves vietā un to darbību nosaka sadarbības līgumi.

ĀAP “Saulaino dienu bibliotēka” BKUS būvniecības darbu laikā apmeklētāju apkalpošana klātienē notika divas reizes, ko nodrošināja RCB filiālbibliotēkas “Zemgale” darbinieki. Bibliotēkas krājums tiek komplektēts par budžeta līdzekļiem un ietilpst vienotajā RCB krājumā (tajā skaitā abonēti periodiskie izdevumi, kam 2024. gadā atvēlēti 679,34 EUR).

ĀAP Rīgas patversmes Dienas centrā krājumu veido no RCB krājuma norakstītajiem dubletiem vai lietotāju dāvinājumiem, par RCB līdzekļiem tiek abonēti periodiskie izdevumi (2024. gadā periodikai tika atvēlēti 638 EUR.) Apmeklētāju apkalpošanu veic filiālbibliotēkas “Rēzna” darbinieki. Pārskata gadā Dienas centrā tika organizēti vairāki pasākumi tā apmeklētājiem (skat. [pakalpojumi bezdarbniekiem](#)).

2024. gadā norisinājās darbs pie **ĀAP Ieslodzījuma vietu pārvaldes Rīgas Centrālcietumā** līguma atjaunošanas, tāpēc netika abonēta periodika, kā arī netika atjaunots un papildināts ĀAP bibliotēkas krājums.

Līdz novembrim bibliotekāros pakalpojumus apmeklētājiem sniedza arī Pedagoģiskās literatūras nodaļa. Vasarā (jūnijā–augustā) Lucavsalas atpūtas parkā darbojas **RCB Pludmales lasītava**. 2024. gadā lasītavai tika sagādātas ap 250 izklaidējoša un izzinoša satura grāmatas – daiļliteratūra, nozaru literatūra un grāmatas bērniem. Piedāvāts daudzveidīgs kalendārā gada un iepriekšējo gadu žurnālu klāsts lasīšanai pludmalē. Bērniem un citiem interesentiem dota iespēja spēlēt spēles, zīmēt, krāsot, kā arī risināt dažādus atjautības uzdevumus. Apmeklētāju apkalpošanu lasītavā nodrošina RCB struktūrvienību darbinieki.

2024. gada sākumā RCB veica 101 **Rīgas vispārējās izglītības iestādes bibliotēkas metodisko pārraudzību**. Izglītības iestāžu tīkla optimizācijas rezultātā 2024. gada 1. septembrī RCB pārraudzībā esošo skolu bibliotēku skaits samazinājās līdz 97. Vairākām skolām tika mainīti nosaukumi (vairāk skat. [Metodiskais un konsultatīvais atbalsts izglītības iestāžu bibliotēkām](#)).

Izmaiņas bibliotēku darbībā pārskata periodā (izmaiņas juridiskajā statusā, institūcijas struktūrā u. c. būtiskas izmaiņas)

Tika veiktas izmaiņas RCB struktūrā - 2024. gada decembrī tika likvidēta (slēgta) Pedagoģiskās literatūras nodaļa. Mēbeles, aprīkojums, IKT un datortehnika tika nodoti citām RCB struktūrvienībām, krājums pēc izvērtēšanas iepludināts citu RCB struktūrvienību/ filiālbibliotēku krājumos.

Bibliotēku akreditācija

2024. gadā notika 12 RCB filiālbibliotēku atkārtota akreditācija. Tika akreditētas: filiālbibliotēka "Pūce", "Strazds", "Zemgale", Bolderājas, Čiekurkalna, Grīziņkalna, Juglas, Mežciema, Sarkandaugavas, Šampētera, Torņakalna, Ziemeļblāzmas filiālbibliotēka.

Akreditācijas komisija atzinīgi novērtēja filiālbibliotēku krājumus, telpu noformējumu, kā arī bibliotekāro darbu.

Akreditācijas atzinumos ierakstīti dažādi ieteikumi iekštelpu un ārtelpu infrastruktūras uzlabošanai:

- Ierīkot bibliotēkas prasībām atbilstošu elektrību bibliotēkas pagalmā; nomainīt bibliotēkas teritoriju aizsargājošos vārtus (Čiekurkalna filiālbibliotēka);
- Nodrošināt atbilstošu vēdināšanu bibliotēkas pirmā stāva telpās; uzlabot bibliotēkas ārdurvis, lai atvieglotu personu ar īpašām vajadzībām nokļūšanu bibliotēkā (filiālbibliotēka "Strazds");
- Ieplānot bibliotēkas telpu remontu un ieejas ārsienas estētisku noformējumu; rast risinājumu bibliotēkas pieejamībai (Juglas filiālbibliotēka);
- Izvērtēt bibliotēkas telpu paplašināšanas iespējas (Mežciema filiālbibliotēka);
- Uzlabot apgaismojumu bibliotēkas kāpņu telpā; ieplānot uzbrauktuves izbūvi; sakārtot gājēju ietvi pie bibliotēkas ēkas un tās iekšpagalmā (Šampētera filiālbibliotēka);
- Rast iespēju veikt bibliotēkas telpu renovāciju; nomainīt mēbeles atsevišķās bibliotēkas zonās (Sarkandaugavas filiālbibliotēka);
- Izvērtēt esošās uzbrauktuves funkcionalitāti un rast risinājumus tās ērtai izmantošanai (filiālbibliotēka "Zemgale");
- Likvidēt iekštelpās branta radītos bojājumus (Ziemeļblāzmas filiālbibliotēka).

2. Finansiālais nodrošinājums

2024. gadā RVP piešķirtais RCB budžets bija 4 467 781 EUR, 2023. gadā neizlietotie līdzekļi - 11 838 EUR.

RCB finansiālais nodrošinājums

	2022	2023	2024
Kopā (EUR)	3 789 421	4 351 328	4 515 286
Pašvaldības finansējums	3 732 478	4 295 109	4 467 781
<i>iepriekšējā gadā neizlietotie līdzekļi</i>		24 052	11 838
Citi ieņēmumi:	59 443	32 167	38 167
<i>t. sk. maksas pakalpojumi</i>	41 012	29 667	35 667
<i>t. sk. pašvaldības projektu konkursi</i>	2500	2500	2500

Sastādot 2024. gada budžetu, tika plānots par bibliotēkas sniegtajiem maksas pakalpojumiem saņemt 29 667 EUR, taču reālie ienākumi gada beigās bija 35 667 EUR, kas ir par 20 % vairāk. 60 % ieņēmumu iegūti par savlaicīgi nenodotiem informācijas resursiem. Ieņēmumi par kopēšanu un datorizdrukām sastāda tikai 40 %, tādējādi secināms, ka pēc šiem maksas pakalpojumiem samazinājies pieprasījums.

2024. gada otrajā pusē saskaņā ar RVP budžeta grozījumiem RCB papildus tika piešķirti 35 000 EUR mēbeļu un datortehnikas iegādei, lai pēc renovācijas iekārtotu filiālbibliotēku "Rēzna". Tādējādi kopējie 2024.gada budžeta līdzekļi bija 4 515 286 EUR. Salīdzinot ar 2023. gadu, RCB budžets bija par 3,8 % lielāks.

2024. gadā RCB darbības nodrošināšanai no piešķirtā finansējuma 95,5 % izlietoti kārtējiem izdevumiem un 5,5 % kapitālajiem izdevumiem. Kārtējo izdevumu lielākais īpatsvars bija darbinieku atalgojums, kas kopā ar valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām un pabalstiem sastādīja 82 %. 18 % bija pārējie kārtējie izdevumi (galvenokārt periodisko izdevumu abonēšana, telpu īre, apsaimniekošanas izdevumi, apkure, izdevumi par elektrību un ūdeni, atkritumu izvešana, preču un pakalpojumu iegāde).

RCB budžeta izdevumi

	2022	2023	2024
Izdevumi kopā (EUR)	3 789 421	4 348 828	4 515 286
Darbinieku atalgojums (bruto)	2 371 125	2 655 402	2 976 913
Krājuma komplektēšana	221 615	262 010	195 706
<i>t. sk. periodiskajiem izdevumiem</i>	40 000	40 000	32 000
Elektronisko resursu iegāde (datubāzu abonēšana, licences u. c.)	2 833	2 295	1 228

RCB finansējums nodrošina bibliotēkas pamatfunkciju veikšanu.

3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums

ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķis

Veiktie un plānotie telpu un ēku rekonstrukcijas projekti un remontdarbi

Visās RCB struktūrvienībās/ filiālbibliotēkās 2024. gadā tika veikti sīkie un avārijas remontdarbi (durvju, logu, rokturu, slēdžu remontdarbi u. c.).

13 bibliotēkās (CB, filiālbibliotēkās "Pārdaugava", "Zemgale", "Pūce", "Vidzeme", "Rēzna", "Strazds", Daugavas, Bolderājas, Sarkandaugavas, Šampētera, Imantas, Ziemeļblāzmas filiālbibliotēkā) no RCB budžeta līdzekļiem veikti dažādi telpu un ēku uzturēšanas darbi, piemēram, sienu, griestu, durvju un palodžu krāsojuma atjaunošana, kāpņu telpu un kāpņu remontdarbi, griestu plākšņu un grīdas seguma daļēja maiņa un remontdarbi, durvju maiņa, ārsienu krāsošana u. c. uzlabojumi.

Turpinājās Bolderājas filiālbibliotēkas iekārtošanas darbi, tajā skaitā bibliotēkas norāžu izstrāde un uzstādīšana u. c. noformēšanas darbi. Uz ēkas fasādes tika izvietots RCB logo un uzskatāms uzraksts "Bibliotēka", pie ēkas ieejas izvietots bibliomāts. RCB Bolderājas filiālbibliotēka durvis lasītājiem vērā 2024. gada 21. jūnijā.

Renovētā Bolderājas filiālbibliotēka

Līdz maijam renovācijai tika sagatavota filiālbibliotēka "Rēzna" - tika demontētas un uz citām RCB struktūrvienībām pārvestas labā stāvoklī esošās mēbeles, tāpat uz citām struktūrvienībām uzglabāšanai tika pārvesta biroja tehnika, datortehnika un filiālbibliotēkas krājums. Tika izstrādāts filiālbibliotēkas "Rēzna" telpu funkcionālais plāns un mēbeļu specifikācija, līdz gada beigām tika pabeigts mēbeļu un aprīkojuma iepirkums. Filiālbibliotēkas "Rēzna" atvēršana plānota 2025. gada aprīlī.

Novembrī un decembrī, reorganizējot Pedagoģiskās literatūras nodaļu, tika demontētas un uz citām RCB struktūrvienībām pārvietotas mēbeles, biroja tehnika un datortehnika, kā arī krājums. Centralizēto dāvinājumu saņemšanai un izsniegšanai Rīgas skolu bibliotēkām tika iekārtota telpa filiālbibliotēkā "Vidzeme".

Telpu paplašināšana vai bibliotēku pārvietošana uz citām telpām, jaunu ēku būvniecība

2023. gadā RVP pieņēma lēmumu par ēkas Brīvības ielā 49/53 pilnīgu renovāciju, kā arī par papildus telpu piešķiršanu CB vajadzībām. 2024. gada jūlijā RD Finanšu un administrācijas lietu komiteja atbalstīja ēkas 2. stāva telpu atjaunošanas darbu izmaksu segšanu (kompensēšanu) RCB darbības nodrošināšanai 702 000 EUR apmērā. Remontdarbus plānots uzsākt 2025. gada sākumā.

Reorganizējot Pedagoģiskās literatūras nodaļu, no Kaņiera ielas 15 uz Graudu ielu 59A tika pārvietots RCB Arhīvs (mēbeles, personu lietu arhīvs un citi dokumenti).

Iekārtas, aprīkojums (t. sk. IKT nodrošinājums), situācijas raksturojums

2024. gadā par RCB budžeta un papildus piešķirtajiem līdzekļiem iegādātais inventārs:

- Bibliotēku dienestam tika iegādāts projektora ekrāns.
- Sarkandaugavas filiālbibliotēkai iegādāts informācijas ekrāns.

- Filiālbibliotēkai “Rēzna” tika iegādāti 10 stacionārie datori un monitori, viena melnbaltā un viena krāsainā daudzfunkciju iekārta, informācijas ekrāns, portatīvais dators, projektors, projektora ekrāns, kā arī videonovērošanas sistēma.
- Bišumuižas, Grīziņkalna un Ziemeļblāzmas filiālbibliotēkai iegādātas melnbaltās daudzfunkciju iekārtas.
- Bolderājas un Imantas filiālbibliotēkai un filiālbibliotēkai "Pārdaugava" iegādāta durvju drošības piekļuves sistēma.

RCB lietošanā esošie stacionārie datori

	2022	2023	2024
Datori līdz 5 gadiem	196 (185 - darbiniekiem 11 - lietotājiem)	26 (10 - darbiniekiem 16 - lietotājiem)	34 (13 - darbiniekiem 21 - lietotājiem)
Datori no 6 līdz 10 gadiem		186 (182 – darbiniekiem 4 - lietotājiem)	178 (172 – darbiniekiem 6 - lietotājiem)
Vecāki par 10 gadiem	195 (lietotājiem)	168 (lietotājiem)	144 (lietotājiem)

Lai uzlabotu Rīgas valstspilsētas pašvaldības informācijas resursu drošību, RCB darbinieku lietotāju kontiem tika ieviesta daudzpakāpju autentifikācija.

2024. gada vasarā, kad notika incidents LNB datu centra infrastruktūrā, RCB darbība netika ietekmēta, jo tās informācijas sistēmas atrodas RDA pārziņā esošajos serveru infrastruktūras risinājumos. RDA serveru infrastruktūra atrodas no LNB neatkarīgā datu centrā un tā uzturēšanu nodrošina RDA personāls.

RDA nodrošina ar RDA korporatīvo tīklu saistīto tehnisko iekārtu apkopi, bojātās datortehnikas vietā nodrošina līdzvērtīgu tehniku, sniedz informatīvos pakalpojumus.

Visus iepirkumus IKT jomā veic RDA, kas nodrošina saskaņotu un centralizētu informācijas sistēmu, programmatūras, datubāzu, datortehnikas un biroja tehnikas, vizuālās tehnikas, datu pārraides tīkla iekārtu u. c. tehnisko līdzekļu iepirkumu procedūru, izstrādi, ieviešanu, ekspluatāciju un administrēšanu.

RCB izmanto RDA tiešsaistes informatīvās sistēmas: grāmatvedības, vienotās lietvedības, darbinieku uzskaites un personāldaļas informācijas programmas, IT pasūtījumu sistēmu, darbinieku universālo darba vietu administratīvo funkciju veikšanai un dokumentu saskaņošanai.

RCB sadarbojas ar RDA tā pārstāvēto nozaru informācijas tehnoloģiju un telekomunikāciju attīstības stratēģijas izstrādē, veicot savas darbības optimizācijas iespēju izpēti un gatavojot priekšlikumus par veicamajiem pasākumiem.

Bezmaksas publiskā interneta tīkla izmantošanu un uzturēšanu nodrošina KISC atbalsta dienests.

Tehnisko problēmu risināšanai, kā arī sistēmu darbības uzlabošanai tika organizētas darba grupas un apspriedes, kurās piedalījās RCB ISAN speciālisti, RDA speciālisti, SIA "TietoEVRY Latvia" speciālisti.

Problēmas un to risinājumi materiālā un tehniskā stāvokļa jomā

Datortehnika ātri noveco kā morāli, tā fiziski, tāpēc lietotājiem paredzētās datortehnikas stāvoklis vērtējams kā apmierinošs - tās veiktspēja atbilst tikai minimālām prasībām, ietekmējot un samazinot sniegto pakalpojumu kvalitāti. Izņēmums ir pēdējos gados atvērtās vai renovētās filiālbibliotēkas: Āgenskalna, Torņakalna, Bolderājas filiālbibliotēka, kā arī četras darba vietas CB PLN. Pieejamo budžeta līdzekļu ietvaros notiek daudzfunkciju iekārtu iegāde, lai atjaunotu IKT resursus un optimizētu IKT resursu skaitu RCB struktūrvienībās/ filiālbibliotēkās. RCB darbiniekiem paredzēto IKT nodrošinājums ir vērtējams kā labs.

Brīvības ielā 49/53 jau trīs gadus nedarbojas panorāmas lifts, kas būtiski apgrūtināja bibliotēkas apmeklētāju nokļūšanu CB telpās. Kaut arī ēkā darbojās citi lifti, ar tiem iespējams nokļūt tikai 6. un 7. stāvā, kur atrodas Bērnu literatūras nodaļa un nozaru literatūras krājums. Ēkas 2. stāvā esošais daiļliteratūras krājums, pasākumu un izstāžu telpa ir sasniedzama tikai ar panorāmas liftu vai pa kāpnēm, kas nozīmē, ka visu gadu šīs telpas nebija pieejamas jaunajām māmiņām un cilvēkiem ar pārvietošanās grūtībām. Šī iemesla dēļ nenotika vairāki plānoti pasākumi, kā arī daļa apmeklētāju izvēlējās apmeklēt citas RCB filiālbibliotēkas.

RVP secinājusi, ka ēkai Brīvības ielā 49/53 nepieciešama pilnīga renovācija un telpu pārplānošana un 2023. gadā pieņemts lēmums CB vajadzībām piešķirt papildus telpas. Pārskata gada laikā notikušas vairākas darba grupas, kurā apspriesta plānotās renovācijas gaita un termiņi. Darba grupās iesaistījušies: RCB administrācija, RD deputāti, RVP kapitālsabiedrības "Rīgas nami" vadība, RDA vadība, dažādu RVP departamentu pārstāvji un amatpersonas.

Piedaloties dokumenta "Rīgas valstspilsētas pašvaldības kultūrpolicies pamatnostādņu 2025.–2028. gadam" sagatavošanā, aktualizēts RCB un filiālbibliotēku ēku, ārtelpu un iekštelpu raksturojums, akcentējot infrastruktūras problēmas un nepieciešamos uzlabojumus (skat. [Rīgas Centrālās bibliotēkas un filiālbibliotēku infrastruktūras raksturojums](#)).

4. Personāls

Personāla raksturojums (skaits, slodzes, izglītība, izmaiņas personāla sastāvā u. c.)

2024. gada beigās RCB strādāja 222 darbinieki, no kuriem 157 bija bibliotekārie darbinieki (132 - pilnas laika slodzes darbinieki, 8 darbinieki strādāja 0,75 darba slodzi, 17 - pusslodzi). 156 bibliotekārie darbinieki RCB strādāja pamatdarbā. No 222 darbiniekiem 205 bija sievietes (92 %) un 17 vīrieši (8 %). Darbinieku

sadalījums pēc vecuma: 20–24 gadi - astoņi (4 %), 25–39 gadi - 21 (9 %), 40–59 gadi - 96 (43 %), virs 60 gadiem 97 (44 %).

Bibliotekāro darbinieku izglītība

Bibliotekāro darbinieku kopskaits	157
Ar bibliotekāro izglītību	78
t.sk. ar maģistra grādu (arī pielīdzinātie maģistri)	16
t.sk. ar bakalaura grādu	18
t.sk. ar 1. līmeņa profesionālo augstāko jeb koledžas izglītību	10
t.sk. ar augstāko izglītību (līdz 1993.g)	4
t.sk. ar III profesionālo kvalifikācijas līmeni	30
Ar izglītību citās jomās	55
t.sk. ar maģistra grādu (arī pielīdzinātie maģistri)	12
t.sk. ar bakalaura grādu	16
t.sk. ar 1. līmeņa profesionālo augstāko jeb koledžas izglītību	7
t.sk. ar augstāko izglītību (līdz 1993.g)	20
Zinātņu doktori	1
Ar vispārējo vidējo vai profesionālo izglītību	23

2024. gadā darbā RCB pieņemti 18 darbinieki, no kuriem 13 bija bibliotekārie darbinieki.

RCB nodarbināti pieci Ukrainas civiliedzīvotāji.

Atlaistie darbinieki 2024. gadā

Atlaišanas iemesls	Kopā	No tiem bibliotekāri
Darbinieka uzteikums	15	12
Darba devēja uzteikums	0	0
Darbinieka un darba devēja vienošanās	8	5
Uz noteiktu laiku noslēgta darba līguma izbeigšanās	3	2
Nav izturēts pārbaudes laiks	1	1
Darbinieku skaita samazināšana	1	0
Darbinieka nāve	0	0
Kopā	28	20

Personāla mainība (dažādu iemeslu dēļ) attiecībā uz darbinieku kopskaitu 2024. gadā bija 21 %. Vakanču aizpildīšanai tika meklēti atbilstoši pretendenti.

2024. gadā seši RCB darbinieki uzsāka vai turpināja mācības dažādās studiju programmās.

Apbalvojumi un pateicības

- Latvijas Republikas Ministru kabineta Atzinības rakstu par ieguldījumu Latvijas bibliotēku nozares attīstībā un starptautiskās sadarbības veicināšanā saņēma RCB direktore Dzidra Šmita.

- RVP IKSD gada balvu “Baltais zvirbulis” par mūsdienīga universālā bibliotekārā pakalpojuma nodrošināšanu un lasīšanas veicināšanu saņēma Torņakalna un Āgenskalna filiālbibliotēkas vadītāja Inese Ruskule.
- 24. aprīlī svinīgā pasākumā RCB direktore sveica tos darbiniekus, kuri RCB nostrādājuši vairāk nekā 10 gadus (10, 15 un 20 gadus).

Latvijas Republikas Ministru kabineta
Atzinības rakstu saņem RCB direktore Dzidra Šmita

Balva “Baltais zvirbulis” - Inesei Ruskulei

Finansējums profesionālās pilnveides pasākumu apmeklējumam (semināri, kursi, apmācības) gan bibliotekāriem, gan citam personālam 2024. gadā bija 300 EUR. RCB darbinieki galvenokārt apmeklēja bezmaksas nodarbības un seminārus, ko organizēja RCB, LNB un citas iestādes / organizācijas.

Dažādu profesionālās pilnveides pasākumu apmeklējumu skat. pielikumā [RCB darbinieku apmeklētie citu institūciju organizētie profesionālās pilnveides pasākumi 2024. gadā.](#)

RCB darbinieki apmeklēja tikšanās ar autoriem, kā arī piedalījās grāmatu atvēršanas pasākumos, tiešsaistē piedalījās dažādās ar bibliotēku darbu, literatūru u. c. saistītas konferencēs, semināros, lekcijās, prezentācijās. Pieredzes iegūšanai tika izmantota iespēja sekot līdz citu Latvijas bibliotēku un institūciju tiešsaistē organizētajiem pasākumiem.

RCB darbinieki pilnveidoja savas zināšanas tīmekļsemināros “EBSCO datubāzu resursi un informācijas meklēšana”, Digitālās nedēļas tiešsaistes semināros, Bibliotēku nedēļas pasākumos u. c.

RCB Bibliotēku dienesta speciālisti piedalījās LNB BAC rīkotajos tīklošanās pasākumos par darbu ar bērniem un jauniešiem.

RCB darbinieki ar pieredzes stāstiem un pētījumiem piedalījušies dažādos Rīgas, Latvijas un starptautiskos pasākumos:

- 23. aprīlī ISAN vadītāja Dace Vlasova piedalījās Latvijas bibliotekāru 2024. gada kongresa “Bibliotēkas un lasīšana” diskusijā “Nominācijas saņemtas. Kas tālāk?” par darbu bibliotēkā pēc Latvijas Bibliotekāru biedrības balvas “Gada bibliotekārs 2019” saņemšanas.

- 25. aprīlī RCB direktora vietniece Vineta Baško Jēkabpils novada publisko un skolu bibliotēku darbinieku sanāksmē stāstīja par gūto pieredzi un iespaidiem IFLA METLIB 2023. gada konferencē Buenosairesā (Argentīna).
- 3. oktobrī Bibliotēku dienesta galvenā eksperte bibliotēku jomā Zane Ramiņa projekta “EU4Dialogue: mazināt plaisas ar kultūras un izglītības palīdzību” (“EU4Dialogue: Improving exchanges across the divide through education and culture”) ietvaros apmeklēja Kišiņevu (Moldova), lai bibliotēku un pašvaldību darbiniekiem stāstītu par RCB pieredzi bibliotēku telpu renovācijas un attīstības jomā.
- 19. septembrī Bibliotēku dienesta galvenā eksperte bibliotēku jomā Zane Ramiņa Baltu vienības dienai veltītajā starptautiskajā konferencē lasīja referātu “Kur glabāja grāmatas latviešu zemnieku sētā”.

Zane Ramiņa Kišiņevā

RCB direktore Dzidra Šmita ir Latvijas Bibliotēku padomes priekšsēdētāja, Nacionālās kultūras padomes locekle, Bibliotēku akreditācijas komisijas priekšsēdētāja, kā arī Latvijas Bibliotēku portāla redkolēģijas locekle. Direktore bija LKA LKK profesionālās kvalifikācijas eksāmenu komisijas priekšsēdētāja studiju programmā “Bibliotēku informācijas speciālists”. Visu gadu Dzidra Šmita piedalījās LR KM organizētās darba grupās par Bibliotēku likuma grozījumiem.

RCB direktore Dzidra Šmita darbojās Apgāda “Zvaigzne ABC” konkursa “Bērnu grāmatu sērija 2024” žūrijā. Konkursa mērķis - uzsākt un turpināt ilustrētas bērnu grāmatu sērijas izdošanu vecuma grupā 3-6 gadi, veicinot bērnu lasītprasmi un lasītvēlmi agrīnā vecumā.

RCB direktore Dzidra Šmita un RCB direktora vietniece Vineta Baško ir Bibliotēku akreditācijas ekspertu komisijas sastāvā.

RCB Bibliotēku dienesta galvenā eksperte bibliotēku jomā Gida Zepkāne darbojās LNB profesionālās kvalifikācijas eksāmenu komisijas sastāvā.

RCB Bolderājas filiālbibliotēkas vadītāja Zinta Haļzova bija LKA LKK vieslektore.

Bibliotēku darbinieku profesionālās pilnveides vērtējums darbā ar bērniem un jauniešiem

Darbā ar bērniem nozīmīgas ir psiholoģijas zināšanas, prasme pielietot dažādas darba metodes un formas. Bibliotekāriem nepieciešams pilnveidot ne tikai profesionālās zināšanas un prasmes, bet svarīga ir motivācija strādāt ar bērniem un realizēt jaunas idejas. Pārskata gadā filiālbibliotēku darbinieki gan attālināti, gan klātienē apmeklējuši dažādas profesionālās pilnveides nodarbības un seminārus, sevišķi

medijpratības jomā, kas ļāvis vairāk izprast problēmu, kas saistās ar droša interneta lietošanu kā bērniem, tā pieaugušajiem.

Diemžēl bērnu lasītprasmes līmenis Latvijā ir nepietiekams, tādēļ bibliotekāriem ir svarīgi sadarboties ar vecākiem, pirmsskolas izglītības iestādēm un skolām, īstenojot dažādus lasītveicināšanas pasākumus. Bibliotekāri norāda, ka profesionālās pilnveides ietvaros būtu nepieciešami semināri par ārzemju bibliotēku darba pieredzi, lasīšanas veicināšanas pasākumiem un idejām, kā arī pieredzes apmaiņa ar citu bibliotēku kolēģiem un citu jomu speciālistiem.

Lai noturētu bērnu uzmanību un veicinātu interesi, bibliotekāram daudz jāstrādā, jāpiedomā un jāmeklē dažādas pieejas. Pasākumiem jāķļūst arvien interesantākiem, mūsdienīgākiem, ar interaktīviem materiāliem un šodienas tehnoloģiju izmantošanu. Sekmīgam darbam ar bērniem un jauniešiem liela nozīme ir bibliotekāra personīgai ieinteresētībai un prasmei strādāt ar bērnu un jauniešu auditoriju. Darbiniekiem nepieciešama nepārtraukta profesionālā pilnveide. Arī saspringtā politiskā situācija pasaulē rāda, ka bibliotekāram vairāk nekā jebkad ir nepieciešama savu personīgo resursu apzināšana, prasme strādāt stresa un krīzes situācijās, psiholoģiskā un emocionālā noturība.

Problēmas un to risinājumi personāla jomā

Kā galvenā problēma darbā ar personālu jāatzīmē joprojām zemo darbinieku atalgojums. Atbilstoši inflācijai un minimālās algas paaugstināšanai valstī, kā arī saskaņā ar Rīgas domes papildus piešķirtajiem līdzekļiem, atalgojums RCB darbiniekiem iepriekšējos gados palielināts regulāri, tomēr bibliotekāro darbinieku atalgojums Rīgā joprojām nav konkurētspējīgs. RCB darbā piesakās arvien mazāk darbinieku ar bibliotekāro izglītību. Esošais personāls noveco, arvien grūtāk piesaistīt bibliotēkai jaunos speciālistus. Strādāt RCB arvien biežāk izvēlas studenti, taču darbu ar mācībām grūti apvienot mācību grafika dēļ un šī iemesla dēļ lielākā daļa studentu izvēlas strādāt 0.5 slodzi vai pēc laika vispār pamet darbu RCB. Tāpēc reizēm rodas grūtības nodrošināt atvērtību mazajās filiālbibliotēkās. Šī problēma tiek risināta, īstenojot darbinieku rotāciju.

5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība

ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķi

Bibliotēkām jārēķinās ar to, ka Covid-19 un ar to saistītie ierobežojumi ir atstājuši neatgriezenisku ietekmi uz bibliotēkas pakalpojumu izmantošanu, jo šajā laikā mainījušies cilvēku lasīšanas un informācijas meklēšanas paradumi. Salīdzinot ar 2021. un 2023. gadu izmantojuma rādītāji ir pieauguši, taču tie nav sasnieguši 2019. gada līmeni.

RCB izmantojuma rādītāji

	2022	2023	2024	% salīdzinot ar iep. gadu****
Lietotāju skaits	39 083	41 434	42 535	+6 %; +3 %
<i>t. sk. bērni</i>	10 550	11 213	11690	+6 %; +4 %
Jauni reģistrēti lietotāji	8303	9014	9644	+9 %; +7 %
Fiziskais apmeklējums	524 720	591 588	597 315	+13 %; +1 %
<i>t. sk. bērni</i>	115 761	135 535	140 794	+17 %; +4 %
Virtuālais apmeklējums	610 000	1 895 242*	1 231 818*	-35 %
Fiziskā krājuma izsniegums kopā	940 499	982 605	968 823	+4 %; -1 %
<i>t. sk. grāmatas, audiovizuālie u. c. informācijas resursi (bez periodikas)</i>	885 899	928 237	916 608	+5 %; -1 %
<i>t. sk. periodiskie izdevumi**</i>	57 556	54 368	52 215	-6 %; -4 %
<i>t. sk. bērniem</i>	179 662	198 213	199 389	+10 %; +1 %
Bibliotekārais aptvērums % no iedz. skaita Rīgā	6,5 %	6,3 %	7 %	-3 %; +11 %
<i>t. sk. bērni</i>	10 %	9 %	11 %	-10 %; +22 %
Iedzīvotāju skaits Rīgā	605 802	656 003***	610 780	+8 %; -7 %
<i>t. sk. bērni</i>	109 168	126 550***	109 913	+16 %; -13 %

Piezīme. Bērni ir personas vecumā līdz 18 gadiem

Piezīme. RCB struktūrvienību izmantojuma rādītājus skat. pielikumā [“RCB un filiālbibliotēku izmantojuma rādītāji 2024. gadā”](#)

* Saskaņā ar Kultūras datu portālam iesniedzamajiem statistikas datiem 2023. un 2024. gadā pie virtuālā apmeklējuma uzrādīti: RCB tīmekļvietnes apmeklējums, tiešsaistes kataloga izmantošana, sociālo mediju profilu apmeklējums, datubāzu apmeklējums un citu digitālo pakalpojumu izmantošana.

** RCB tika uzskaitīts tikai iepriekšējā kalendārā gada žurnālu izsniegums izmantošanai ārpus bibliotēkas, kalendārā gada periodisko izdevumu izmantošana uz vietas bibliotēkā netiek uzskaitīta.

*** Oficiālās statistikas portāla datubāze [Iedzīvotāji pēc dzimuma un vecuma grupām reģionos, novados, pilsētās, pagastos, ciemos \(atbilstoši robežām 2024. gada sākumā\), apkaimēs un blīvi apdzīvotās teritorijās](#)

**** Procentus rēķina gada datus salīdzinot ar iepriekšējā gada datiem: +/- 2023. gadā salīdzinot ar 2022. gadu un +/- 2024. gadā salīdzinot ar 2023. gadu.

Pakalpojumu attīstība, jauninājumi

- No jūnija jauna RCB kataloga rcb.katalogs.lv versija. Tās mērķis ir padarīt meklēšanu saprotamu un ērtu, kā arī palīdzēt izvēlēties atbilstošākos un saistošākos informācijas resursus. Autorizētiem lietotājiem ir iespēja veidot vēlmju sarakstu, kā arī novērtēt un atstāt atsauksmes par grāmatām. Katalogu ērti izmantot arī viedierīcēs. Katalogs ieguvis arī jaunu vizuālo izskatu. Informācijas resursu izvēlē palīdz vāku attēli un anotācijas. Lasītāji un bibliotēkas darbinieki novērtē kataloga vizuālās izmaiņas, tomēr tā funkcionalitātē nepieciešami uzlabojumi (paplašinātā meklēšana, pārskatāmi jaunieguvumi par noteiktu laika periodu konkrētā filiālbibliotēkā, izdevuma eksemplāru pieejamības atspoguļojums), tāpēc daļa lasītāju joprojām izmanto iepriekšējo kataloga versiju.
- RCB tīmekļvietnē publicēti apkopotie materiāli par [RCB bibliotekāriem literātiem \(1906–1940\)](#). Apkopotā informācija sniedz ieskatu divpadsmit bibliotekāru literātu dzīvē un darbībā, sākot ar Rīgas

pilsētas bezmaksas lasītavas un bibliotēkas pārzini Jāni Jaunzemu (Apsīšu Jēkabu), kas apstiprināts amatā 1906. gadā, un noslēdzot ar Rīgas pilsētas 3. bibliotēkas praktikantu Dzintaru Sodumu, kas savas darba gaitas uzsācis 1941. gadā. Uzsvērtā personu bibliotēkārā darbība, norādot nozīmīgākos avotus. Nelielo ieskatu katras personas dzīvē un darbībā papildina bibliogrāfiskais saraksts. Tekstu ilustrē fotogrāfijas un dokumentu kopijas.

Bibliomāts (grāmatu pakomāti) – pakalpojuma raksturojums, izsnieguma analīze, vērtējums

RCB pirmo reizi Rīgā piedāvāja jaunu pakalpojumu – bibliomātu, kas bija pieejams Bolderājas filiālbibliotēkas lietotājiem. Bibliomāta priekšrocības – iespēju saņemt vai nodot informācijas resursus sev ērtā laikā arī pēc bibliotēkas darba laika – izmantoja 23 Bolderājas filiālbibliotēkas lietotāji, pakalpojums izmantots 157 reizes. Visbiežāk lietotāji informācijas resursus saņemšanai bibliomātā rezervēja, rakstot uz e-pastu, telefoniski, kā arī piesakot pakalpojumu RCB lietotāja kontā. Bibliomāts aktīvi tika izmantots arī informācijas resursu nodošanai. Vēlmi par bibliomāta izmantošanu izteikuši arī citu RCB filiālbibliotēku lietotāji.

3td e-grāmatu bibliotēka

2024. gadā “3td e-grāmatu bibliotēkai” apritēja pieci gadi. RCB lietotāji visu šo laiku bijuši aktīvi šī pakalpojuma izmantotāji. Pakalpojuma izmantošanai 2024. gadā autorizējušies 912 lietotāji, pieaudzis arī izmantoto e-grāmatu skaits.

3td e-grāmatu bibliotēkas statistikas dati

	2022	2023	2024
Lietotāju/autorizēto lietotāju skaits <u>kopā</u>	4245	4864	5776
Jaunu lietotāju/autorizēto lietotāju skaits <u>pārskata periodā</u>	464	619	912
Izsniegums <u>kopā</u>	35 776	44 301	55 520
Izsniegums <u>pārskata periodā</u>	7961	8525	11 246

RCB filiālbibliotēkas turpina informēt savus lietotājus par “3td e-grāmatu bibliotēkas” piedāvātajām iespējām un lietošanas noteikumiem. Bibliotēku darbinieki atzīst, ka šis pakalpojums lietotāju vidū ir populārs un tiek aktīvi izmantots. Tāpat filiālbibliotēkas saņēmušas zvanus un e-pastus no cilvēkiem, kuri nav bibliotēkas lietotāji, bet vēlas izmantot “3td e-grāmatu bibliotēku”. Īpaši atzinīgi “3td e-grāmatu

bibliotēkas” iespējas vērtē jaunāki lasītāji. Seniori atzinīgi novērtējuši iespēju palielināt e-grāmatu burtu lielumu. Savukārt ārvalstīs dzīvojošiem latviešiem tā ir iespēja lasīt grāmatas latviešu valodā.

Lai popularizētu “3td e-grāmatu bibliotēkas” iespējas, vizuālā informācija pieejama filiālbibliotēku informāciju stendos, kā arī redzama monitoros. Vairākās filiālbibliotēkās notika arī īpaši “3td e-grāmatu bibliotēku” popularizējoši pasākumi, piemēram, filiālbibliotēkā “Zemgale”, atzīmējot “3td e-grāmatu bibliotēkas” piecu gadu jubileju, tika izveidota izstāde “Trešais Tēva dēls svin”.

19. aprīlī CB notika “3td.lv e-grāmatu bibliotēkas” piecu gadu jubilejas pasākums un diskusija par lasīšanas veicināšanu “Kā nēsāt pustūkstoti grāmatu kabatā?”. Diskusijā piedalījās Dace Melbārde (Eiropas Parlamenta deputāte), Dzidra Šmita (RCB direktore), Vija Kilbloka (apgāda “Zvaigzne ABC” valdes priekšsēdētāja), Sintija Buhanovska (apgāda “Zvaigzne ABC” digitālo projektu vadītāja), Zane Zusta (rakstniece), Agrita Sagalajeva (KISC 3td.lv projekta koordinatore). Pasākuma moderatore - Zane Valaine (RCB Bibliotēku dienesta galvenā eksperte bibliotēku jomā). Pasākumu apmeklēja “Tietoevry Latvia” pārstāvji, skolu bibliotekāri, RCB darbinieki un RCB apmeklētāji.

3td.lv e-grāmatu bibliotēkas piecu gadu jubilejas pasākums CB

Sabiedrības, lietotāju viedokļa izzināšana par bibliotēkas darba kvalitāti, to rezultāti (pētījumi, aptaujas, anketas u. tml.); jaunu lietotāju piesaiste

2024. gada jūnijā pēc RVP pasūtījuma tika veikta [Rīgas iedzīvotāju aptauja “Sabiedrības integrācija Rīgā”](#). Pētījumu veica SIA “TNS Latvia”. Tika aptaujāti 802 Rīgas iedzīvotāji vecumā no 18 līdz 74 gadiem. Aptaujā tika iekļauti visdažādākie jautājumi par sociālo identitāti, pilsonisko līdzdalību, uzticēšanos līdzpilvēkiem, dažādām institūcijām, attieksmi pret sabiedrības integrāciju, migrāciju, latviešu valodas lietošanu u. c.

- 2024. gada pētījuma rezultāti atklāj to, ka būtiski pieaudzis to rīdzinieku īpatsvars, kuri ir ļoti apmierināti ar bibliotēku pakalpojumiem (kāpums no 53 % 2017. gadā uz 65 % 2024. gadā).
- Trīs gadu laikā kopš iepriekšējās aptaujas nav būtiski mainījies Rīgas iedzīvotāju vērtējums par gūto pieredzi, apmeklējot valsts un pašvaldību iestādes. Visapmierinātākie rīdzinieki ir ar gūto pieredzi

bibliotēkā. Teju visi (99 %), kuri pēdējā pusgada laikā bija apmeklējuši bibliotēku, ir kopumā apmierināti ar šo pakalpojumu.

- Uz jautājumu “Vai jūs pēdējo sešu mēnešu laikā esat apmeklējis bibliotēku?” ceturtdaļa aptaujāto (26 %) atbild apstiprinoši. Visbiežāk tie ir bijuši gados jaunākie (18–24 gadi) Rīgas iedzīvotāji, latvieši, rīdzinieki, kuru sarunvaloda ģimenē ir latviešu valoda, publiskajā sektorā strādājošie un skolnieki, studenti.

Bibliotēkas pieejamība un pakalpojumi personām ar īpašām vajadzībām

RCB tīmekļvietnē sadaļā [Bibliotēku pieejamība](#) iegūstama informācija par filiālbibliotēku telpu pieejamību cilvēkiem ar kustību traucējumiem, kas palīdz izvēlēties savām iespējām ērtu un piekļūstamu filiālbibliotēku. Filiālbibliotēkās, kuru telpas nav speciāli iekārtotas un aprīkotas, cilvēkus ar kustību traucējumiem apkalpo 1. stāva telpās (Mežciema un Iļģuciema filiālbibliotēka).

Ja lietotājam ir kustību, redzes vai citi funkcionālie traucējumi, viņš var saņemt RCB pakalpojumus mājās bibliotēkai piešķirto pašvaldības budžeta līdzekļu ietvaros. Pakalpojums lietotājam jāpiesaka, iesniedzot pieteikumu par pakalpojumu saņemšanu dzīvesvietā (RCB lietošanas noteikumu 23. punkts). Aizvadītajā gadā cilvēkiem ar kustību traucējumiem informācijas nesējus uz mājām pienesa filiālbibliotēkas “Rēzna” un Juglas filiālbibliotēkas darbinieki, savukārt vairākiem Bišumuižas filiālbibliotēkas lietotājiem tika piegādāti informācijas resursi lasīšanai mājās ar sociālo darbinieku palīdzību. Bērniem un jauniešiem rehabilitācijas centrā “Mēs esam līdzās” katru otro nedēļu notika grāmatu apmaiņa, ko organizēja Čiekurkalna filiālbibliotēka. Īpaši pieprasītas bija bērnu multiplikācijas filmas latviešu valodā un pirmsskolas bērnu literatūra.

2024. gadā tapis projekts Čiekurkalna filiālbibliotēkas ieejas pārbūvei, lai padarītu to pieejamu lietotājiem ar bērnu ratiņiem un cilvēkiem ar kustību traucējumiem. Pārbūves darbus paredzēts uzsākt 2025. gada pavasarī.

CB PLN notika lekcija “Gudrā māja un citi palīg līdzekļi cilvēkiem ar īpašām vajadzībām laiku lokos”, ko vadīja Invalīdu un viņu draugu apvienības “Apeirons” pārstāvis Raimonds Smagars.

Cilvēkiem ar redzes traucējumiem tiek piedāvātas lupas un iespēja iepazīties ar RCB lietošanas noteikumiem palielinātā drukā. Visās filiālbibliotēkās izvietoti “Ābolu plaukti” ar informatīviem izdevumiem par sociālo aprūpi un rehabilitāciju.

Tikšanās ar "Apeirona" pārstāvi Raimonu Smagaru

CB un filiālbibliotēku sadarbība ar Rīgas Sociālā dienesta Dienas centriem pilngadīgām personām un Kopienas centriem.

2024. gadā turpinājās sadarbība ar invalīdu biedrībām, Rīgas Sociālā dienesta Dienas centriem, pensionāru, aprūpes centriem un speciālajām skolām.

Filiālbibliotēkai "Avots" izveidojusies veiksmīga sadarbība ar kopienas centru "Resiliences Avots" – organizēti vairāki lasījumi un prezentēta virtuālā izstāde "Memuāri un atmiņas" par tēmu "Helmars Rudzītis. "Bellacord Electro"". Bišumuižas filiālbibliotēkas pasākumus aktīvi apmeklējuši Rīgas pilsētas Sociālās aprūpes centra "Stella maris" klienti, bet Daugavas filiālbibliotēkā Dienas centra "Ķengarags" koris sniedza Ziemassvētku koncertu. Ilģuciema filiālbibliotēkā tika eksponētas dienas aprūpes centra KOPĀ radošo darbu izstādes, bet Imantas filiālbibliotēka un Dienas centrs "Mēs" apmainījās ar aktuālāko informāciju. Sarkandaugavas filiālbibliotēkā bija skatāma Dienas aprūpes centra "Duntes ozoli" klientu rokdarbu izstāde, kā arī noorganizēti vairāki pasākumi centra apmeklētājiem: sveču liešanas darbnīca, jaunieguvumu apskats u. c. Sadarbojoties ar Rīgas sociālās aprūpes centru "Mežciems", filiālbibliotēka "Strazds" tā iemītniekiem piegādāja grāmatas un iepazīstināja ar jaunieguvumu sarakstiem, kas rezultējās ar vairākiem jauniem bibliotēkas lasītājiem. Filiālbibliotēka "Vidzeme" nodrošināja informāciju par bibliotēkas pakalpojumiem un pasākumiem Valsts sociālās aprūpes centrā „Rīga”, kā arī Dienas sociālajā centrā Purvciemā un Teikā. Pārskata periodā CB PLN galvenā bibliotekāre Renāte Šidlovska sadarbībā ar drāmas kopu "Saulespuķe" turpināja apmeklēt pansionātus, dienas centrus un RCB filiālbibliotēkas, organizējot teatrālus uzvedumus.

Drāmas kopas "Saulespuķe" izrādes RCB filiālbibliotēkās

Pielāgotās literatūras pakalpojums reģionā

(Noteiktu darbu izmantošana tādu personu vajadzībām, kuras ir neredzīgas vai ar citādām lasīšanas grūtībām ([Autortiesību likums \(22.1 pants\)](#))

RCB lietotājiem ir pieejama pielāgotā literatūra - grāmatas palielinātā drukā, grāmatas vieglajā valodā, arī audiogrāmatas. Nepieciešamības gadījumā lietotāji var izmantot arī lupas lasīšanai. Lietotājiem tiek

sniegta informācija par iespējām saņemt Latvijas Neredzīgo bibliotēkas pakalpojumus, tur pieejamajiem informācijas resursiem.

Pielāgotā literatūra bibliotēkas krājumā

	Grāmatu skaits
Grāmatas palielinātā drukā	114 (4 nosaukumi)
Grāmatas vieglajā valodā	169 (11 nosaukumi)

Pakalpojumi un pasākumi atsevišķām lasītāju mērķgrupām (uzņēmēji, bezdarbnieki, imigranti, mājsaimnieces, seniori, ģimenes u. c.)

2024. gadā RCB filiālbibliotēkās norisinājās daudzveidīgi pasākumi **ģimenēm** ar bērniem. CB BLN piedāvāja dažādas aktivitātes un radošās darbnīcas gan sestdienās, gan skolēnu brīvdienās. Akcijā [“Tik un tā jālasa”](#) bērni ar vecākiem skaļi lasīja grāmatas, fotografējās tam speciāli paredzētā foto stūrītī un spēlēja dažādas izzinošas spēles. Ģimenes tika iepazīstinātas ar RCB sistēmu, pakalpojumiem, piedalījās radošajos uzdevumos, viktorīnās un meistarklasēs. Čiekurkalna filiālbibliotēkas dārzā vasaras mēnešos kultūrpunktā “Strops” tika piedāvāta plaša pasākumu programma, kas sastādīta, ņemot vērā ģimeņu ar bērniem intereses. Arī Bolderājas filiālbibliotēkas dārzā “Stropu” pasākumi pulcēja gan lielos, gan mazos apmeklētājus, kurus izklaidēja gan Rīgas Cirka skolas audzēkņu priekšnesumi, gan uzstājās dažādas muzikālās apvienības. Ģimenēm bija iespēja piedalīties radošās meistarklasēs, kas tika realizētas integrācijas projekta “Atvērti atbalstam, radošumam un kopā būšanai” ietvaros. RCB Bolderājas filiālbibliotēkā bija iespēja piedalīties mākslinieces, bērnu grāmatu ilustratores [Renātes Loginas radošajā darbnīcā](#), kurā bērni un pieaugušie linogriezuma tehnikā veidoja grāmatzīmes. Lielu interesi raisīja integrācijas projekta aktivitāte [“Gribu jūscūciņu”](#). Sarkandaugavas filiālbibliotēkā ģimenes ar bērniem caur tematiskajām aktivitātēm ielūkojās [Dinozauru laikmetā](#), piedalījās pasākumā ["Brauc, peld, lido!"](#), kurā veidoja gan papīra kuģus, gan gardas lidmašīnas no konfektēm un šokolādēm. Gada izskaņā liels apmeklētāju skaits bija pasākumam [“Ziemassvētku fantāzija”](#), kurā, ejot rotaļās, dziedot un dejojot, apmeklētāji iepazīnās ar svētku tradīcijām. Filiālbibliotēka “Pūce” gada sākumā organizēja ģimeņu rītus. Vienā no pasākumiem klātesošos iepazīstināja ar LNB arhitekta Gunāra Birkerta dzīves un darba gaitām. Bērni kopā ar vecākiem izveidoja grāmatu draugu ķēdi un uzbūvēja grāmatu pili. Atzīmējot Tēva dienu, filiālbibliotēkā “Pārdaugava” radošajā darbnīcā

“Mazo rīti” Daugavas filiālbibliotēkā

tika gatavotas apsveikuma kartītes. Vasarā Daugavas filiālbibliotēkā vecāki ar bērniem piedalījās pasākumā [“Krāsainie pūķi debesīs”](#), kurā uzzināja par lidošanas vēsturi, par gaisa pūķu festivāliem pasaulē, kā arī izgatavoja savus gaisa pūķus. Lielu apmeklētību ieguva pasākumu cikls [“Mazo rīti”](#), kas norisinājās sestdienās Daugavas filiālbibliotēkā, vienojot jaunus vecākus un viņu mazuļus kopīgās aktivitātēs.

Arī Čiekurkalna filiālbibliotēkā vecākiem ar maziem bērniem bija iespēja apmeklēt izzinošas un vērtīgas nodarbības, ko vadīja sertificēta PEP mamma Ērika Kozlovska. Imantas filiālbibliotēkā norisinājās tematiskais pasākumu cikls ģimenei “30 minūtes kopā ar pasaku”. Trešdienās un sestdienās ģimenes ar bērniem apmeklēja filiālbibliotēku “Vidzeme”, lai kopīgi piedalītos mīklu minēšanā, dažādās viktorīnās un radošajās darbnīcās. Rīgas 84. vidusskolas audzēkņi ģimeņu dienās filiālbibliotēkā piedalījās ar uzvedumu “Pīters Pens” pasākumā “Nekurnekadzeme”, Latvijas Valsts svētku ieskaņās - ar izzinošu izrādi [“Mana Rīga”](#) par pilsētas rašanās vēsturi un izaugsmi laikmetu griežos, bet gada nogalē - [“12 dāvanas Ziemassvētku vecītim”](#).

CB un filiālbibliotēkas senioriem sniedza konsultācijas bankas pakalpojumu, elektronisko pakalpojumu portālā Latvija.lv un e-veselība izmantošanā, rēķinu apmaksā, medicīnas pakalpojumu meklēšanā u. c. Filiālbibliotēkā “Avots” tieši šai lasītāju grupai visbiežāk sniegtas individuālas konsultācijas RCB kataloga un e-pakalpojuma “Mana bibliotēka” izmantošanā, kā arī skaidrots par ieguvumiem, ko sniedz šīs iespējas. Tāpat sniegtas konsultācijas, kā lietot 3td e-grāmatu bibliotēku, par RCB abonēto un veidoto datubāzu lietošanu bibliotēkā uz vietas un attālināti, palīdzēts orientēties jaunajā RCB tīmekļvietnē. Tā kā pakalpojumi bibliotēkās ir svarīga sociāla darba forma, kas gados vecākiem cilvēkiem kļiedē vientuļību, sagādā dzīvesprieku, palīdz iekļauties straujajā un mainīgajā ikdienā, CB un filiālbibliotēkas labprāt savās telpās aicina un piedāvā dažādus pasākumus gados vecākiem cilvēkiem. Bišumuižas filiālbibliotēkā pērn vairākas reizes tikās senioru klubs “Strops”, daloties pārdomās par izlasīto un apspriežot dažādus citus jautājumus. Seniori apmeklēja CB PLN pasākumus no cikla “Pēcpusdiena bibliotēkā”, kuros notika stāstījumi par Rīgu, tās namiem un ielām, par ievērojamām personībām, kā arī piedāvāti jauno grāmatu apskati. Čiekurkalna filiālbibliotēkā reizi mēnesī bija iespēja apmeklēt “Kultūras trešdienas”, kurās varēja satikties gan ar dzejnieci Annu Rancāni, gan doties novadpētniecības ekskursijās. Daugavas filiālbibliotēkā seniori labprāt apmeklēja tikšanās ar radošām personībām, piemēram, fotogrāfu Vladislavu Kundziņu, kurš dalījās ar aizraujošu stāstu un spilgtām fotogrāfijām par Austrālijas dabu, vēsturi un kultūru.

Senioru klubs “Saulīte” Grīziņkalna filiālbibliotēkā apmeklēja gan teātra kopas “Saulspuķe” literāros uzvedumus, gan tikās ar astroloģi Zani Pujatu un rakstnieci Evitu Hofmani. Turpinot dāmu klubiņa “Ilgas” darbību, Imantas filiālbibliotēkā notika 10 tikšanās, kas bija veltītas kādam nozīmīgam notikumam vai jubilejai. Juglas filiālbibliotēkā senioru grupa regulāri apmeklējusi pasākumu ciklu "Sarunas par literatūru un dzīvi", kā arī padomu stundas "Tuvāk mākslas/kultūras izpratnei". Šampētera filiālbibliotēkā klubiņš

“Domu biedri” piedalījušies visos bibliotēkas organizētajos pasākumos, tāpat arī filiālbibliotēkā “Strazds” pērn seniori bijuši visaktīvākā lasītāju grupa. Biedrība Vecmāmiņas.lv filiālbibliotēkā “Zemgale” rīkoja pasākumus, kuros risinājās diskusijas par literatūru, mākslu, kā arī tika apgūtas angļu valodas pamatzināšanas pensijas vecuma cilvēkiem.

Mājsaimniecēm filiālbibliotēkās tika atlasīta informācija par rokdarbiem, kulināriju un citiem vaļaspriekiem, kā arī tika piedāvāta iespēja izmantot *Flipster* datubāzi, lai ielūktos digitālo žurnālu kolekcijās par populāriem tematiem.

Pedagogiem un pedagogijas studentiem atlasītas informācijas nesēju kopas par pieprasītajām tēmām.

Kā katru gadu RCB filiālbibliotēkās **bezdarbniekiem** tika piedāvātas individuālas konsultācijas datoru izmantošanā, konsultācijas par interneta resursu izmantošanu darba meklēšanā un dzīvesvietas meklēšanā, piedāvāti tīmekļvietņu saraksti un informatīvās mapes ar dažādu dokumentu iesniegumu paraugiem (CV, iesniegumu paraugi sociālajiem dienestiem), veiktas izdrukas. Āgenskalna filiālbibliotēka sadarbojās ar Rīgas Sociālā dienesta teritoriālo centru “Āgenskalns”, kas atrodas vienā ēkā ar bibliotēku. Tās klienti ik dienu bibliotēkā izmanto datorpakalpojumus izziņu sagatavošanai, banku kontu pārskatu izdrukai u. c. ĀAP Rīgas patversmes Dienas centrā katru trešdienu tika sniegtas datorkonsultācijas darba

Uzvedums “Dzied sirds un spēlē visa Rīga”
Dienas centrā

meklētājiem un cilvēkiem bez konkrētas dzīves vietas, kā arī rīkoti dažādi pasākumi: “Ar drošu soli ziemā” - informatīvais pasākums par augšējo elpceļu veselību un kā izvairīties no traumām slidenā laikā, Lieldienu sagaidīšana kopā ar Dienas centra “Ķengarags” kori “Optimisti”, kur klātesošie tika iepazīstināti ar latviešu tautasdziesmām un pavasara saulgriežu tradīcijām. Noorganizēta tikšanās ar dokumentālās filmas “Caur adatu” varoni Ediju Vītoliņu, kurš stāstīja par savu dzīvi,

kad bija atkarīgs un par dzīvi tagad. Dienas centra apmeklētājiem bija iespēja vērot drāmas kopas “Saulespuķe” dzejas uzvedumu [“Dzied sirds un spēlē visa Rīga”](#), kas veltīts Jurim Kunnosam. Atzinīgi novērtēta ar humoru un jokiem piesātinātā tikšanās ar rakstnieku un publicistu Aivaru Kļavi “Notvert tīklā vēstures miglu”. Bibliotekāri atzīmē, ka filiālbibliotēkas “Rēzna” remonta laikā bibliotēkā Dienas centrā pieauga apmeklētāju skaits.

Ukrainas iedzīvotājiem vairākās filiālbibliotēkās ir speciāli sagatavoti informatīvi stendi ar praktisku informāciju par palīdzību ukraiņu bēgļiem, kā arī sagatavotas literatūras izstādes. 2024. gadā filiālbibliotēkā “Vidzeme” norisinājās lasīšanas veicināšanas pēcpusdienu ukraiņu un latviešu bērniem sadarbībā ar Izglītības attīstības centru un projektu “SaRuNas ar jauniešiem”. Bērni un viņu vecāki

iepazinās ar bibliotēku, ar tās sniegtajiem pakalpojumiem, organizētajiem lasītveicināšanas pasākumiem, krājuma daudzveidību un informācijas ieguves iespējām. Biedrības "Ukraiņu - latviešu pērlītes" bērni tika iepazīstināti ar Latvijas dzimšanas dienu, dabu un kultūru. Bērni lasīja dzejoļus un radošajā nodarbībā zīmēja un veidoja Latvijas karodziņus.

Informācijas un uzziņu darbs

Informācijas darbs bibliotēkās arī pārskata periodā ir palicis nemainīgs – palīdzēt lietotājiem atrast uzticamu un kvalitatīvu informāciju, orientēties informācijas resursos un efektīvi izmantot pieejamos informācijas avotus. Veicot šo darbu, tika izmantots plašs resursu klāsts, tostarp grāmatas, datubāzes, digitālās kolekcijas, kā arī dažādi tiešsaistes avoti, kas palīdz ātrāk un precīzāk atrast nepieciešamo informāciju.

Lietotājiem tika piedāvātas individuālas konsultācijas par bibliotēkas piedāvātajiem pakalpojumiem un tiešsaistes kataloga jaunās versijas izmantošanu, informācijas atlases un apkopošanas iespējām RCB veidotajās un tiešsaistes datubāzēs, par e-pakalpojumu "Mana bibliotēka" un citām iespējām izmantot bibliotēkas pakalpojumus klātienē un attālināti. Par RCB kataloga, RCB tīmekļvietnes un bibliotēkā pieejamo datubāzu lietošanu pirmā informācija tiek sniegta ikvienam lietotājam jau reģistrējoties bibliotēkā.

Tāpat informācija tika meklēta LNB kopkatalogā, un lietotāji saņēma konsultācijas par piekļuvi LNB veidotajām kolekcijām un datubāzēm, kā arī detalizētus norādījumus par informācijas izgūšanu digitālajā kultūras mantojuma platformā "Digitalabiblioteka.lv". Lietotāji tika informēti arī par iespēju lasīt grāmatas "3td e-grāmatu bibliotēkā".

Bibliotekāri pēc lasītāju pieprasījuma veica informācijas meklēšanu, padziļinātu informācijas izpēti, faktu pārbaudi un sniedza detalizētas atbildes par dažādiem jautājumiem, veidoja bibliogrāfiskos un tīmekļvietņu sarakstus.

Arī 2024. gadā vispopulārākās bija tematiskās uzziņas. Tās galvenokārt attiecās uz novadpētniecību, politiskajiem un kultūras darbiniekiem, nozīmīgiem kultūras notikumiem, kā arī godalgotām grāmatām. Īpaši pieauga lasītāju interese par dažādiem aktuāliem sabiedrības procesiem. Piemēram, Mežciema filiālbibliotēkā lasītāji interesējās par rakstnieku Anšlavu Eglīti un kinofilmas "Pansija pilī" uzņemšanas vietu, jo filma veidota pēc viņa romāna motīviem. Tāpat bibliotēkas lietotāji izrādīja interesi par pilnmetrāžas animācijas filmu "Straume". Daugavas filiālbibliotēkas apmeklētāji interesējās par tādām tēmām, kā darba efektivitāte atklāta tipa birojā, Borisa un Ināras Teterevu fonda darbība u. c. Savukārt Pārdaugavas filiālbibliotēkas lietotājus saistīja jautājumi par datu šifrēšanu un aizsardzību, identitāti modes fotogrāfijā, cenu politiku un patērētāju ietekmēšanu.

Citi interesanti uzziņu temati pārskata periodā bija: Latvijas un citu valstu pensiju sistēma, Latvijas mediķa tēls medijos, krāsu spektri novadu tautastērpos, ētiskā komunikācija reliģijā, informācija par tēlnieces Anitas Indānes bakalaura darbu "Act of Love" un tā atrašanās vietu. Interese saglabājās arī par Ukrainu, tās vēsturi un kultūru. Tikpat aktuālas bija tēmas par bērnu audzināšanu, piemēram, par mūsdienu bērnu audzināšanas metodēm un veidiem, kā mazināt uzmanības deficītu.

Turpinājās bibliotēkas lietotāju interese par valsts valodas apguvi, kā arī par migrācijas un patvēruma politiku Latvijā. Šiem lietotājiem tika ieteiktas tīmekļvietnes maciunmacies.lv un valoda.lv.

Datorkonsultācijas lietotājiem tiek sniegtas ikdienas apkalpošanas procesā, kā arī pēc iepriekšēja pieraksta ilgstošākā laika periodā. Piemēram, filiālbibliotēka "Rēzna" sestdienās organizēja datorkonsultācijas senioriem-iesācējiem, kur viņi apguva pirmās iemaņas datora lietošanā, e-pasta izveidošanā un komunikācijas veidošanā sociālajos medijos, bibliotēkas veidoto informācijas resursu kā arī internetbankas izmantošanā.

Lietotājiem tika piedāvātas konsultācijas par e-pakalpojumiem saziņai ar valsts iestādēm un dažādu digitālo rīku izmantošanu, dokumentu sagatavošanu un iesniegšanu elektroniski. Piemēram, tika sniegtas konsultācijas par Nodarbinātības valsts aģentūras e-pakalpojumiem bezdarbniekiem (apmācību kupona izmantošanu un reģistrēšanos nodarbībām), Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes pakalpojumu izmantošanu (uzturēšanās atļauju saņemšanu), kā arī citiem praktiskiem jautājumiem, piemēram, par drošām interneta vietnēm, mobilajām lietotnēm, darbu ar biroja programmām un fotogrāfiju apstrādi. Lai informētu lietotājus par pieejamās informācijas daudzveidību, RCB tīmekļvietnē arī pārskata periodā tika piedāvātas tematiskās un daiļliteratūras virtuālās izstādes, kuras papildināja bibliogrāfiskie saraksti par attiecīgajiem tematiem un saites uz tiešsaistes katalogu. Bibliotēkās datoru tuvumā tika izvietoti tīmekļvietņu saraksti par dažādiem aktuāliem tematiem.

Lai informētu bibliotēkas apmeklētājus par ES aktualitātēm, CB darbojas [Eiropas Savienības informācijas punkts](#) (ESIP). Pārskata periodā turpinājās regulāra sarakste par ESIP darba koordināciju RCB un ES aktualitāšu saņemšanu no Eiropas Kustības Latvijā biroja. ES institūciju sniegtā informācija tiek regulāri atjaunota divas reizes mēnesī, četras reizes mēnesī tiek saņemti elektroniski mēnešraksti no Eiropas Parlamenta informācijas biroja. Visa aktuālā informācija tiek izvietota CB ESIP stendā un ir pieejama ikvienam.

Lai uzlabotu pakalpojumu kvalitāti, bibliotekāri papildināja savas zināšanas dažādos RCB un LNB organizētajos profesionālās pilnveides pasākumos, piemēram: "Vienas pieturas aģentūras piedāvātie pakalpojumi", "Mediji un bibliotēkas informācijas mijiedarbība", "Digitālā kultūras mantojuma platforma "Digitālā bibliotēka"" u. c. Tika apmeklēta LNB un Kultūras ministrijas lekcija "Mākslīgais intelekts un digitālā transformācija pilsētu bibliotēkās", kā arī Latvijas Grāmatizdevēju asociācijas rīkotā konference

“Grāmatas un lasīšana digitālajā laikmetā”. Iegūtās zināšanas tika izmantotas, lai palīdzētu lietotājiem orientēties daudzveidīgās iespējās un digitālās informācijas klāstā, kā arī sniegtu konsultācijas iedzīvotājiem digitālā satura izmantošanā.

Bibliogrāfija. RCB ir ilggadēja pieredze bibliogrāfisko sarakstu un rādītāju sastādīšanā. Pārskata periodā turpinājās darbs lasītāju informēšanā, izmantojot bibliogrāfiskos un tematiskos sarakstus, kas atspoguļoja bibliotēkas jaunieguvumus un krājuma saturu. Tie bija pieejami bibliotēkās, kā arī tika nosūtīti e-pastā lietotājiem un sadarbības partneriem. Informācijas resursu saraksti visu pārskata gadu papildināja virtuālās izstādes. To tematika galvenokārt veltīta ievērojamu rakstnieku, mākslinieku un kultūras darbinieku jubilejām, vēsturiskiem notikumiem, novadpētniecības u. c. tematiem. Piemēram, filiālbibliotēka “Vidzeme” ar bibliogrāfiskajiem sarakstiem papildināja izstādes, kas veltītas populāriem latviešu literatūras un kultūras darbiniekiem – jubilāriem, piemēram, Jānim Peteram (85), Uldim Bērziņam (80), Leonam Briedim (75) u. c.

Nemazinājās arī interese par ukraiņu literatūru - atsevišķās filiālbibliotēkās tika izveidotas izstādes un pievienoti literatūras saraksti, piemēram, “Grāmatas, kurās atbalsojas Ukrainas sāpes, spēks un neatkarība”. Tāpat lietotāji arī pārskata periodā interesējās par godalgotām grāmatām, tāpēc, piemēram, Sarkandaugavas filiālbibliotēkā tika sagatavoti “Latvijas literatūras gada balvas” 2024. gada laureātu saraksti ar grāmatu anotācijām.

Informācijas resursu sarakstiem ir nozīme, jo tie sniedz lasītājiem plašākas iespējas iepazīties ar interesējošiem tematiem arī pēc virtuālās izstādes publicēšanas.

Bibliotēkas izglītojošā darbība

RCB neveic izglītojošo darbību iedzīvotājiem, rīkojot plānveida nodarbības, seminārus, kursus, bet nodrošina mūžizglītības iespējas, rīkojot tematiskus pasākumus, radot iespēju tikties interešu grupām, popularizējot bibliotēku krājumus, iesakot kvalitatīvus informācijas avotus un izglītojot medijpratībā. Pieaugušo neformālo izglītību Rīgas iedzīvotājiem īsteno Rīgas Izglītības un informatīvi metodiskais centrs, piedāvājot plašu nodarbību klāstu gan valodu apgūvē, gan profesionālos jautājumos (grāmatvedība, datorzinības u. c.), gan hobiju īstenošanā. RCB reizi ceturksnī saņem RIIMC sastādīto kursu grafiku, kas bibliotēkās un tīmekļvietnē pieejams visiem interesentiem.

Medijpratība (mērķauditorija, pasākumi, izglītojošā darbība, analīze)

Medijpratības jautājumiem pārskata periodā tika pievērsta liela uzmanība. Lai kvalitatīvāk integrētu medijpratību bibliotekārajā darbā un palīdzētu darbiniekiem orientēties medijos un informācijas resursos, viņi tika regulāri informēti par medijpratības aktualitātēm.

Izmantojot LNB organizētajā programmā “Medijpratības meistars” apgūtās zināšanas, bibliotēkās aizvien biežāk tika rīkoti pasākumi ar medijpratības tematiem. Piemēram, Daugavas filiālbibliotēkā sadarbībā ar

Rīgas pašvaldības policijas Bērnu likumpārkāpumu profilakses nodaļu tika novadīts nodarbību cikls “Esi drošs un zinošs!”. Tā ietvaros Rīgas mācību iestāžu skolēniem tika organizētas 18 nodarbības.

Filiālbibliotēkas gatavoja savus pasākumus, iekļaujot dažādas medijpratības pasniegšanas formas, kā arī organizēja aktivitātes, izmantojot jau esošus populārus materiālus. Piemēram, tika izmantoti “Tet” īstenotās sociālās iniciatīvas “Tet skoliņa” sagatavotie nodarbību materiāli “Kad internetu lieto tu, atceries par drošību”.

Zems medijpratības līmenis bieži tiek saistīts ar nepietiekamām datorprasmēm. Šī iemesla dēļ vecāka gadagājuma cilvēki bieži ir pakļauti nepatiesas informācijas riskiem. Šai lietotāju grupai tika novadītas praktiskas nodarbības gan individuāli, gan grupās. Nodarbību laikā seniori apguva darbu ar Word dokumentiem, e-pasta izveidi un e-adrešu reģistrēšanu.

Atbilstoši bibliotēku kapacitātei notika pasākumi par jomām, kas saistītas ar mediju satura lietošanas paradumiem. Tajos tika apskatītas tādas tēmas kā uzticamas tīmekļvietnes un kritiska informācijas izvērtēšana, personas datu aizsardzība, kā atpazīt krāpnieciskus ziņojumus un neuzķerties uz tiem. Lai veicinātu senioru prasmes digitālās informācijas iegūšanā, visās filiālbibliotēkās darbinieki sniedza individuālas konsultācijas par drošu datoru lietošanu, uzticamu mediju atpazīšanu un informācijas kritisku izvērtēšanu. Seniori tika iepazīstināti ar dažādiem virtuālajiem konsultantiem, kas atvieglo saskarsmi ar valsts pārvaldes digitālajiem rīkiem. Piemēram, Sarkandaugavas filiālbibliotēkā tika rīkots pasākums “Medijpratība senioriem”, kurā ietilpa slaidrāde, diskusijas un atbildes uz lietotāju interesējošiem jautājumiem par medijpratību. Savukārt CB PLN individuālajās konsultācijās veicināja arī senioru veselības pratību, palīdzot viņiem izvērtēt riskus, kas saistīti ar pārtikas piedevu iegādi nedrošās interneta vietnēs. Lai paaugstinātu savu medijpratības līmeni, bibliotekāri piedalījās vairākos profesionālās pilnveides pasākumos, piemēram, “Mākslīgais intelekts un medijpratība: iespējas un izaicinājumi”, “Medijpratība skolās” (organizēja LNB), “Mākslīgā intelekta iespējas un rīki”, “Virtuālā vide. Dzīvo droši, strādā droši 2024” (organizēja RVP).

Tiešsaistes katalogs kā pakalpojums

RCB konta autorizētie lietotāji un pakalpojumu izmantošana

	2022	2023	2024	% salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu
Aktīvie lietotāji kopā	39 083	41 434	42 535	+6 %; +3 %
Autorizētie lietotāji pārskata periodā	17 832	20 094	22 812	+9 %; +14 %
piešķirti autorizācijas dati	4841	5347	6496	+11 %; +22 %
Sistēmā pasūtīti izdevumi	57 646	58 214	56 433	+10 %; -3 %
Sistēmā pieprasīti pagarinājumi	88 420	94 025	104 430	+13 %; +11 %

[RCB tiešsaistes katalogs](#) aptver informāciju par CB un tās filiālbibliotēku krājumos esošajiem informācijas resursiem, par to atrašanās vietu un to pieejamību.

Veidojot tiešsaistes katalogu, tiek izmantots BIS ALISE Pamatkonfigurācijas modulis, kas nodrošina datu ievadi, to strukturēšanu un izguvi, izdevuma reģistrāciju, iegādātā izdevuma konkrētā eksemplāra reģistrāciju, summāro un individuālo uzskaiti, informāciju par katra eksemplāra atrašanās vietu, kā arī atskaišu veidošanu un statistisko datu apkopošanu.

RCB kopkatalogs kalpo ne tikai kā palīgs informācijas izgūšanai CB un tās filiālbibliotēku apmeklētājiem, bet arī kā serveris Z39.50 protokolam, ar kura palīdzību jebkura Latvijas vai ārvalstu bibliotēka var lejupielādēt RCB KAN veidotos bibliogrāfiskos ierakstus, tā atvieglojot un paātrinot savu katalogizēšanas darbu.

Katalogā tiek ievadīti ne tikai jaunie bibliogrāfiskie ieraksti, bet arī regulāri papildināti un rediģēti agrāk ievadītie ieraksti. RCB KAN darbinieki regulāri strādā pie Autoritatīvo ierakstu datubāzes papildināšanas.

Iekšzemes starpbibliotēku abonements (SBA)

SBA rādītāji

	2022	2023	2024
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	175	151	117
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	0	0	0

2024. gadā kopsummā no CB un filiālbibliotēkām saņemti 128 pieprasījumi, no tiem 11 nav bijis iespējams izpildīt, bet 117 pieprasījumi izpildīti. Visaktīvākā sadarbība SBA pieprasījumu izpildē veidojusies ar LNB. Astoņu pieprasījumu izpildei izmantots LU bibliotēkas krājums. Visvairāk SBA kārtā joprojām tiek pieprasīta latviešu daiļliteratūra – retāk izdoti mazāk pazīstamu autoru darbi, iepriekšējo gadu trimdas autoru izdevumi, autoru pašizdevumi. Tāpat iespēja saņemt informācijas resursus SBA kārtā izmantota, lai saņemtu retāk izdotus novadpētniecības materiālus un profesionālo bibliotēkzinātnes literatūru, arī specifisku nozaru literatūru.

6. Krājums un datubāzes

ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķi

Krājuma komplektēšanas politika un organizācija:

- **krājuma komplektēšanas un organizācijas prioritātes pārskata periodā**

RCB kā lielākā Latvijas publiskā bibliotēka, pirmkārt, nodrošina lietotājus ar plašāko latviešu oriģinālliteratūras klāstu. Krājums tiek komplektēts, ievērojot šādus atlases kritērijus: informācijas resursa

izziņas un informācijas vērtība, tā nozīmīgums Latvijas valsts, tās tautsaimniecības, izglītības un kultūras attīstībā. Krājuma komplektēšanā tiek ievērots reģionālais un valodu aspekts. RCB komplektē informācijas resursus latviešu valodā, tās dialektos, Latvijā dzīvojošo mazākumtautību valodās un citās pieprasītākajās svešvalodās.

Bibliotēkas pakalpojumu un krājuma kvalitātes nodrošināšanā nozīmīga ir pieprasītāko informācijas resursu pieejamība. Tā tiek nodrošināta ar ikmēneša iepirkumam sagatavoto nosaukumu un eksemplāru sarakstu izvērtēšanu RCB Krājuma komplektēšanas padomē.

- **informācija par krājuma komplektēšanas politikas dokumentu**

Pārskata gadā komplektēšanas darbs tika veikts saskaņā ar dokumentu “RCB Krājuma komplektēšanas koncepcija 2020.–2024. gadam”.

Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums (EUR)

	2022	2023	2024
Finansējums krājuma komplektēšanai	221 615	262 010	227 706
t. sk. pašvaldības finansējums	221 615	262 010	227 706
grāmatām	206 189	221 545	195 410
t. sk. bērnu grāmatām*	35 755	51 649	43 943
Periodiskajiem izdevumiem	40 000	40 000	32 000
Finansējums krājumam uz vienu iedzīvotāju Rīgā (pašvaldības finansējums)	0,37	0,40	0,37

Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums

2024. gadā no RD apstiprinātā RCB budžeta informācijas resursu iegādei izlietoti 227 706 EUR:

- Krājuma papildināšanai ar jaunām grāmatām un citiem informācijas resursiem (neskaitot periodiku) – 195 706 EUR (8812 EUR papildus līdzekļi, veicot iekšējos budžeta grozījumus, un 12 043 EUR no ieņēmumiem). Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, tas ir par 26 304 EUR mazāk nekā 2023. gadā (222 010 EUR) un par 14 091 EUR vairāk nekā 2022. gadā (181 615 EUR).
- Periodikas abonēšanai 2024. gadā izlietoti 32 000 EUR, kas ir par 8000 EUR mazāk nekā 2023. un 2022. gadā. Finansējuma samazinājums saistīts ar to, ka netiek abonēti Krievijā izdotie periodiskie izdevumi un krājuma papildināšanai tiek iepirkti informācijas resursi ar ilglaicīgu vērtību.

Informācijas resursu iegādei izlietoti 0,37 EUR uz vienu Rīgas iedzīvotāju. LR MK noteikumos Nr. 415 pašvaldības bibliotēkās grāmatu un periodisko izdevumu iegādei paredzēti 0,43 EUR uz vienu iedzīvotāju (Centrālās statistikas pārvaldes dati: 31.12.2024. Rīgā ir 610 780 iedzīvotāji). Ņemot vērā krājuma izmantojuma rādītājus, finansējums krājuma komplektēšanai ir pietiekams.

RCB krājums papildināts ar bezatlīdzības izdevumiem un dāvinājumiem 37 986 EUR vērtībā.

Krājuma rādītāji (jauniegunumi, apgrozība u. c.)

Noslēdzot 2024. gadu, RCB un filiālbibliotēku **kopējo krājumu veidoja 606 192 informācijas resursi**. Bilancē esošo 565 480 eksemplāru summa ir 3 943 124 EUR. Salīdzinot ar krājuma apjomu gada sākumā, tas samazinājies par 28 596 eksemplāriem (skat. pielikumu [RCB un filiālbibliotēku krājums](#)).

RCB krājumā informācijas resursi bērniem un jauniešiem ir 18 %, daiļliteratūra - 41 % un nozaru informācijas resursi - 41 % no kopējā krājuma.

Krājuma rādītāji

	2022	2023	2024
Saņemtie informācijas resursi	40 975	40 027	39 415
<i>t. sk. pirktu jaunieguvumu skaits</i>	16 625	19 835	16 876
<i>t. sk. periodika (laikraksti un žurnāli)</i>	20 372	14 880	14 332
<i>t. sk. nepirktie (bezatlīdzības izdevumi un bibliotēkas nodod viena otrai)</i>	3 978	5312	8 207
<i>t. sk. grāmatas</i>	23 063	24 914	24 911
<i>t. sk. latviešu daiļliteratūra</i>	5 730	6111	7 227
<i>t. sk. bērniem</i>	8586	8730	6 812
<i>t. sk. jaunieguvumu skaits katalogā</i>	20 603	24 994	18 492
Izslēgtie informācijas resursi			
Krājuma kopskaitis	668 981	635 725	606 192
<i>t. sk. periodika (laikraksti un žurnāli)</i>	47 789	38 488	29 103
<i>t. sk. pārējie informācijas resursi</i>	621 192	597 237	577 098
<i>t.sk. bērniem</i>	132 684	112 308	110 999
Krājuma apgrozība	1,4	1,5	1,6
Grāmatu un pārējā krājuma apgrozība	1,4	1,6	1,6
Periodisko izdevumu apgrozība*	1,2	1,4	1,8

* RCB tiek uzskaitīts tikai iepriekšējā kalendārā gada žurnālu izsniegums izmantošanai ārpus bibliotēkas, kalendārā gada periodisko izdevumu izmantošana uz vietas bibliotēkā netiek uzskaitīta.

Salīdzinot ar 2022. un 2021. gadu, saņemto informāciju resursu skaits atskaites gadā ir samazinājies, lai gan krājuma komplektēšanai piešķirtais finansējums ir nemainīgs. Izteiktāks samazinājums ir salīdzinājumā ar 2022. gadu, ko ietekmējis cenu pieaugums (periodikas komplektēšanai piešķirtā summa ir par 8000 EUR mazāka, bet saņemto eksemplāru skaits ir par 20 000 mazāks). Salīdzinot ar 2023. gadu, jaunieguvumu skaits ir samazinājies, jo 2023. gadā papildus tika piešķirti 34 000 EUR.

Atskaites gadā RCB krājumā ir saņemti 6010 (par 698 vairāk, salīdzinot ar 2023. gadu) dāvinājumi un bezatlīdzības izdevumi no 35 dažādiem piegādātājiem un piegādes avotiem. Lielākais skaits ir bibliotēkas lietotāju dāvinājumi (2482 eksemplāri). No dāvinātajiem informācijas resursiem 3643 ir latviešu valodā, 1947 krievu, 271 angļu, 27 vācu un 106 grāmatas citās valodās. No visiem saņemtajiem bezatlīdzības izdevumiem 3523 eksemplāri ir daiļliteratūra un 1212 eksemplāri ir literatūra bērniem. Palielinājies dāvinājumu skaits angļu un citās svešvalodās. Piemēram, dāvinājums (83 eksemplāri) tika saņemts no Taivānas Nacionālās centrālās bibliotēkas. Saņemtie dāvinājumi palīdz atjaunot vai papildināt pieprasīto vai nolietoto krājuma daļu. RCB Repozitārija apmaiņas krājums tiek izmantots RCB krājuma papildināšanai

un atjaunošanai. Atskaites gadā no RCB Repozitārija apmaiņas krājuma tika saņemti 1598 grāmatu eksemplāri, no kuriem 1137 bija daiļliteratūra un 302 bērnu grāmatas, 1040 eksemplāri latviešu valodā. Lielākā daļa tika izmantoti Bolderājas filiālbibliotēkas un filiālbibliotēkas "Rēzna" krājuma atjaunošanai un papildināšanai.

Ievērojams un vērtīgs papildinājums RCB krājumam tika saņemts **programmas "Grāmatu iepirkums publiskajām bibliotēkām"** ietvaros - 347 eksemplāri par 4 553,89 EUR. Lasīšanas veicināšanas **programmas BJVŽ** ietvaros RCB saņēma kopā 476 eksemplārus par 4825,41 EUR.

Jaunieguvumu skaits RCB filiālbibliotēkās skatāms pielikumā [RCB un filiālbibliotēku jaunieguvumi 2024. gadā.](#)

Krājuma sadalījums pa valodām un dokumentu veidiem

	2022	2023	2024
Krājuma kopskaits	668 981	635 725	606192
Valodas			
latviešu valodā	482 181 (72 %)	467 401 (74 %)	450 428 (74 %)
krievu valodā	144 593 (21,6 %)	127 479 (20 %)	116 768 (19,3 %)
angļu valodā	30 051 (4,5 %)	29 127 (4,6 %)	28 004 (4,6 %)
vācu valodā	4 877 (0,7 %)	4 539 (0,7 %)	4 171 (0,7 %)
citās svešvalodās	7 369 (1,1 %)	7 179 (1,2 %)	6818 (1,2 %)
Informācijas resursu veidi			
grāmatas	582 643 (87 %)	560029 (88 %)	542 797 (89,5 %)
seriālizdevumi / žurnāli	47 789 (7 %)	38488 (6 %)	31 248 (5,5 %)
audiovizuālie materiāli	24 238 (3,6 %)	24821 (4 %)	20 864 (3,4 %)
nošizdevumi	1 327 (0,2 %)	1221 (0,2 %)	1147 (0,2 %)
kartogrāfiskie dokumenti	502 (0,08 %)	454 (0,07 %)	430 (0,07 %)
attēlizdevumi	248 (0,04 %)	236 (0,04 %)	232 (0,04 %)
pārējie dokumenti	11 908 (1,8 %)	10476 (1,7 %)	9 474 (1,6 %)

2024. gadā krājuma kopskaits ir par 62 789 eksemplāriem mazāks nekā 2022. gadā un par 29 533 mazāks nekā 2023. gadā. Arī 2024. gadā turpinājās darbs pie krājuma izvērtēšanas un atjaunošanas - tika veiktas krājuma inventarizācijas un izvērtēts krājuma nolietojums un eksemplaritāte, kas veicināja mazpieprasīto un nolietoto informācijas resursu norakstīšanu. Ņemot vērā, ka 2024. gadā pēc remonta tika atvērta Bolderājas filiālbibliotēka, vēlreiz tika izvērtēts tās krājuma stāvoklis - mazāk pieprasītie senāk izdotie informācijas resursi tika izslēgti, krājumā tika izvietoti jaunieguvumi. Pirms remontdarbu uzsākšanas tika veikta rūpīga krājuma izvērtēšana filiālbibliotēkā "Rēzna". Saistībā ar Krievijas agresiju Ukrainā un sekojot LR KM norādījumiem, CB un filiālbibliotēkās turpinājās nopietna krievu literatūras izvērtēšana, norakstot daiļliteratūru un nozaru literatūru, kura satur manipulatīvu, agresīvu, Krievijas militāro varenību slavinošu un mūsu valstij naidīgu vēstījumu. Lai neatbalstītu Krievijas izdevniecības, netika iepirkti to izdevumi. Līdz ar to CB un filiālbibliotēku kopējais krājums 2024. gadā samazinājās par 29 533 eksemplāriem.

RCB krājumā 41 % ir daiļliteratūra, 41 % - nozaru informācijas resursi, bērnu un jauniešu literatūra ir 18 %.

Krājuma bērniem un jauniešiem veidošana un papildināšana

Jaunieguvumu proporcionalitāte, alternatīvo lietu komplektēšana (spēles, puzzles u. c.)

RCB krājums bērniem un jauniešiem veidots atbilstoši "RCB krājuma attīstības un komplektēšanas koncepcijai 2020.–2024. gadam". Katru mēnesi RCB Komplektēšanas padomes sēdēs tika izvērtēta informācijas resursu nepieciešamība, atbilstība koncepcijai un vecuma grupai, kā arī optimālais eksemplāru skaits sistēmā. Informācijas resursi bērniem un jauniešiem tika apzināti un iepirkti lielākajās grāmatu izdevniecībās Latvijā, tajā skaitā svešvalodās. 2024. gadā abonēti dažādi periodiskie izdevumi bērniem un jauniešiem latviešu un angļu valodā.

No kopējā RCB jaunieguvumu skaita (25 083, bez periodiskajiem izdevumiem), informācijas resursi bērniem un jauniešiem ir 27 % (6812).

Pārskata gadā iegādātas spēles filiālbibliotēkai "Avots" (*Mysterix, Polyssimo, Jungle panic, Totem Zen, Aquarium Logic un The Challenge of T*). Filiālbibliotēka "Zemgale" Rīgas Pārdaugavas mūzikas un mākslas skolas projekta "Mākslas un mūzikas ceļš līdz neatkarīgai Latvijai" ietvaros ieguva lietošanā skolas absolventu veidotās izglītojošās galda spēles ar pievienotu kvadrāt kodu, lai interesenti iegūtu informāciju par spēles tēmu - "Latviešu skapji", puzzle "Saliec baznīcas!", izveidot Lielvārdes jostu spēlē "Sarkanbaltā josta" u. c.

Krājuma popularizēšanai tradicionāli izmantotas krājuma izlases, jaunieguvumu izstādes, saraksti un slaidrādes. Šampētera filiālbibliotēkā izveidoti vairāki saraksti pēc pieprasītam tēmām: Rīga, Ukrainu literatūra bērniem, komiksi, par drošu vidi bērniem u. c. Arī Sarkandaugavas filiālbibliotēka krājuma popularizēšanai veidoja uzmanību piesaistošas un radoši noformētas grāmatu izstādes, papildinātas ar radošo darbu paraugiem, krāsojamām un uzdevumu lapām, drukātiem materiāliem, rotaļlietām, piemēram, "Juceklīgās jūtas", "Ceļvedis pavasara rosībai", "Grāmatā kā muzejā", "Kāpēc sirds pukst un vēders kurkst...", "Ja paliek baisi – grāmatu ciet taisi!" u. c. 2024. gadā kopumā izstrādātas un RCB tīmekļvietnē publicētas [piecas virtuālās izstādes bērniem](#): "Mazo bērnu lielie jautājumi" (Čiekurkalna filiālbibliotēka), "Atklājumu kalendārs" (CB BLN), "Bērnu rakstniekam un dzejniekam Jānim Baltvilkam – 80" (RCB Bibliotēku dienests), "Interesantā vēsture" (filiālbibliotēka "Vidzeme") un "Ko mēs zinām par naudu" (Sarkandaugavas filiālbibliotēka).

Novērots, ka vasaras mēnešos pieprasītas ir ieteicamās literatūras grāmatas, bet bibliotēkas nespēj nodrošināt visu skolas klasi vienlaicīgi ar nepieciešamo literatūru, kaut arī aktīvi izmantots RCB vienotais krājums. Tāpat tas attiecināms uz BJVŽ kolekcijas grāmatām un būtisku problēmu rada apstākļi, ka bērni programmas grāmatas izlasa bibliotēkā, bet anketas aizpilda skolā, kas mazina bibliotēku motivāciju piedalīties BJVŽ.

Krājuma pārbaudes (inventarizācijas)

Pārskata periodā notikušas sešas kārtējās krājuma inventarizācijas – filiālbibliotēkā “Avots”, “Kurzeme”, “Pārdaugava”, Biķernieku, Daugavas un Juglas filiālbibliotēkā. Nozīmīgākā problēma - iztrūkums pārsniedz LR MK noteikumos Nr. 317 noteikto pieļaujamo iztrūkumu - 0,3 % no bibliotēkas krājuma vērtības uz kārtējā saimnieciskā gada sākumu. Visvairāk brīvpieejas apstākļos zuduši daiļliteratūras izdevumi un grāmatas bērniem. Iztrūkums konstatēts arī nozaru literatūras krājumā. Vismazākais iztrūkums tika konstatēts Daugavas filiālbibliotēkā - 0,5 %. Pārējās filiālbibliotēkās iztrūkums svārstījās no 0,7 % līdz 1,4 %.

Datubāzes

- **abonētās tiešsaistes datubāzes (t. sk. ar piekļuvi ārpus bibliotēkas telpām)**

Pārskata periodā bezmaksas pieeju Letonika.lv resursiem no bibliotēkas lietotāju datoriem un attālināti, kā arī piekļuvi portālam News.lv (Lursoft laikrakstu bibliotēka) nodrošināja LNB. Lai lietotājiem nodrošinātu piekļuvi informācijas resursiem svešvalodās, RCB abonēja EBSCOhost e-grāmatu kolekciju publiskajām bibliotēkām “e-Book Public Library Collection”. Kolekcijā pieejamas vairāk nekā 40 000 grāmatas angļu un citās valodās – daiļliteratūra un dažādu nozaru literatūra. EBSCO e-grāmatu kolekcija pieejama gan bibliotēkās, gan personīgajos datoros un viedierīcēs, izmantojot attālinātās piekļuves paroli. Lietotāji var izmantot arī mobilo lietotni. EBSCOhost e-žurnālu kolekcija “Flipster”, kas paredzēta radošai brīvā laika pavadīšanai un dažādām interesēm, pārskata periodā netika abonēta. Tomēr lietotājiem bija pieejams atsevišķu iepriekšējos gados abonēto e-žurnālu arhīvs.

EBSCO datubāzes statistika uzrāda 350 pieslēgumus un 1143 lejuplādes. Šie rādītāji, salīdzinot ar citām publiskajām bibliotēkām, ir vidēji. Salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem tie ir samazinājušies. Jāņem vērā, ka pārskata periodā lietotājiem nebija pieejama jaunāko žurnālu kolekcija.

Savukārt kopējais datubāzes EBSCO izmantojums ir krities. Tas galvenokārt tādēļ, ka pārskata periodā vairs netika abonēta EBSCO e-žurnālu datubāze “Flipster”. Nedaudz sarucis arī EBSCO e-grāmatu izmantojums. Pārskata periodā tika mainīta datubāzes saskarne. Jaunajā versijā vairs netiek piedāvāts izvēlēties resursus pēc tematiem, bet tikai ar atslēgvārdiem.

Analizējot datubāzu izmantojuma statistiku, redzams, ka portāla News.lv lietojums ir palielinājies, kas liecina, ka lietotāji sāk aktīvāk izmantot elektroniskās publikācijas. Arī Letonika.lv pieslēgumu skaits ir palielinājies gan attālinātajā piekļuvē, gan bibliotēku datoros. Pārskata periodā bibliotēkās bija vērojama interese par pilnteksta datubāzēm – LNB digitālās bibliotēkas kolekcijām, Periodika.lv un Letonika.lv. Par to izmantošanu tika sniegtas konsultācijas. Piemēram, Čiekurkalna filiālbibliotēkā populāra bija datubāze “Redzi. Dzirdi. Latviju”. Bibliotēku darbinieki aktīvi izmantoja datubāzes, veidojot izstādes un informācijas

resursu sarakstus, papildinot novadpētniecības krājumu, kā arī pildot lietotāju pieprasījumus. Darbiniekiem darbu ar datubāzēm apgrūtina nepieciešamība tās lietot pie apmeklētāju datoriem, tādēļ bieži Letonika.lv tiek izmantota bez autorizācijas.

Uzziņu darbā tradicionāli tiek izmantotas LNB digitālās kolekcijas, kā arī digitālā kultūras mantojuma platforma Digitālā bibliotēka.

Bibliotēkā pieejamo datubāzu izmantojums

Dabubāze	2022	2023	2024
Letonika			
lejuplādes	51 178 (1336)	63 083 (1658)	57 523 (1744)
pieslēgumi	12 324 (761)	12 851 (774)	15 008 (1199)
News.lv	2828	955	1099
EBSCO datubāzes kopā	5941	3250	1143
t.sk. Flipster	1360	290	128
t.sk. EBSCO e-grāmatas	1475	1414	1015

* Lejuplāžu skaits (t. sk. atvērti pilnie teksti) – uzskaita veiksmīgi lejuplādēto saturvienību kopskaitu, kas pieprasītas no bibliotēkas piedāvātajām datubāzēm (izsniegums).

RCB veidotās datubāzes

Datubāzē [“RCB periodisko izdevumu datubāzē”](#) apkopota informācija par žurnālu un laikrakstu pieejamību RCB un tās filiālbibliotēkās. Meklēšana datubāzē iespējama gan pēc filiālbibliotēkas nosaukuma, gan pēc izdevuma nosaukuma. Pārskata gadā datubāzē bija pieejama ne tikai informācija par kalendārajā gadā abonētajiem periodiskajiem izdevumiem, bet tā tika papildināta arī ar ziņām par saglabātajiem iepriekšējos gados abonēto periodisko izdevumu komplektiem. Katru gadu informācija tiek atjaunota. Periodisko izdevumu datubāze tika izmantota, lai lietotāji ērtāk atrastu interesējošo izdevumu sev tuvākajās bibliotēkās.

[Novadpētniecības datubāzē](#) apkopotas bibliogrāfiskas ziņas par rakstiem no grāmatām, laikrakstiem un žurnāliem, kuros atrodama informācija par nozīmīgiem Rīgas pilsētas kultūrvēsturiskajiem objektiem – vēsturiskiem namiem un arhitektūras pieminekļiem, kultūras, izglītības un citām iestādēm, parkiem, tiltiem, salām, ūdenskrātuvēm dažādās Rīgas apkaimēs, kā arī par pilsētas attīstību. CB un filiālbibliotēku darbinieki datubāzi regulāri papildināja ar jauniem ierakstiem, kā arī veica senāko ierakstu rediģēšanu un piekļuves saišu atjaunināšanu. Pārskata gadā pievienoti 568 jauni ieraksti.

Pārskata periodā novadpētniecības datubāze tika papildināta ar jauniem ierakstiem par ievērojamiem mūsdienu kultūras darbiniekiem un Rīgas priekšsēdētājiem (Georgu Armitstedu, Alfrēdu Andersonu, Robertu Liepiņu, Andri Ārgali, Gundaru Bojāru un Andri Bērziņu), Valsts prezidenta kancelejas pārcelšanos uz Melngalvju namu, atjaunoto ekspozīciju Melngalvju nama pagrabā, Melngalvju sudraba kolekciju un citiem kultūrvēsturiskiem objektiem un tematiem.

Krājuma un datubāzu popularizēšana

2024. gadā CB un tās filiālbibliotēkas turpināja aktīvi strādāt pie krājuma popularizēšanas. Viena no svarīgākajām krājuma popularizēšanas jomām ir jaunieguvumu popularizēšana. Atskaites gadā turpinājies aktīvs jaunieguvumu popularizēšanas darbs dažādās formās – jaunieguvumu izstādes, jaunieguvumu apskati, veidoti jaunieguvumu saraksti un slaidrādes. Atsaucoties lietotāju ierosinājumam, Mežciema filiālbibliotēka, filiālbibliotēka “Pūce” u. c. jaunieguvumu sarakstus lietotājiem nosūta arī uz e-pastiem. Novērojams, ka bibliotēkās prioritāte tiek piešķirta ātrākai jaunieguvumu nonākšanai pie lietotājiem.

Tāpēc liela daļa filiālbibliotēku ir atteikušās no jaunieguvumu uzkrāšanas un prezentācijas īpašos pasākumos, tā vietā dodot priekšroku jaunieguvumu sarakstu veidošanai un pašu jaunieguvumu operatīvākai nodošanai lietotājiem – to atzinīgi vērtē arī bibliotēku lietotāji (piemēram, Ilģuciema filiālbibliotēka). Pretēju viedokli savā darba pārskatā izsaka Pļavnieku filiālbibliotēka, kura pēc ilgāka pārtraukuma, līdztekus

Jaunieguvumu stends Bolderājas filiālbibliotēkā

jaunieguvumu sarakstiem, nolēmusi atjaunot jaunieguvumu dienas, katra mēneša pēdējā trešdienā. Lietotāju iecienītās “Jaunieguvumu dienas” atjaunotas arī Ziemeļblāzmas filiālbibliotēkā. CB PLN 2024. gadā organizēja četrus pasākumus “Mēneša pēcpusdiena bibliotēkā”, kuros apmeklētājus iepazīstināja ar jaunāko grāmatu apskatiem. Lai popularizētu nozaru literatūras jaunieguvumus, Imantas filiālbibliotēkā tie tiek izkārtoti uz atsevišķa jaunieguvumu galda nozaru literatūras nodaļā.

Tāpat filiālbibliotēkas turpinājušas savu krājumu popularizēšanu ar dažādām daiļliteratūras un nozaru literatūras izlasēm. Visās filiālbibliotēkās novērots, ka lietotāji labprāt izvēlas lasīšanai grāmatas tieši no krājuma izlasēm. Ar izstādēm tika atzīmēti ievērojami notikumi Latvijā un ārvalstīs, ievērojamu cilvēku jubilejas, valsts svētki, novadnieku jubilejas. Bibliotēku darbinieki arī novērojuši, ka lietotāji iecienījuši tematiskas un atsevišķiem literatūras žanriem veltītas krājuma izlases. Čiekurkalna filiālbibliotēka, piemēram, saviem lietotājiem piedāvāja izstādes “Latviešu rakstnieku detektīvromāni”, “Romāni vasaras vakariem”. Savukārt Mežciema filiālbibliotēkā Bibliotēku nedēļā tika izveidota izstāde “Lasītājiem patīk”, kurā tika eksponētas grāmatas, kuras lasītāji iesaka izlasīt arī citiem.

Filiālbibliotēkas arī turpinājušas veidot izstāžu ciklus visa gada garumā. Piemēram, Daugavas filiālbibliotēka 2024. gadā veidoja izstāžu ciklus “Kultūras kanons”, “Latviešu tradīcijas - piemiņas un svinamās dienas”. Juglas filiālbibliotēka – “Latvijas vēstures nozīmīgie notikumi”, “Par Latviju, latviešiem un ne tikai – dokumentālā latviešu proza”, “Izmeklē sievietes!”. Šampētera filiālbibliotēka, savukārt, veidoja izstāžu

ciklu "Ģimenes sāga". Daudzveidīgi krājuma atklāsmes cikli veidoti filiālbibliotēkā "Vidzeme". Piemēram, "Kultūra - telpā, laikā, sajūtās", "Gadskārtu raksti", "Mākslas mūzas skartie" u. c. Interesants krājuma atklāsmes cikls ar vienojošu nosaukumu "Dvīņi" veidots filiālbibliotēkā "Pūce". Cikls ietvēra trīs izstādes: "Grāmatas dvīnes" (grāmatas ar vienādiem nosaukumiem), "Dvīņi - galvenie literārie varoņi" un "Dvīņi - tīņi" (dvīņi bērnu un jauniešu literatūrā).

Atraktīvāk uz krājumu palūkoties joprojām aicina grāmatu noformējuma krāsu izstādes: "Zilā" (Čiekurkalna filiālbibliotēka un filiālbibliotēka "Zemgale"), "[Oranžās grāmatas](#)" (Daugavas filiālbibliotēkas veidotā virtuālā izstāde), "Saulaino grāmatu mēnesis – grāmatas dzeltenā krāsā" (filiālbibliotēka "Pūce").

CB PLN lietotāju interesi piesaistīja izstādes "Biezās nāk" ar apakšnosaukumu "Lasītājs lapas neskaita", "Grāmatas ar autogrāfu", "100+1 paldies. 11.janvāris – Starptautiskā "paldies" diena".

Interesantas krājuma popularizējošas izstādes veidotas Sarkandaugavas filiālbibliotēkā - "Skumjas kā iedvesma" (grāmatu, klausāmgrāmatu, periodisko un drukāto materiālu izstāde), Bibliotēku nedēļas izstādes "Laimīgie lasa grāmatas un dzer kafiju" (grāmatu izstāde un akcija "Kafijas pauze") un "Pirmā teikuma maģija" (grāmatu izstāde un viktorīna "Vai zini, kā sākas šī grāmata"), "Lielais Brālis tevi vēro!" (antiutopijas žanra grāmatu izstāde), "Franciski viegli romāni" (grāmatu izstāde skatlogā, papildināta ar īpašu noformējumu).

Lielu uzmanību bibliotēkas velta arī nozaru literatūras krājuma popularizēšanai. Piemēram, "Valoda dzīvo tik ilgi, kamēr tajā runā" – Valsts valodas dienai veltīta izstāde filiālbibliotēkā "Kurzeme", "Šī diena vēsturē - barikādes", "Industriālais mantojums – rūpnīca VEF", "Latvijas Etnogrāfiskajam brīvdabas muzejam - 100" - Ilģuciema filiālbibliotēkā, "Latvija - jūras zeme" - Čiekurkalna filiālbibliotēkā, "Diena, kad visi ceļi ved uz muzejiem" - Starptautiskajai muzeju dienai veltīta izstāde filiālbibliotēkā "Rēzna".

Filiālbibliotēkas krājumu popularizēšanai veidojušas arī izstādes, kas veltītas ievērojamu personību jubilejām: "Lielāks, kā dzīve ir sapnis – Jānim Akurateram 145", "Asprātis un latviešu varonis - kas bija Garlībs Merķelis? Garlībam Merķelim – 255" (Grīziņkalna filiālbibliotēka). Filiālbibliotēkā "Kurzeme" tika izvietota krājuma izstāde "Mūžs cimdu rakstos ieadīts – tautas daiļamata meistarei Jettei Užānei – 100", kuru papildināja arī meistas adītie cimdi, "Cilvēks Šekspīrs – Viljamam Šekspīram 460" (filiālbibliotēka "Rēzna").

Daudzas filiālbibliotēkas krājuma popularizēšanas darbā atbalstījušas norišu ciklu "Latviešu grāmatai 500". Piemēram, Bolderājas filiālbibliotēka saviem lietotājiem piedāvāja izstādi "Ceļojums laikā ar latviešu pavārgrāmatām". Daugavas filiālbibliotēka veidoja izstādes "Nacionālās bibliotēkas saknes un šodiena: Latvijas Nacionālajai bibliotēkai - 105" un "Rīgas senās grāmatas: Bibliotheca Rigensis - 500", Imantas filiālbibliotēka izstādi – "Grāmatas ceļš", filiālbibliotēka "Vidzeme" krājuma atklāsmes ciklu "Latviešu grāmata laiku lokos".

Filiālbibliotēkas arī aktīvi seko aktuālajām norisēm literatūras jomā. Piemēram, Iļģuciema filiālbibliotēkā veidota izstāde, kurā eksponēti to autoru darbi, kuri piedalās Prozas lasījumos, bet septembrī - dzejas grāmatu izstāde Latvijas Rakstnieku savienības organizēto “Dzejas dienu 2024” kontekstā (izmantoti arī periodiskie izdevumi).

Arī 2024. gadā turpinājās darbs pie [virtuālo izstāžu](#) veidošanas. Lai izvairītos no atkārtotības, to skaits gan samazināts – kopā publicētas 11 izstādes. To veidošanā iesaistīti gan filiālbibliotēku darbinieki, gan RCB Bibliotēku dienesta speciālisti. Virtuālās izstādes veidotas gan daiļliteratūras, gan nozaru literatūras popularizēšanai, īpašas izstādes bērnu un jauniešu auditorijai, nozīmīgiem notikumiem, kā arī bibliotēku jubilejām un novadpētniecībai. Bibliotēku lietotājiem ieteikts arī iepazīties ar iepriekšējos gados veidotajām un RCB tīmekļvietnē skatāmajām virtuālajām izstādēm.

2024. gadā notika pasākumi sadarbībā ar grāmatu autoriem un izdevējiem, kas ir būtiski bibliotēku krājuma, literatūras un lasīšanas popularizēšanā:

- RCB sadarbība ar apgādu “Zvaigzne ABC” projekta “Cilvēki laikā Eiropas daiļliteratūras darbos bērniem un pieaugušajiem” (ES programmas “Radošā Eiropa” projekts "Daiļliteratūras tulkošana un izdošana") ietvaros:
 - CB [tikšanās ar tulkotāju Silviju Brici](#) un projekta vadītāju Unu Orinsku;
 - filiālbibliotēkā “Vidzeme” [tikšanās ar tulkotāju no skandināvu valodām Daci Deniņu](#) un projekta vadītāju Unu Orinsku.

Tikšanās ar tulkotāju Silviju Brici, tulkotāju no skandināvu valodām Daci Deniņu un projekta vadītāju Unu Orinsku sadarbībā ar “Zvaigzne ABC”

- CB BLN aicināja uz tikšanos ar grāmatas “Otto brīnās” autoru Hariju Petrocki, Sandras Sabīnes Jaundalderes grāmatas “Jutis Sajūtiņš un viņa draugi” atvēršanas svētkiem, tikšanos ar mākslinieci un rakstnieci Luīzi Gulbi.
- CB PLN tika organizēta tikšanās ar rakstnieci Evitu Hofmani, tika prezentēta rakstnieces Ilgas Liepiņas grāmata “Kapteiņa Zdravko otrā elpa”.

- Bolderājas filiālbibliotēkā projekta “Atvērti atbalstam, radošumam un kopā būšanai” ietvaros bija iespēja piedalīties folkloras pētnieka Gunta Pakalna radošajā darbnīcā un meistarklasē “Stāstām stāstus”.
- Čiekurkalna filiālbibliotēkā notika tikšanās ar dzejnieci Annu Rancāni.
- Ilģuciema filiālbibliotēkā turpinājās [pasākumu cikls “Durvis”](#). Tā ietvaros notika tikšanās ar vēsturnieci Guntu Deģi, rakstnieku Gunti Tāleru, rakstnieci Ilzi Upīti, bibliotēka aicināja arī uz Areta Paegļa lekciju par mākslīgo intelektu, kā arī uz tikšanos ar rakstnieci Kristīni Jučkoviču.

Pasākumu ciklā “Durvis” Ilģuciema filiālbibliotēkā viesojas rakstnieces Kristīne Jučkoviča un Ilze Upīte

- Imantas filiālbibliotēka organizēja tikšanos ar dzejnieci Silviju Ludženeci, rakstnieci Eviju Gulbi.
- Jaunciema filiālbibliotēka rīkoja tikšanos ar grāmatas “Tuvais un tālais Jaunciems” autori Līgu Egli.
- filiālbibliotēkā “Kurzeme” viesojās rakstniece Gunita Krilova, bērnu grāmatu autore Ieva Samauska, romānu, pasaku, stāstu un dzejoļu autore Ilze Aizsila.
- Ķengaraga filiālbibliotēka aicināja uz grāmatas “Ziemas saulstāvja laika dziesmas” atvēršanas svētkiem, bibliotēkā viesojās rakstnieks un dzejnieks Arnolds Auziņš, kā arī profesors Anatolijs Danilāns un kolekcionārs un pētnieks Normunds Beržinskis. Bibliotēkā notika grafiķes un arhitektes Hongge Zhang (Mary) grafikas trioloģijas “Mīlestības iedvesma” pirmās grāmatas atklāšana.
- filiālbibliotēka “Pūce” rīkoja tikšanos ar uzņēmēju, profesoru, alpīnistu un ceļotāju, zemessargu, grāmatu autoru Juri Albertu Ulmani un demogrāfu Ilmāru Mežu. Norišu ciklā “Latviešu grāmatai 500” notika pasākums par latviešu dramaturģiju - biedrības “Dramaturgu asociācija” izdotie lugu krājumi “Cilvēkzvērs”, “Cilvēktīkls”, “Cilvēkspārns” un “Cilvēksvelme”. Pasākumā piedalījās šo krājumu autori Lelde Stumbre, Egīls Šņore, Baiba Zīle, Marika Pudule-Indāne, Ilze Kuzmina, Inese Tālmane un biedrības “Dramaturgu asociācija” priekšsēdētāja Kristiāna Štrāle-Dreika.
- Sarkandaugavas filiālbibliotēka organizēja tikšanos ar rakstnieku Hariju Petrocki.

- filiālbibliotēka “Strazds” bija noorganizējusi tikšanos ar rakstnieku un dramaturgu Māri Bērziņu Rīgas Juglas vidusskolā, notika tikšanās ar rakstnieci Daci Lasenbergu, valodnieku Ivaru Liedi, žurnālisti un rakstnieci Mārīti Tabitu Kalniņu.
- filiālbibliotēkā “Vidzeme” notika Olgas Kancītes dzejas grāmatas “Zem kuplajām gobām. Vēstules dēliem” atklāšanas pasākums, kā arī tikšanās ar Jaunā Rīgas teātra aktieri un tulkotāju Gundaru Āboliņu, rakstnieci Ingunu Dimanti, literāti un dramaturģi Brindu Ceriņu.
- filiālbibliotēka “Zemgale” aicināja uz tikšanos ar autorēm Baibu Talci un Elitu Viškeri.

Filiālbibliotēkā "Vidzeme" viesojas Gundars Āboliņš, filiālbibliotēkā "Pūce" – Juris Ulmanis

Apkopojot visu iepriekšminēto, var secināt, ka 2024. gadā krājuma popularizēšanai filiālbibliotēkas izmantojušas dažādas darba metodes, īpašu uzmanību veltot saistošām un lietotājus ieinteresējošām šī darba formām.

Lai veicinātu **datubāzu izmantošanu**, informācija par RCB pieejamajām datubāzēm atrodama tīmekļvietnē. CB un filiālbibliotēku telpās tā izvietota plakātu veidā pie lietotāju datoriem, informācijas stendos un monitoros. Lietotāju informēšana notiek reģistrēšanās laikā bibliotēkā, individuālajās konsultācijās un nodarbībās, bibliotekārajās stundās, kā arī E-prasmju nedēļā gan bērnu, gan pieaugušo auditorijai. Ikviens interesents individuālās konsultācijās tiek apmācīts, kā lietot datubāzes un kādu vērtīgu informāciju tajās var atrast.

Datubāzes tika izmantotas izstāžu veidošanā un informācijas sniegšanā lietotājiem par izmantotajiem avotiem. Piemēram, Sarkandaugavas filiālbibliotēkā izstādēs “Atmiņas par barikāžu dienām”, “Rīga dzejā un fotogrāfijā” un “Vēstures dziļumi un šodienas lepnums” tika izmantotas bibliotēkā pieejamās datubāzes. Savukārt pasākumos “Medijpratība senioriem” un “Folklorā – teksts, ilustrācija, literatūra” tika popularizēts datubāzu saturs. Līdzīgi filiālbibliotēkā "Kurzeme" izstādes “Iepazīsti Zolitūdi” sagatavošanā tika izmantoti novadpētniecības datubāzē iegūtie materiāli, kas ieinteresēja lietotājus, arī tos, kuri bibliotēkā ienāca vienkārši pavadīt laiku.

Darbs ar parādniekiem

Darbā ar parādniekiem vispopulārākā metode ir atgādinājumu sūtīšana elektroniski, izmantojot BIS ALISE iespējas. Parādniekiem regulāri tiek sūtīti atgādinājumi, kā arī zvanīts. Daudzas filiālbibliotēkas uzsver, ka apziņojot parādniekus, uzsvars likts uz pieprasītākajām un jaunākajām grāmatām, kuru saņemšanai izveidojusies rinda. Parādsaistību nokārtošanai lietotāji aktīvi izmanto mēneša pēdējo sestdienu, kad grāmatas bibliotēkā var atgriezt, nemaksājot kavējuma naudu. Lielākā problēma darbā ar parādniekiem joprojām ir nepareizi norādīta kontaktinformācija.

Ar bibliotēkas krājumu saistītās problēmas un to risinājumi, vajadzības

2024. gadā nav konstatētas īpašas ar krājumu saistītas problēmas. Darba pārskatos uzsvērts - krājums tiek optimāli komplektēts un nodrošina lietotāju pieprasījumu. Līdzīgi kā iepriekšējā gādā, trūkst jaunu informācijas resursu krievu valodā. Pieaudzis pieprasījums pēc izdevumiem latviešu valodas apgūšanai pašmācības ceļā. Kā vēl vienu problēmu bibliotēku darbinieki min lietotāju iecienītu, bet nolietotu izdevumu nomaiņu pret jauniem, ja tos nav iespējams iegādāties. Novērots arī, ka lietotāji nelabprāt izvēlas biezas un smagas grāmatas. Vairākas filiālbibliotēkas izteikušas nepieciešamību pēc izdevumiem lielākā drukā. Bibliotekāri arī novērojuši, ka lietotāji kļuvuši nevērīgāki un mazāk saudzīgi izturas pret paņemtajām grāmatām.

RCB un filiālbibliotēku krājumos arvien biežāk nākas piekomplektēt grāmatas, kas nepieciešamas krājuma atjaunošanai - lasītāju pieprasītas un populāras grāmatas, kas biežās izsniegšanas un lietotāju nesaudzīgās attieksmes dēļ ir fiziski nolietotas. Ja grāmatas ir pieejamas tirdzniecībā, tās tiek iepirktas, vispirms izvērtējot to nepieciešamību - analizējot izsniegumu statistiku, pieprasījumu, rindas un bibliotēkas vēlmes (ierakstus piekomplektēšanas datubāzē/ sarakstā). Ja pieprasītās grāmatas nav pieejamas tirdzniecībā, tiek lemts par iespēju un nepieciešamību tās iesiet no jauna. Šādas krājuma atjaunošanas dēļ samazinās līdzekļi jauno informācijas resursu iegādei. Tomēr bieži nākas konstatēt, ka pieprasītās grāmatas tirdzniecībā vairs nav pieejamas. Tās var būt gan samērā nesen izdotas grāmatas, gan tādas, kas nav atkārtoti izdotas jau vairākus desmitus gadu, bet tiek izmantotas skolu mācību programmās vai arī to popularitāte atjaunojas (piemēram, pēc grāmatas motīviem tiek uzņemta filma, iestudēta teātra izrāde, autoram tiek svinēta nozīmīga jubileja u. tml.). Lai risinātu šo problēmu, būtu nepieciešamas šādas darbības: pārizdodamo grāmatu apzināšana (aptaujājot bibliotēkas, mācību iestādes, kultūras iestādes, interesentus), sadarbība ar grāmatu izdevējiem, grāmatu tirgotājiem un tos pārstāvošām organizācijām iespējamo risinājumu meklēšanā un finansējuma piesaistē (valsts atbalsts, līdzekļu iegūšana projektos u. tml.).

RCB Krājuma komplektēšanas padomes sēdēs biežās ir diskusijas par Latvijā izdoto grāmatu poligrāfisko kvalitāti. Gandrīz katru mēnesi tiek lemts par kādas grāmatas neiepirkšanu vai iepirkšanu mazā daudzumā

dažādu iemeslu dēļ: pārāk mazi burti, kas nav salasāmi, uzglabāšanai neatbilstošs formāts (grāmatas aploksnēs, grāmatas bez vākiem, grāmatas formātam un apjomam neatbilstošs vāku biezums u. c.).

7. Darbs ar bērniem un jauniešiem

ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķi

2024. gadā bērnu un jauniešu apmeklējums CB un filiālbibliotēkās pieauga, pateicoties bibliotēku daudzveidīgajām aktivitātēm un sadarbības veicināšanas pasākumiem ar apkaimju izglītības iestādēm un interešu centriem.

Darba ar bērniem un jauniešiem rādītāji

	2023		2024		
	Bērni līdz 18 gadiem	% no kopskaita	Kopskaits RCB	Bērni līdz 18 gadiem	% no kopskaita
Lietotāju skaits	11 213	27 %	42 535	11 690	27 %
Apmeklējumu skaits	135 535	23 %	597 315	140 794	24 %
Izsniegums	198 213	20 %	968 823	199 389	21 %

Bērnu un jauniešu skaits pa vecuma grupām

Vecuma grupa	2022	2023	2024		
			Skaits	Salīdzinājumā ar 2023. gadu	% no kopskaita (bērni līdz 18 gadiem) 11 690
Pirmsskolas vecuma bērni	893	905	882	- 23	8 %
1.–4. klašu skolēni	3410	3892	4135	+ 243	35 %
5.–9. klašu skolēni	4932	5000	5169	+ 169	44 %
10.–12. klašu skolēni	1315	1417	1504	+ 87	13 %
Kopā (līdz 18 gadiem)	10 550	11 213	11 690	+ 477	
Kopā (līdz 9. klasei)*	9235	9796	10 186	+ 390	

* Bērnu nodaļu apmeklētāji

Lielu interesi par bibliotēkas pakalpojumiem izrādījuši pirmsskolas izglītības iestāžu pedagogi, regulāri vedot audzēkņu grupas uz tuvākajām filiālbibliotēkām, tādējādi bērnos veicinot agrīno lasītprasmi un lasītpatiku. Pagājušais gads CB un filiālbibliotēkās aizvadīts “Restarts lasīšanai” zīmē, cenšoties pēc iespējas vairāk piedalīties dažādos lasītveicināšanas pasākumos, kā arī domājot jaunus risinājumus bērnu

auditorijas piesaistei. Daudzās filiālbibliotēkās atsevišķi izdalīti informācijas resursi lasīšanas iemaņu apguvei.

Arī skolu pedagogi aktīvāk komunicējuši ar filiālbibliotēku darbiniekiem, saņemot informāciju par jaunieguvumiem, pakalpojumiem un pasākumiem tuvākajās filiālbibliotēkās. Ikdienas darbā novērots, ka bibliotēkas pakalpojumus arvien biežāk izmanto jaunās māmiņas ar maziem bērniem, kas dažas filiālbibliotēkas rosinājis rīkot pasākumus ģimenēm un attīstīt ģimeņu dienas tradīciju.

Iepriekšējos gados, kad vairākās filiālbibliotēkās veikti remontu vai uzlabots iekārtojums, novērojams apmeklētāju pieaugums, tostarp – bērnu. Piemēram, Ilģuciema filiālbibliotēkas Bērnu nodaļas pārkārtošana pozitīvi ietekmējusi bērnu un vecāku apmeklētību un vēlmi savu laiku pavadīt bibliotēkā. Arī Bolderājas filiālbibliotēka pēc remonta ir pamanījusi pozitīvas tendences darbā ar bērniem un jauniešiem. Filiālbibliotēkā "Zemgale" īpaši novērtēta iekārtotā atpūtas un brīvā laika pavadīšanas zona jauniešiem ar mīkstām sēdvietām un zemo galdu.

Vairākās filiālbibliotēkās literatūras plaukti jauniešiem novietoti pieaugušo nodaļā un ar pusaudžiem strādā gan bērnu literatūras nodaļas, gan pieaugušo literatūras nodaļu darbinieki. Kopumā pārskata periodā aktīvi strādāts pie pakalpojumu popularizēšanas, jaunu sadarbību veidošanas, medijpratības veicināšanas un jaunu, mūsdienīgu rīku meklēšanas darbā ar bērniem un jauniešiem.

Uzziņu darbs, pakalpojumi, prasmju un iemaņu attīstīšana, pasākumi dažādām vecuma grupām

Darbs pie uzziņu sniegšanas, ka arī iemaņu attīstīšanas dažādām vecuma grupām notiek regulāri. Bibliotēku darbinieki darbā ar bērniem un jauniešiem izmanto visus pieejamos resursus – datubāzes, periodiskos izdevumus, kā arī dažādus interneta resursus, lai sniegtu atbildes uz pieprasītām uzziņām. Plānojot un veidojot interesantas bibliotekārās stundas, turpināta sadarbība gan ar vispārīzglītojošajām skolām un pirmsskolas izglītības iestādēm, gan interešu izglītības centriem. Bibliotēku darbinieki sazinājās ar bērniem, viņu vecākiem, pedagogiem un skolu bibliotekāriem, elektroniski sūtot jaunāko informācijas resursu apskatus, izzināja un apkopoja interesējošos tematus un atlasīja grāmatu kopas. Sniegtas arī individuālas konsultācijas un apmācības informācijas meklēšanā. Bērni un jaunieši tika apmācīti meklēt informāciju dažādās datubāzēs (News.lv, Letonika.lv u.c.) Tāpat bibliotekārājās stundās (ekskursijās uz bibliotēku), bērni tika iepazīstināti ar RCB kataloga piedāvātajām iespējām, bibliotēkas lietošanas noteikumiem, medijpratību u. c.

CB un filiālbibliotēkas veidoja aktuālas literārās un mākslas izstādes, organizēja tematiskas un literārās bibliotekārās stundas. Tāpat notika grāmatu lasījumi, pārrunas par izlasīto, konkursi, viktorīnas, tikšanās ar interesantiem cilvēkiem, veidoti foto stūrīši u. c. Īpaši populāras bija dažādas radošās darbnīcas, kurās, galvenokārt, pirmsskolas vecuma bērniem palīdz attīstīt sīko motoriku un iztēli. Āgenskalna filiālbibliotēkā reizi mēnesī norisinājās radošās darbnīcās, kurās bērni zīmēja un veidoja dažādus rokdarbus atbilstoši

izvēlētajai tēmai, savukārt, filiālbibliotēkā "Vidzeme" radošās darbnīcas (dažādi praktiski darbiņi, krāsojamās izdales lapas) ir pieejamas visu laiku, bērnam piedāvājot lielāku izvēles brīvību. Bolderājas filiālbibliotēka pārskata periodā novadījusi vairākas ekskursijas dažāda vecuma bērniem, iepazīstinot apmeklētājus ar jaunajām telpām, ar bibliotēkas dārzu un piedāvājot radoši izklaidēties, spēlējot izzinošas spēles svaigā gaisā. Daugavas filiālbibliotēka, izmantojot digitālo rīku *kahoot!*, bibliotēkārājās stundās

Radošā darbnīca "Jūras iemītnieki"
filiālbibliotēkā "Vidzeme"

bērņus ievadīja medijpratības pamatos, bet slaidrādes izmantoja tematiskajos pasākumos, piemēram, par lielākajiem ezeriem un garākajām upēm u. c. Juglas filiālbibliotēka bērniem un viņu vecākiem popularizēja RCB tīmekļvietni, bet medijpratības stundās izmantoja "TET skoliņas" veidotās filmiņas par drošu internetu. Filiālbibliotēka "Rēzna" piedāvāja vairākus tematiskos pasākumus, piemēram, "Teātra un mūzikas pasaule". Tās laikā bērni uzzināja, kas ir teātris, cik un kādi teātri ir

Latvijā, apskatīja interesantus attēlus par tēmu grāmatās. Tematiskajā pasākumā "Mans ķermenis" bērni mācījās gan par maņām un orgāniem, gan tika iepazīstināti ar plašo grāmatu klāstu, kurā var rast daudz atbilžu uz jautājumiem par ķermeni. Pērn Sarkandaugavas filiālbibliotēka visa gada garumā rīkoja tematisku ciklu "Satiec emocijas", akcentējot, cik svarīgi ir pievērst uzmanību savām sajūtām un emocijām. Pasākumā "Priecājies par labo, nemeklē slikto" bērni veidoja "emociju kūku", piedalījās mēmajā emociju šovā un kopīgi sacerēja emocijām pilnu stāstu. Pļavnieku filiālbibliotēka noorganizēja radošo darbnīcu "Katram sava grāmatzīme..." kopā ar mākslinieci Inutu Dzēvi. Par godu Margaritas Stārastes jubilejai mazajiem Šampētera filiālbibliotēkas apmeklētājiem bija iespēja noklausīties stāstījumā par rakstnieces daiļradi, aplūkot viņas veidotās ilustrācijas grāmatās, kā arī izpildīt uzdevumu, atrodot mākslinieces zīmējumus starp daudziem citiem zīmējumiem. Tematiskajā pasākumā "Grāmatu brīnumainais spēks" ar bērniem pārrunāts, cik saudzīgi nepieciešams apieties ar grāmatu. Filiālbibliotēkā "Strazds" pasākumā "Bibliotēkā mājā grāmatas" bērni uzzināja, kā kļūt par lasītāju, kā ir kārtots krājums Bērnu nodaļā un kā atrast sev nepieciešamo informācijas nesēju. Noslēgumā tika dotas 15 minūtes, lai bērni paši izzinātu bibliotēku un sameklētu grāmatu, kas patīk. Meklējot izliktās mīkstās mantiņas, Torņakalna filiālbibliotēkā bērni iepazinās ar ēku un nodaļām, vēlāk saliekot puzli – attēlu ar kādu no bibliotēkas telpām. Visa gada garuma filiālbibliotēkā norisinājās aktivitāšu cikls "Brūnā lāča kalendārs" mazajiem bibliotēkas lasītājiem. Katru mēnesi tika piedāvāts kāds noteikts darbiņš, kas bērniem bija jāpaveic: janvārī – izveidot sniegavīru no vates, februārī – izveidot pasaku grāmatiņu, martā – izkrāsot un izrotāt Lieldienu olu, aprīlī – uzzīmēt savu mīļāko grāmatu utt. Filiālbibliotēka "Zemgale" ģimenēm ar bērniem organizēja lasīšanas stundas no

grāmatu sērijas "Skudriņa Kāpēcīte". Gada nogalē vairākas filiālbibliotēkas aicināja ģimenes ar bērniem uz radošajām nodarbībām svētku dekoru veidošanā un eglītes rotāšanā (vairāk par pasākumiem ģimenēm ar bērniem skatīt sadaļā "Pakalpojumi un pasākumi atsevišķām lasītāju mērķgrupām").

Veiksmīgākie pasākumi, lasīšanas veicināšanas aktivitātes. Veiksmīgas sadarbības pasākumi un lasītveicināšanas aktivitātes ar izglītības iestādēm.

2024. gadā RCB turpināja koordinēt un organizēt **"Nacionālo skalās lasīšanas sacensību"** Rīgas reģionālo finālu. Par pasākuma plānošanu un norisi atbildīgie bija Sarkandaugavas filiālbibliotēkas darbinieki, bet kuratora lomā šogad iejutās tās galvenā bibliotekāre Dace Āboltiņa. 10. maijā Latvijas Nacionālā vēstures muzeja Dauderu nodaļā norisinājās sacensību Rīgas reģionālais fināls, kurā piedalījās 20 skolēni no Rīgas valstspilsētas pašvaldības skolām. Dalībnieku sniegumu vērtēja žūrija: rakstniece, dzejniece un tulkotāja Krista Anna Belševica, režisors un bērnu grāmatas autors Harijs Petrockis, literāte un bērnu grāmatas autore Ilze Sperga, Latvijas Nacionālā vēstures muzeja Dauderu nodaļas vadītāja Olga Miheloviča un RCB Bibliotēku dienesta galvenā eksperte bibliotēku jomā Zane Valaine. Rudenī uz valsts finālu LNB devās trīs sacensību dalībnieki – Anna Zitmane (Rīgas Āgenskalna sākumskola), Artūrs Zauls (Rīgas 6. vidusskola) un Augusts Dimiņš (Rīgas 45. vidusskola).

"Nacionālo skalās lasīšanas sacensību" Rīgas reģionālā fināla dalībnieks Augusts Dimiņš

Filiālbibliotēkas "Pūce" organizētā "Nacionālo skalās lasīšanas sacensību" pirmā kārtā

Gatavojoties "Nacionālās skalās lasīšanas sacensību" Rīgas reģionālajam finālam, filiālbibliotēka "Pūce" uzrunāja savus sadarbības partnerus Purvciema un Pļavnieku apkaimju skolu pedagogus un bibliotekārus, lai kopīgi iedrošinātu audzēkņus piedalīties skalās lasīšanas sacensību pirmajā kārtā. Atsaucīgi šo piedāvājumu uzņēma pamatskola BŪSIM, Rīgas 88. vidusskola, Rīgas Purvciema vidusskola un Rīgas Valsts klasiskā ģimnāzija. Pasākums bija labi izplānots – žūrija, atbalstītāji un muzikāli priekšnesumi. Rezultātā Rīgas reģionālajam finālam tika izvirzīti trīs 5. klases audzēkņi.

Pārskata gadā filiālbibliotēka "Strazds" un "Zemgale" piedalījās lasītveicināšanas projektā **"Grāmatu starts"**, kas tapa sadarbībā ar LNB Atbalsta biedrību un ar Rīgas valstspilsētas pašvaldības līdzfinansējumu. Filiālbibliotēkā "Zemgale" norisinājās divas Pūčuļu skolas nodarbības, kurās piedalījās septiņi bērni un viņu vecāki. Mazos dalībniekus iepazīstināja ar bibliotēkas darbiniekiem un telpām, pa kurām bērnus

“izvizināja” tradicionālais bibliotēkas vilcieniņš. Pastāstīja, kādas grāmatas stāv plauktos, ko nozīmē krāsas, burti un citi apzīmējumi, kas redzami Bērnu literatūras nodaļas krājumā. Bērni uzzināja, kas ir RCB lasītāja karte un kā to var iegūt. Nodarbību dalībnieki noklausījās pasakas un stāstus gan no glaudāmgrāmatiņām, gan grāmatām ar skaņu, iepazīstot daudzveidīgo un interaktīvo grāmatu pasauli. Radošajās aktivitātēs bērni uz liela, gara papīra zīmēja savus iespaidus, bet brīvajā brīdī kopā ar vecākiem izvēlējās sev interesējošas grāmatas kopīgai lasīšanai. Arī filiālbibliotēka "Strazds" organizēja divas nodarbības, kurās bērniem pastāstīja, kā un kādā secībā plauktos stāv grāmatas un citus svarīgus jautājumus par bibliotēku. Bērni iemācījās sava vārda pirmo burtiņu un uzzināja, ka bibliotēkas plauktos mīt ne tikai grāmatas, bet slēpjas arī konfektes. Tika lasīts stāsts no Jutas Stīlas grāmatas “Putniņa Toma stāstu grāmata” un kopīgi tas pārrunāts. Bērni ar vecākiem zīmēja savu mīļāko našķi un veselīgu produktu, kas pašiem garšo. Turpinājumā tika gan dziedāts, gan līdzī dejots. Mazos lasītājus iepazīstināja ar dzejas žanru, kopīgi lasot jautrus un asprātīgus dzejojīšus no Evijas Gulbes grāmatas “Dzejolēni”. Otrajā nodarbībā bērni cēla Ziemassvētku eglīti no grāmatām un spēlēja “Padod grāmatu pa apli”. Bērni un vecāki pārrunāja, kas ir Ziemassvētki, kas tiem raksturīgs. Radošajās aktivitātēs bērni krāsoja Ziemassvētku eglīti un zīmēja tai rotājumus, kā arī meistaroja paši savus sniegavīrus. Visi projekta dalībnieki lasītāji saņēma diplomus, pūčulēnu mugursomiņas un Ineses Zanderes grāmatu “Vai grāmatai ir knābis?”.

Izstāde “Vai grāmatai ir knābis?” CB BLN

2024. gadā pirmo reizi uz CB BLN atceļoja izglītojošā un interaktīvā izstāde [“Vai grāmatai ir knābis?”](#), kas paredzēta pirmsskolas vecuma bērniem un viņu vecākiem par lasītprīeku un grāmatas ceļu no rakstnieka radīta stāsta līdz grāmatplauktam. Bērni, paši darbojoties, varēja noskaidrot, kur rodas grāmatas, kā ienākt grāmatā, iemācīties sacerēt stāstus, iejusties mākslinieka lomā, iepazīt burtus un redzēt, kā tie satiekas vārdos. Izstāde veidota LNB Atbalsta biedrības lasīšanas veicināšanas programmā “Grāmatu starts” pēc Ineses Zanderes un Rūtas Briedes bilžu grāmatas “Vai grāmatai ir knābis?” motīviem.

LNB organizētajā lasītveicināšanas programmā **“Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2024”** piedalījās CB un 13 filiālbibliotēkas:

(Āgenskalna, Biķernieku, Bišumuižas, Imantas, Ilģuciema, Daugavas, Ķengaraga, Torņakalna un Ziemeļblāzmas filiālbibliotēka, kā arī filiālbibliotēkas “Avots”, “Pārdaugava”, “Vidzeme” un “Zemgale”). Atbalsta bibliotēkas - Bolderājas un Grīziņkalna filiālbibliotēka un filiālbibliotēka “Strazds” un “Pūce”. Bibliotekāri informēja par programmas norisi. Ar programmas atbalstu RCB saņēma kopā 476 BJVŽ 2024. gada kolekcijas eksemplārus par 4825,41 EUR. Pārējās grāmatas iepirkta visās filiālbibliotēkās par

RCB budžeta līdzekļiem. Lasītveicināšanas popularizēšanai BJVŽ kolekcija izvietota atsevišķos plauktos, ievietota informācija RCB tīmekļvietnē, kā arī RCB profilos sociālajos medijos. Oktobrī Imantas filiālbibliotēkā notika pasākums, kurā bērni apsprieda kolekcijā iekļauto grāmatu [“Kamils, kurš skatās ar rokām”](#). Pēc sarunām par grāmatā atspoguļotiem neredzīgā Kamila ikdienas notikumiem un piedzīvojumiem žūrijas eksperti arī paši veica dažādus uzdevumus ar aizvērtām acīm. Ķengaraga filiālbibliotēkā notika tematiskais pasākums par BJVŽ 2024 grāmatām “Galvenais ir tikai nieks – grāmata un lasītprīeks”, kurā piedalījās Rīgas 25. vidusskolas 3. klases skolēni.

[Ziemeļvalstu literatūras nedēļā](#) CB un filiālbibliotēkas rosināja bērnus iepazīties ar šo valstu rakstniekiem un viņu populārākajiem darbiem, izmantojot tam speciāli paredzētos metodiskos norādījumus. Imantas filiālbibliotēkā tika pārrunāta somu rakstnieces un mākslinieces Katri Kirkopelto grāmata “Mollis”. Bērni iesaistījās radošā uzdevumā, pārveidojot pie Molļa mājas sākumā izliktos uzrakstus, kas brīdināja nenākt, netuvoties, par draudzīgiem un aicinošiem. PII “Crea Kids” grupiņa, viesojoties Biķernieku filiālbibliotēkā, klausījās stāstījumā par Islandi. Tas tika papildināts ar uzskates līdzekļiem – Ziemeļvalstu karti, Islandes karoga virtenīti, vulkānu, geizeru un dzīvnieku attēliem. Pasākumam izvēlēja zviedru rakstnieka Jena Ahlboma grāmata “Jonotans no Kaiju kalna” par citādību, iecietību un izpratni sabiedrībā. Rīgas 63. pamatskolas 2. klases skolēni apmeklēja filiālbibliotēku “Strazds”, kurā lasīja fragmentus no grāmatas “Vulkāns”, ko sarakstījusi Rana Fligenringa. Bērniem stāstīts par Islandes brīnišķīgo dabu un tās iedzīvotājiem. Skolēni ar interesi iepazīs ar Ziemeļvalstīm veltīto grāmatu izstādi, kurā bija apskatāmas gan bērnu enciklopēdijas un ģeogrāfiskie atlanti, gan arī Ziemeļvalstu bērnu rakstnieku grāmatas. Tikšanās noslēgumā bērni paši izvēlējās grāmatas patstāvīgai lasīšanai.

Ziemeļvalstu literatūras nedēļa Šampētera filiālbibliotēkā un filiālbibliotēkā “Strazds”

Filiālbibliotēkā “Pūce” gan lielie, gan mazie lasītāji ar Pūcītes sagatavotiem atraktīviem uzdevumiem ieguva jaunas zināšanas par Ziemeļvalstīm. Izmantojot bibliotēkas krājumā esošos ģeogrāfijas un vēstures materiālus, bērni mēģināja atrast šīs valstis, atrast informāciju par dabu, klimatu, literatūru, kā arī noskaidrot galvaspilsētu nosaukumus, ģerboņus un ekspresvīktorinā to visu apkopot un prezentēt. Ar

sveču gaismiņām tika sūtīti īpaši sveicieni Islandei, kas šogad svin savas neatkarības 80 gadu jubileju, jo tā bija pirmā valsts, kura atzina Latvijas neatkarības atjaunošanu 1991. gadā. Ilģuciema filiālbibliotēkā mazie lasītāji iepazinās ar lietuviešu bērnu autoru dzejas tekstiem, kas palīdzēja kopīgi atklāt lielo brīvības jautājumu. Bibliotekāri ar bērniem un vecākiem sprieda gan par mazajām ikdienas brīvībām, gan par lielo mūsu valsts un tautas brīvību. Katrs pasākuma apmeklētājs uzzīmēja savu Latviju un piedalījās brīvības simbolu atmiņas spēlē. Šampētera filiālbibliotēkā Ziemeļvalstu nedēļā piedalījās divas PII grupas. Bija sagatavota ilustratīva slaidrāde par Ziemeļvalstīm, par vareno Norvēģijas un Zviedrijas kalnaino dabu, kurā ērti dzīvot troļļiem – gan labiem, gan ļauniem. Tika lasīti arī fragmenti no Ziemeļvalstu autoru grāmatām. Pasākumu papildināja arī literatūras izstāde. Uz mājām bērni līdzī paņēma krāsojamās lapas ar dažādu troļļu attēliem.

[“Lasīšanas stafete”](#) ir apgāda “Zvaigzne ABC” organizēta lasīšanas veicināšanas programma bērniem un jauniešiem, kuras mērķis ir popularizēt grāmatu lasīšanu, kā arī veicināt sarunas par grāmatām bērnu un jauniešu vidū. 2024. gadā CB BLN un filiālbibliotēka “Pūce” piedalījās konkursā, iekļūstot populārāko bibliotēku sarakstā, un augustā devās uz konkursa apbalvošanas ceremoniju kinoteātrī “Splendid Palace”. Noslēguma pasākumā apbalvoti labākie dalībnieki. Pasākumā tika sveikti un godināti arī bibliotēku pārstāvji, kuri bija saņēmuši visvairāk balsu no Lasīšanas stafetes dalībniekiem, tajā skaitā darbinieki no CB BLN un filiālbibliotēkas “Pūce”, kuri iekļuvuši labāko TOP 10.

Veiksmīgākie pasākumi un lasītveicināšanas aktivitātes pārsvarā organizētas sadarbojoties ar izglītības iestādēm, ņemot vērā pedagogu pieprasījumus un tā brīža aktualitātes mācību priekšmetos. Bibliotekāri apmeklēja apkaimes skolas, tikās ar pedagogiem, piedāvāja apmeklēt pasākumus un aicināja pieteikties ekskursijās. Novadīti pasākumi arī skolu telpās.

- Atzīmējot rakstnieka un dzejnieka Jāņa Baltvilka 80. jubileju, filiālbibliotēkā “Avots” notika četri pasākumi Rīgas 243. PII un 68. PII bērniem par autora dzīvi, daiļradi, putnu un dabas pētīšanas metodēm. Pasākumu noslēgumā - lasījumi no “Mazās meža ābece” un mīklu minēšana no grāmatas “Mīklu panti”.
- Bolderājas filiālbibliotēkā viena no interesantākajām aktivitātēm sākumskolas audzēkņiem bija pasākums “Gribu jūracūciņu” sabiedrības integrācijas projekta ietvaros, kura gaitā apmeklētāji tika iepazīstināti ar igauņu rakstnieka Andrusa Kivirehka daiļradi un visi kopā lasīja stāstu “Rūķītis un jūras cūciņa”. Rīgas Bolderājas Jaunās pamatskolas 2. klase varēja aplūkot literatūras izlasi “Manas urkšķošās draudzenes – jūracūciņas”, kā arī paglaudīt īstas jūracūciņas.
- Čiekurkalna filiālbibliotēka Rīgas 45. vidusskolas 5. klases audzēkņiem bija sagatavojuši informāciju par ēkām Rīgā, kuras svinēja 105 gadus, pastāstīja par UNESCO objektiem Latvijā, kā arī izspēlēja bibliogrāfisko spēli “Enciklopēdisti”. Karjeras dienās skolēni iepazinās ar bibliotekāra profesiju.

- Daugavas filiālbibliotēka sadarbojās ar apkaimes skolām (Rīgas 25. vidusskolu, Rīgas 72. vidusskolu, Rīgas Baltmuižas un Rīgas Daugavas pamatskolu u. c.) un organizēja dažādas lasītveicināšanas aktivitātes: stāstīja par pūkiem un Ķīnas kalendāra rašanos, piedāvāja viktorīnas, radoši darboties pūķu tematikā. Novērtētas tika rotaļu mašīnu sacensības, radošās darbnīcas - papīra laiviņu veidošana, lidmašīnas izgatavošana no šokolādes batoniņiem, barankām un papīra, ziepju burbuļu pūšana. Pirmsskolas izglītības iestādēm (Rīgas 97. PII, Rīgas 173. PII, Rīgas PII "Zilbīte") pasākumā "Profesija un ko tā dara" piedāvāts grāmatu apskats un stāstījums par profesijām, izspēlēta spēle, kurā pēc zīmējumiem un dažādiem instrumentiem jāuzmin profesija. Par policista amatu stāstīja RVP policijas Bērnu likumpārkāpumu profilakses nodaļas galvenais speciālists Artjems Kalacs.
- Grīziņkalna filiālbibliotēkā Rīgas Ziedoņdārza PII audzēkņi piedalījās pasākumā "Kā izveidot savu multfilmu". Bērni skatījās Bērnu un jauniešu centra "Rīgas Skolēnu pils" animācijas studijas veidotās multfilmās un piedalījās nodarbībā par to, kā izveidot savu multfilmu. Nodarbību vadīja animācijas studijas pasniedzēja Jūlija Pereca-Pagrode un bibliotēkas vadītāja Jeļena Kuzņecova.
- Ilģuciema filiālbibliotēkā pirmsskolas un sākumskolas vecuma bērni kopā ar vecākiem tikās radošā nodarbībā "Mazā dzejas darbnīca". Uzzināja, kur bibliotēkā dzīvo bērnu dzejas grāmatas, un noskaidroja, kas ir dzejolis. Vecāki un bērni mēģināja salikt izjukušu dzejoli, un paši piedalījās kopīga teksta radīšanā. Noklausījušies dzejoļa lasījumu, uzzīmēja tēlu – mazo laika dīvainīti Laikēdi.
- Jaunciema filiālbibliotēka visu novembri popularizēja Ziemeļvalstu literatūru, īpaši Tūves Jansones darbus. Pasākumus apmeklēja Rīgas Jaunciema pamatskolas skolēni un PII bērni. Pēc nodarbībām bērni izvēlējās grāmatas lasīšanai mājās.
- Imantas filiālbibliotēka, sadarbojoties ar Rīga PII "Kamenīte", Rīgas PII "Kurzemīte" un Rīgas PII "Margrietiņa" dažāda vecuma grupām, "Latviešu grāmatai 500" ietvaros rādīja virtuālo izstādi "Iepazīsti Vecā Stendera "Bildu ābici"". Nodarbībā "Rīgas gaiļi" aplūkotās skaistākās grāmatas par Rīgu, kurās bērni "meklēja" dārgumus Rīgas Doma baznīcas pagrabos, skaitīja, cik gaiļu ir Rīgas baznīcu torņos un minēja, cik gadus noturēsies Pēterbaznīcas tornis. Nobeigumā jautra rotaļa "Kur tu teci gaiļīti?" un mājas darbam izdalītas lapas ar krāsojamiem gaiļiem. Atzinīgi novērtēts bija pasākumu cikls "Vārnas zinības mazajiem", kurā notika izzinošas nodarbības nelielām interesentu grupām ["Kā aug pukes?"](#), ["Kur rodas saldējums"](#) un ["Kas notiek zemūdens pasaulē?"](#). Nodarbībā "Kā rodas ilustrācijas bērnu grāmatās" pēc stāstījuma bērni ilustrēja nelielu stāstu, tā veidojot pašu radītu ilustrētu grāmatu.
- Filiālbibliotēkā "Pārdaugava" organizēta aktivitāte pirmsskolas vecuma bērniem "Kustību alfabēts", kuras laikā apmeklētājs izvēlas konkrētu burtu, kurš atbilst kādai kustībai, piemēram D - dejojām, L - lecam, S – soļojām, un izdara nosaukto kustību. Atraktīvā veidā bērns mācās burtus. Par veiksmīgu

pasākumu bibliotēkā atzīmēts Rīgas Jāņa Šteinhauera vidusskolas un Rīgas 71. vidusskolas skolēnu apmeklējums Ziemassvētkos, kura laikā bērni iepazinās ar dažādu valstu Ziemassvētku tradīcijām. Pasākumu papildināja radošā darbnīca, kurā veidoti Ziemassvētku dekori.

- Pamatskolas BŪSIM audzēkņiem filiālbibliotēka "Pūce" organizēja skaļās lasīšanas pēcpusdienas, kurās lasīja tikai Dzintara Tilaka grāmatas, bet Dzejas dienās iepazīstināja ar Raiņa daiļradi. Tematiskajā nodarbībā "Dzeja dejo" Praktiskās estētikas skolas audzēkņiem bibliotekāre stāstīja par Dzejas dienu vēsturi, papildinot to ar aizraujošiem uzdevumiem. Pasākumā piedalījās skolas deju ansamblis, kas veidoja teatralizētu uzvedumu pēc Ojāra Vācieša dzejoļa "Astoņi kustoņi". Pavasarī Pļavnieku apkaimes skolu bērni devās ekskursijā uz tipogrāfiju, lai iepazītos ar pilnu grāmatu, žurnālu un brošūru ražošanas procesu. Filiālbibliotēka atsaucās LNB

Ekskursija kopā ar filiālbibliotēku "Pūce"

- Atbalsta biedrības aicinājumam radošajā darbnīcā locīt Miera dzērvītes, kuras tika nogādātas uz LNB, papildinot izstādi ["Miera gars"](#). Kā balvu par labi padarītu darbu LNB Atbalsta biedrība bērniem organizēja ekskursiju pa Gaismas pili. Skolēnu vasaras brīvdienās notika ekskursija uz VEF vēstures muzeju un filiālbibliotēku "Vidzeme".
- Sarkandaugavas filiālbibliotēkā norisinājās vairākas interesantas lasīšanas veicināšanas aktivitātes, piemēram, "Mati ceļas stāvus" - šausmu stāstu skaļās lasīšanas pasākums skolēnu rudens brīvlaikā ar radošām aktivitātēm, spēlēm un loteriju "Visas lozes pilnas". Kaut gan pasākumu apmeklējums nebija liels, tie bija labi organizēti un popularizēja bibliotēku kā interesantu vietu brīvā laika pavadīšanai. Turpināta sadarbība ar Rīgas Sarkandaugavas pamatskolu, Rīgas Broces liceju, Rīgas Kultūras vidusskolu, piedāvājot apmeklēt pasākumus "Folklorā – teksts, ilustrācija, literatūra" ar grāmatu apskatu, slaidrādi ar jautājumiem, uzdevumiem un radošajām darbnīcām, pasakas "Vecīša cimdiņš" skaļo lasīšanu un izspēlēšanu ar rokas lellēm. Latvijas Bibliotēku portālā sadaļā "Ideju banka darbam ar bērniem un jauniešiem" filiālbibliotēka dalījās ar pieredzi, [organizējot izlaušanās spēles](#).
- Rīgas Katoļu ģimnāzijas bērnudārza audzēkņi apmeklēja Torņakalna filiālbibliotēkas lasītājas Zandas Alksnes-Albertas vadīto pasākumu "Ar vilciņu Rīgā braucu. Pasakas vezumā" – latviešu tautas pasaku stāstīšanu, izmantojot lasītājas darinātās filca figūriņas.
- Sadarbībā ar Rīgas 45. vidusskolu, Rīgas 64. vidusskolu un Rīgas 84. vidusskolu filiālbibliotēka "Vidzeme" kā interesantu lasīšanas pasākumu atzīmē "Piktulis piktojas", kas izstrādāts pēc vācu rakstnieces Barbaras van den Špeilhohas grāmatas "Piktulis" motīviem. Pasākuma laikā lasīta grāmata,

paralēli datorā bērniem rādīta grāmatas vācu versija, kas ir animēta. Pēc tam ar bērniem pārrunāts, kas notiek, kad piktojas, cik viegli ir pazaudēt draugus. Tad katrs no bērniem uzrakstīja novēlējumu trollītim un iekarināja to brīnumābelē. Noslēgumā visi dalībnieki izveidoja savu trollīti, kas devās viņiem līdzī uz mājām, lai atgādinātu, ka nekad nevajag piktoties. Pasākums "Pasaku burvis" bija veltīts Hansam Kristianam Andersenam. Pasākumā klase tika sadalīta trīs komandās. Katrai komandai no sava vidus bija jāizvēlas komandas kapteinis un monētu skaitītājs. Tad komandām tika doti dažādi uzdevumi, bija jāatmin, no kurām pasakām ir ilustrācijas, kurš no varoņiem dzīvo mājā, jāizdomā dažādas burvju receptes un citi uzdevumi. Rīgas 84. vidusskolas skolēnu teātra grupa aizvadītajā gadā piedalījās divos pasākumos filiālbibliotēkā ar izrādēm "Pīters Pens" un "12 dāvanas Ziemassvētku vecītim".

- Filiālbibliotēku "Zemgale" pērn apmeklēja Rīgas Igaunņu pamatskolas, Rīgas Ziepniekkalna vidusskolas, Rīgas Pārdaugavas pamatskolas audzēkņi, lai klausītos stāstījumā par gada tēmu "Latviešu grāmatai 500" - par grāmatas tapšanas vēsturi un par pirmo grāmatu iespiedēju un izdevēju Rīgā Nikolaju Mollīnu.

2024. gadā bibliotēkas bērniem un jauniešiem noorganizēja dažādas tikšanās ar interesantām personībām:

- CB BLN pārskata perioda organizēja vairākas tikšanās ar bērnu rakstniekiem. Rīgas sākumskolas "Valodiņa" audzēkņi tikās ar [Hariju Petrocki](#) un kopīgi pārrunāja grāmatu "Otto brīnās". Bibliotēkā notika rakstnieces [Sandras Sabīnes Jaundalderes](#) jaunās grāmatas "Jutis Sajūtiņš un viņa draugi" atvēršanas svētki un tikšanās ar Viktoriju Matisoni, grāmatas "Pasaka par karali Kefīru, Kliņģerzemi un bulciņām" autori. Rīgas 213. PII bērni spēlējās ar liela auguma lellēm (grāmatu varoņiem). Tiekoties ar komiksu veidotāju un Valsts policijas koledžas kadeti [Amandu Ketiju Jēkabsoni](#), Rīgas sākumskolas "Valodiņa" audzēkņi zīmēja jaunus formas tērpus policistiem. Radošā gaisotnē notika tikšanās ar jauno rakstnieci un mākslinieci [Luīzi Gulbi](#), grāmatas "Lille meklē laimi" autori.
- Bolderājas filiālbibliotēkā apmeklētāji tikās ar mākslinieci, grāmatu ilustratoru un bērnu rakstnieci [Renāti Loginu](#) (sabiedrības integrācijas projekta ietvaros). Darbnīcā litogrāfijas tehnikā tika izveidotas grāmatzīmes.
- Biķernieku filiālbibliotēka Rīgas 64. sākumskolā noorganizēja tikšanos ar rakstnieci Lauru Vinogradovu, kurā kopā ar rakstnieci notika kopīga pasakas sacerēšana.
- Dzejas dienās Imantas filiālbibliotēkā viesojās rakstniece un dzejniece [Evija Gulbe](#). Atraktīvā dzejnieces vadītā nodarbība Rīgas Imantas vidusskolas 2. klase skolēniem bija saistīta ar Dzejas dienas moto "Dejo ar dzeju". Skolēni pildīja iesildīšanās vingrojumus, izdejoja autores dzejoļus, veica uzdevumus, minēja mīklas.

- Filiālbibliotēkā “Kurzeme” skolēni un citi interesenti tikās ar bērnu grāmatu autori Ievu Samausku.
- Rīgas 66. vidusskolas skolēniem Ilģuciema filiālbibliotēka noorganizēja tikšanos ar rakstnieci un tulkotāju Lauru Dreizi, bet Rīgas Ilģuciema pamatskolas audzēkņi tikās ar rakstnieci, sabiedrisko attiecību speciālisti Ilzi Upīti.
- Grāmatu ilustratore Jekaterina Ternikova apciemoja filiālbibliotēku “Pūce”, kurā pastāstīja par savas jaunākās grāmatas “Labestības mežs” ilustrāciju tapšanu. Māksliniece vadīja radošo darbnīcu - Ziemassvētku apsveikuma kartīšu gleznošanu.
- Bibliotēku nedēļas ietvaros Sarkandaugavas filiālbibliotēkā viesojās rakstnieks un režisors Harijs Petrockis un kopā ar Sarkandaugavas pamatskolas skolēniem pārrunāja grāmatu [“Otto brīnās”](#).
- Ziemeļblāzmas filiālbibliotēka Ziemeļblāzmas bērnu svētkos “Sīki, mazi kukainīši” noorganizēja tikšanos ar bērnu grāmatu autori Līgu Rozentāli.
- Filiālbibliotēkā “Strazds” bērniem un viņu vecākiem bija iespēja tikties ar rakstnieci Daci Lasenbergu, kura lasīja priekšā savus dzejoļus un stāstus bērniem. Savukārt Rīgas Juglas vidusskolas telpās viesojās rakstnieks un dramaturgs [Māris Bērziņš](#). Viņš pastāstīja par savu dzīves ceļu un radošo darbību, par romānu “Svina garša”. Pasākumu vadīja galvenā bibliotekāre Daiga Gailīte.

Rīgas Juglas vidusskolā viesojas rakstnieks Māris Bērziņš

2024. gadā CB un filiālbibliotēkas apmeklēja speciālo skolu un attīstības centru audzēkņi. Rīgas 1. pamatskolas-attīstības centra dažāda vecuma klases viesojās Āgenskalna, Grīziņkalna, Ilģuciema, Pļavnieku filiālbibliotēkā un filiālbibliotēkā “Pārdaugava”. Audzēkņi piedalījās ekskursijās pa bibliotēku, iepazinās ar krājumu un vienkāršā valodā ar bibliotēkas lietošanas noteikumiem, kā arī aplūkoja mākslas izstādes bibliotēkā. CB BLN bērniem rīkoja stundas “Iekļaujošā bibliotēka”, kurās tika spēlētas attīstošās spēles. PPII "Montessori Attīstības Centrs" bērni piedalījās tematiskajā pasākumā par gliemežiem filiālbibliotēkā “Vidzeme”. Filiālbibliotēka “Zemgale” katru gadu aktīvi sadarbojas ar apkaimes Rīgas Ēbelmuižas pamatskolu.

Sadarbībā ar mūzikas un mākslas skolām un izglītības centriem CB un filiālbibliotēkās tika izvietotas audzēkņu radošo darbu izstādes. Tā kā filiālbibliotēka “Zemgale” atrodas vienā ēkā ar Rīgas Pārdaugavas Mūzikas un mākslas skolu, turpināta sadarbība izstāžu izvietojumā bibliotēkā, projekta "Mākslas un mūzikas ceļš līdz neatkarīgai Latvijai" ietvaros bibliotēka savā īpašumā saņēma bērnu veidotus interaktīvus uzdevumus un spēles par Latvijas kultūras vēsturi.

Kā viena no interesantākajām sadarbībām atzīmējama brīvprātīgo jauniešu organizācijas "Young Folks LV" pasākumi bibliotēkā, kuros jaunieši vecumā 10–16 gadiem iepazinās ar skandināvu kultūru, literatūru un dzīves stilu "Hygge". Pasākumu galvenais mērķis - mudināt jauniešus pavadīt brīvo laiku nevis viedierīcēs, bet atrast kvalitatīvu vaļasprieku, kas veicinātu jauniešu socializēšanās prasmes. Pasākums tapis RVP IKSD projekta "Iniciatīvu konkurss Rīgas jauniešiem" ietvaros.

Novembrī filiālbibliotēku "Pūce" apmeklēja Ekoskolas bērni ar dienas moto "Planētai vajag varoņus, nevis patērētājus!". Bibliotēkā bērni noskaidroja, ka dabai saudzīgāk ir nevis iegādāties jaunu grāmatu veikalā, bet gan to paņemt bibliotēkā lasīšanai uz mājām. Bērni uzdāvināja bibliotēkai Eko plakātu - Latvijas karti, kuru paši izgatavoja no daudzveidīgiem otrreizējiem materiāliem. Kā katru gadu Sarkandaugavas filiālbibliotēka sadarbojas ar BJC "Laimīte". Kolektīvi piedalījās Ģimenes dienai veltītajā pasākumā un Nacionālo skaļās lasīšanas sacensību reģionālajā finālā. Cirka studijas "Active Kids" bērnu priekšnesumi priecēja ģimenes svētku pasākumā "Ziemassvētku fantāzija".

Problēmas bibliotēku darbā ar bērniem un jauniešiem, to iespējamie risināšanas ceļi

2024. gadā bibliotekāri īpaši pievērsuši uzmanību tam, lai piesaistītu jaunus lietotājus un motivētu jau esošos turpināt apmeklēt bibliotēku un izmantot tās piedāvātos pakalpojumus. Kā vienu no galvenajām problēmām darbā ar bērniem un jauniešiem bibliotekāri min tendenci, ka pārsvarā bibliotekārās stundas un pasākumus apmeklē pirmsskolas un sākumskolas vecuma bērni. Vecāko klašu skolēni interesi izrāda retāk vai nemaz, kas visticamāk saistās ar citām jauniešu aktivitātēm un interesēm ārpus skolas. Arī Sarkandaugavas filiālbibliotēka norāda, ka pasākumus labprāt apmeklē sadarbības PII, kā arī ģimenes ar maziem bērniem. Sarežģītāk ir iesaistīt bibliotēkas pasākumos skolēnus kā interesentus ārpus skolas nodarbībām. Lai arī vasaras brīvlaikā tika piedāvāti interesanti un daudzveidīgi pasākumi, to apmeklējums bija mazāks nekā cerēts. Problēma vērojama arī bērna un pusaudža informācijas uztverē - pēc iespējas ātrāk sasniegt rezultātu, kā arī uzmanības noturības trūkumā.

Komunikācija ar skolām vērtējama kā laba, tomēr ne visas skolas vēlas sadarboties ar apkaimes bibliotēkām gan laika trūkuma, gan lielās noslodzes dēļ. Iļģuciema filiālbibliotēka novērojusi, ka sadarbības aktivitāte atkarīga arī no skolu administrācijas un pedagogu atsaučības un ieinteresētības. Ja skolotājs pats ikdienā apmeklē bibliotēku un ir bibliotēkas lietotājs, tad arī skolēni tiks vesti uz pasākumiem un ekskursijām. Filiālbibliotēkas "Vidzeme" pieredze rāda, ka grūtāk ir pierunāt skolu audzēkņus, jo mācību plānā nav paredzēti bibliotēku apmeklējumi un ir sarežģīti vienoties ar skolotājiem, lai mainītu vai atceltu vairākas mācību stundas. Arī novadīt pasākumus skolās ir samērā sarežģīti, jo visbiežāk mācību iestādēs svešas personas netiek ielaistas. Ideālajā variantā būtu, ja mācību plānos būtu paredzētas aktivitātes, kas saistītas ar bibliotēku - tas ilgtermiņā atstātu pozitīvu ietekmi uz bērnu lasītprasmi. Bibliotekāriem, vadot pasākumus, jāpielāgojas jauniem apstākļiem, dažādojot piedāvātās aktivitātes un izmantojot uzskatāmus

materiālus. Jāseko, lai piedāvājums bērniem būtu mūsdienīgs un saistošs: jāpapildina krājums ar dažādām grāmatām, arī atraktīvām, skanošām, ar digitālo papildsaturu, interesantiem grafiskiem risinājumiem u. tml. Daugavas filiālbibliotēka novērojusi, ka, veidojot pasākumus, ne vienmēr var paredzēt, cik liels būs pasākuma apmeklējums (neorganizētai auditorijai), un katrs tāds pasākums prasa zināmus finansiālus ieguldījumus.

8. Novadpētniecība

ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķi

Novadpētniecības darba virzieni un pakalpojumi, pārskata perioda prioritātes, jauninājumi novadpētniecības darbā

RCB novadpētniecības darba virzieni īstenoti un pakalpojumi sniegti atbilstoši RCB noteiktajām darba prioritātēm un lietotāju pieprasījumam. Bibliotēku novadpētniecības darbs ietverts visos bibliotekārā darba virzienos. Bibliotēkas lietotājiem tika piedāvāts klātienē un attālināti izmantot novadpētniecības krājumu, datubāzes, tematiskās mapes, bibliotēku sagatavotās bezmaksas ekskursijas un literārās pastaigas, piedalīties bibliotēku organizētajos novadpētniecības pasākumos, iepazīt novadpētniecības izstāžu materiālus, sadarboties bibliotēkas novadpētniecības krājuma papildināšanā, bibliotēkas vēstures un novada izzināšanā.

Pārskata gada novadpētniecības prioritātes bija novadpētniecības krājuma sakārtošana un papildināšana, saglabāšana, popularizēšana, sadarbība, apkaimes izzināšana un bibliotēku vēstures izpēte.

Pārskata gadā sagatavota un izdota divdesmit pirmā gadagrāmata „Rīgas Centrālās bibliotēkas gadagrāmata 2023–2024”.

Novadpētniecības krājums

CB un filiālbibliotēku novadpētniecības krājums izdalīts no kopējā krājuma, iekļautie materiāli marķēti ar uzlīmēm “RCB novadpētniecība.”

Novadpētniecības krājumā ietverto materiālu veidi: grāmatas, periodiskie izdevumi, audio un video materiāli, notis, arhīvu dokumentu kopijas, kopijas no rakstiem periodiskajos izdevumos un interneta vietnēm, studentu izstrādātie pētījumi, lietišķie materiāli, npublicētie dokumenti, mutvārdu vēsture, atmiņu pieraksti, bibliotēkas lietotāju personīgo arhīvu materiālu kopijas, fotogrāfijas, atklātnes. Novadpētniecības materiālu krājumu papildina senākās un vērtīgākās grāmatas no vēsturiskajiem bibliotēkas krājumiem.

Turpināts sistemātisks darbs pie novadpētniecības mapju rediģēšanas, strukturēšanas, papildināšanas, vizuālā noformējuma uzlabošanas.

Jaunas mapes veidotas par novadniekiem, par bibliotēku, apkopoti novadnieku atmiņu stāsti. Piemēram, filiālbibliotēka "Pārdaugava" novadpētniecības krājumu papildināja ar tekstiem, kas iegūti aptaujājot 18 lasītājus-seniorus par pirmo apmeklēto bibliotēku. Čiekurkalna filiālbibliotēkā izveidota jauna tematiskā mape "Pasākumi bibliotēkā: afišas".

Krājumos komplektētas grāmatas par novadu un novadniekiem, piemēram, Ziemeļblāzmas filiālbibliotēkas novadpētniecības krājums papildināts ar D. Bulas un Ģ. Strazdiņa grāmatu "Mangaļsala – stāstos, bildēs, radurakstos".

Bibliotēku novadpētniecības krājumos nonākuši jauni privātpersonu dāvinājumi. Tā Imantas filiālbibliotēkā saņemts lasītājas Ligitas Caunes dāvinājums – albums ar Imantas fotoattēliem. Bolderājas filiālbibliotēkā sadarbībā ar Hariju Saukumu iegūti ieskenēti foto materiāli par Tekstilnieku parka paviljonu 20. gadsimta 30. gados.

Novadpētniecības krājuma izmantošana

Bibliotēku darbinieki novadpētniecības krājumu izmantoja literāro pastaigu, ekskursiju pa apkaimi, izstāžu, virtuālo izstāžu, bibliotēkas pasākumu sagatavošanai, bibliotēku vēstures izpētei, uzziņu sniegšanai par novadu un novadniekiem. Piemēram, Sarkandaugavas filiālbibliotēkā tika organizētas novadpētniecības ekskursijas "Iepazīsim vēsturisko rūpnīcas "Provodņik" ēku", "Septembra odiseja "Dauderu" namā un parkā", literārā pastaiga bērniem "Atklāj Sarkandaugavu", bet filiālbibliotēka "Pārdaugava" aicināja pastaigā pa Slokas ielu.

Novadpētniecības ekskursija "Iepazīsim vēsturisko rūpnīcas "Provodņik" ēku" un pastaiga pa Slokas ielu

RCB Bolderājas filiālbibliotēkā tika izveidotas vairākas krājuma izlases, kas atspoguļoja gan novadnieku jubilejas, gan bibliotēkas vēstures atsevišķus interesantus faktus, piemēram, "Bolderājas filiālbibliotēkai – 99", "Karola Dāle – dzejniece ar saknēm Bolderājā".

Novadpētniecības krājumu izmantoja bibliotēku sadarbības partneri, skolēni un studenti mācībām, kā arī atsevišķi interesenti. Tā Vecmīlgrāvja Attīstības biedrība izmantoja Ziemeļblāzmas filiālbibliotēkas novadpētniecības krājumu pētījumam par izglītības iestāžu vēsturi Vecmīlgrāvī. Filiālbibliotēkas “Vidzeme” lasītāju pieprasītākās novadpētniecības tēmas pārskata gadā bija par apkaimes izglītības iestādēm, VEF (Valsts elektrotehniskā fabrika) teritoriju un apkaimi, VEF ražoto produkciju, Gaisa tilta vēsturi.

Bibliotēkas vēstures izpēte

Līdztekus informācijas par ikdienas notikumiem bibliotēkā fiksēšanai un saglabāšanai tika pētīti bibliotēku vēstures dokumenti bibliotēkas novadpētniecības krājumos, arhīvā un interneta resursos, pierakstīta mutvārdu vēsture.

Filiālbibliotēkas “Strazds” vadītāja Jeļena Kuzņecova veica padziļinātu bibliotēkas vēstures izpēti Latvijas Valsts arhīvā. Gūtā informācija tika papildināta, tiekoties ar bijušajiem bibliotēkas darbiniekiem, viņu radniekiem, kā arī novadpētniekiem Gunāru Dortānu un Jāni Pimberu.

Bibliotēkas vēstures fiksēšanai nozīmīgas bija intervijas ar RCB darbiniekiem Ludmilu Saulīti, Ilzi Ciprusi, Inesi Ruskuli. Intervijas publicētas “RCB gadagrāmatā 2023–2024”.

Novada izpēte

Pārskata gadā turpināta bibliotēkas apkaimes notikumu noskaidrošana, novadnieku, novada iestāžu apzināšana, novada vides un kultūras objektu apzināšana, potenciālo sadarbības partneru apzināšana, novadpētniecības darba mērķauditorijas noteikšana un vajadzību izpēte, dažādu nozaru pētnieku ieinteresēšana novada izpētē un sadarbībā. Īpaša uzmanība tika pievērsta notikumiem apkaimēs, aktīvi sekots apkaimju biedrības ziņām sociālo mediju platformās.

CB PLN veica Brīvības ielas nama 49/53 vēstures izpēti un sagatavoja virtuālo izstādi “Sadzīves pakalpojumu namam “Rīgas modes” - 50”. Ilģuciema filiālbibliotēkā tika turpināta atmiņu stāstu apkopošana par Ilģuciemu. Sarkandaugavas filiālbibliotēkā notika tēmas “Sarkandaugavas iedzīvotāji” padziļināta izpēte, materiālu atlase un apkopošana, tematiskās mapes papildināšana ar materiāliem par rakstnieku Andri Puriņu un dzejnieku Juri Kunnosu. Sarkandaugavas filiālbibliotēkas galvenā bibliotekāre Anete Saulīte-Stačkune intervēja 13 cilvēkus, kuri saistīti ar Sarkandaugavu. Rezultātā tika izveidots novadpētniecības materiāls “Sarkandaugava: perifērija pilsētvidē” ar citātiem no interviju ierakstiem. Imantas filiālbibliotēka turpināja apzināt materiālus par novadnieci mākslinieci un rakstnieci Margaritu Stārasti. Viņas 110. dzimšanas dienas gadā notika pastaiga bērniem “Margarita Stāraste un Imanta”.

Digitalizācija, digitālie resursi un to veidošana

2024. gadā netika veikta RCB resursu digitalizācija. Interesentiem ir pieejami iepriekšējos gados tīmekļvietnē publicētie materiāli [Ēka Brīvības gatvē 206](#) un [Ziemeļblāzma \(1886–1940\)](#).

Novadpētniecības darba popularizēšana

Pārskata gadā novadpētniecības krājuma atklāsmei tika izmantotas virtuālās izstādes un izstādes bibliotēkās. Sarkandaugavas filiālbibliotēkā tika izlikta izstāde "RCB Sarkandaugavas filiālbibliotēkas vēsture" norišu cikla "Latviešu grāmatai 500. Bibliotēku vēsture Latvijā" ietvaros. CB PLN apmeklētāji 2024. gadā bibliotēkas atzinīgi novērtēja pasākumu ciklā "Pēcpusdiena bibliotēkā" sagatavotās novadpētniecības virtuālās izstādes par Vērmanes dārza vēsturi, Austru Skujiņu, Rīgas Cirku, Konstantīnu Raudivi, Dailes teātri, Smiļģa māju, sadzīves pakalpojumu namu "Rīgas modes" un žurnālu "Rīgas Modes". Juglas filiālbibliotēkā par Juglas apkaimes vēsturi, dabu tika stāstīts bibliotekārajās stundās Rīgas Stila un modes tehnikuma audzēkņiem, kā arī pasākumu cikla "Sarunas par literatūru un dzīvi" apmeklētājiem. Novadpētniecības krājums tika popularizēts pasākumos ārpus bibliotēkas. Tā Sarkandaugavas filiālbibliotēkas pasākums par novadnieku Laimoni Vāczemnieku notika Dienas aprūpes centrā "Duntes Ozoli", tā klienti iepazinās ar slaidrādi "Viss nāk un aiziet tālumā..." un grāmatu apskatu, lasīja dzejas fragmentus un kopā dziedāja, veidoja "dzejas kolāžu".

Publikācijas

Pārskata gadā sagatavota un izdota "RCB gadagrāmatas 2023–2024". Gadagrāmatas sadaļā "Vēstures lappuses" ievietotas bibliotēku vēstures publikācijas: Jeļena Kuzņecova. "Mums 60! Bibliotēkas vēstures lappuses (1964–2024)", Inta Mežecka. "Rīgas Centrālās bibliotēkas Ķengaraga filiālbibliotēkai - trīsdesmit!", Inta Sallinene "Bibliotēkas vēsture ražošanas sanāksmju protokolos". Plašāku ieskatu ēku vēsturē sniedz Zanes Ramiņas publikācijas "Nami, kuros darbojās izdevniecība "Grāmatu Draugs"" un "Ēka, kurā ražoja "Bellacord -Electro" skaņuplates". Novadpētniecības tematikai veltīts Aijas Namavīras raksts ""Kultūras trešdienas" Čiekurkalnā - tikšanās vieta nemainīga".

Informācija par Čiekurkalna filiālbibliotēku un Čiekurkalna vēsturi publicēta avīzē "Čiekurkalna Kultūra", kas veidota Valsts pētījumu programmas "Sabiedrības saliedētības vektori 2024-2025" projekta ietvaros.

Novadpētniecības darba problēmas un to risinājumi

Novadpētniecības darba problēmas bibliotēkās bija atšķirīgas, bet bibliotēkas tās ir apzinājušas un centušās pārvarēt vai jau ir atrisinājušas.

Novadpētniecības krājuma izdevumiem nereti nepieciešama atjaunošana un restaurācija, informācijas pārrakstīšana jaunākajos informācijas nesējos, kā arī piemēroti glabāšanas apstākļi. Nepieciešamas atbilstošo speciālistu konsultācijas, pakalpojumu pirkšana, kvalitatīva aprīkojuma iegāde.

Vairākās bibliotēkās problēmas radīja personāla maiņa, neaizpildītas vakances.

Dažās filiālbibliotēkās galvenā problēma joprojām bija nelielā apmeklētāju interese par bibliotēkas novadpētniecības krājumu. Kā risinājums tika piedāvāta bibliotēkas lietotāju iesaiste dažādos novadpētniecības pasākumos, semināros, lekcijās kā arī bibliotēkas lietotāju interešu izpēte. Bibliotekāri

uzskata, ka ieinteresēt skolēnus varētu, ja skolu projektu nedēļas būtu veltītas novadpētniecības tematikai.

Novadpētniecības pasākumu organizēšana ir laikietilpīga un darbietilpīga, bet to apmeklētība grūti paredzama. Sarkandaugavas filiālbibliotēka atzīmē: "Seniori ar entuziasmu piesakās novadpētniecības ekskursijām, bet bieži pēdējā mirklī atsakās no dalības sliktas pašsajūtas vai laikapstākļu dēļ. Novadpētniecības ekskursija bērniem "Atklāj Sarkandaugavu!" ir izveidota kā piedzīvojumu spēle ar norāžu meklēšanu, līdz ar to bērni aktīvi darbojas, tāpēc, lai garantētu drošību pasākumā, jāiesaistās vairākiem darbiniekiem un jāiegulda daudz laika sagatavošanas procesā".

Par atsevišķām Rīgas apkaimēm ir maz publicētu materiālu, tāpēc nepieciešama iedzīvotāju iesaiste novada izpētē, kā arī jāmeklē papildus informācijas avoti. Imantas filiālbibliotēka pauž viedokli, ka: "... arvien mazāk periodiskajos izdevumos tiek publicēti vērtīgi un aktuāli materiāli novadpētniecības jomā. Internets kļūst arvien vērtīgāks informācijas avots gan aktualitāšu ziņā, gan par vēsturiskiem jautājumiem. Bieži gadās, ka apkaimes iedzīvotāju aktivitāte un entuziasms, veidojot un publicējot materiālus par apkaimi sociālajos medijos, sniedz vairāk kvalitatīvas informācijas, nekā drukātie mediji."

Secinājumi, nākotnes prognozes, vajadzības

Pārskata gadā novadpētniecības darbs CB un filiālbibliotēkās kopumā vērtējams kā veiksmīgs. Akcents tika likts uz novadpētniecības krājuma papildināšanu, sakārtošanu, izpēti un popularizēšanu. Bibliotēku novadpētniecības krājums ir papildināts ar jauniem izdevumiem, dokumentiem, marķēts ar RCB uzlīmēm, sakārtots un pārskatāmi izvietots.

Veiksmīgi risināti sadarbības jautājumi, meklētas jaunas sadarbības iespējas. Jāturpina sadarbība ar apkaimes iedzīvotājiem un biedrībām, iesaistot novada izpētē dažādas iedzīvotāju grupas. Bibliotēkas atzīmē, ka norišu cikls "Latviešu grāmatai 500" ir palīdzējis iesaistīt dažādas bibliotēkas lietotāju grupas jaunu novadpētniecības materiālu apzināšanā. Jāveicina un jāmeklē iespējas novadpētniecības darba publicitātei.

Dažās bibliotēkās jāuzlabo novadpētniecības darba tehniskais aprīkojums, novadpētniecības krājuma glabāšanas apstākļi. Jāmeklē labākie risinājumi novadpētniecības krājuma fotogrāfiju saglabāšanai digitālā formātā.

RCB novadpētniecības darbs arī turpmāk būs viens no svarīgākajiem darba virzieniem, turpinās pastāvēt tradicionālajā un elektroniskajā vidē. Bibliotēku vēstures izpētē uzsvars tiks likts uz personībām, mutvārdu vēsturi. Novadpētniecības mapēs glabāsies arhīvu dokumentu kopijas, bibliotekāru rokrakstu paraugi un citi ekskluzīvi dokumenti un to kopijas. Turpinās iznākt RCB Gadagrāmata. Tajā līdztekus sadaļai "Bibliotēku vēsture" būs jaunas bibliotēku novadpētniecības darbam veltītas nodaļas.

Bibliotēkas, kuras uzskata, ka pārskata gadā novadpētniecības krājums netika aktīvi izmantots, tomēr saskata nākotnes perspektīvas. Jāturpina darbs visos novadpētniecības virzienos, jāpadziļina sadarbība un jāveido publikācijas novadpētniecības jomā, jāiesaista dažādas iedzīvotāju grupas.

Nepieciešama pieredzes apmaiņa novadpētniecības darbā, regulāri jāpilnveido zināšanas un prasmes.

9. Finansējuma piesaiste projektos

Izstrādātie un iesniegtie projektu pieteikumi

- Projekts “Atvērti atbalstam, radošumam un kopā būšanai”

ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķi

2024. gadā Sabiedrības integrācijas un brīvprātīgā darba projektu konkursā Rīgas pašvaldības iestādēm un struktūrvienībām tika atbalstīts un saņemts finansējums RCB projektam. Projekts tika realizēts Bolderājas filiālbibliotēkā.

Finansējums: Rīgas Apkaimju iedzīvotāju centra sabiedrības integrācijas un brīvprātīgā darba projektu konkurss Rīgas valstspilsētas pašvaldības iestādēm un struktūrvienībām. Projekts tika līdzfinansēts Rīgas pilsētas Sabiedrības integrācijas programmas ietvaros un tika realizēts **Bolderājas filiālbibliotēkā**.

Finansējums: pieprasīti un saņemti 2500 EUR.

Projekta mērķis: Veicināt nabadzības un sociālās atstumtības novēršanu Rīgas pilsētā ar radošām un lietderīgām brīvā laika pavadīšanas aktivitātēm bibliotēkā. Īstenot aktivitātes, kas piesaista, iedrošina trūcīgas personas apmeklēt bibliotēku, parādīt, ka minētā sociālā grupa ir gaidīta bibliotēkā un bibliotēka ir atvērta ikvienam. Stiprināt publiskās bibliotēkas un sociālo dienestu sadarbību kultūras un izglītības jomā.

Projekta radošā darbnīca “Veidojam grāmatzīmes” un lektora Astras Spalvēnas lekcija “Latviešu pavārgrāmatas”

Projekta ietvaros organizētās aktivitātes:

- Bibliotēkā tika eksponēta mākslinieces Renātes Loginas grāmatu ilustrāciju izstāde “Krāsu prieki”, notika mākslinieces vadītā radošā darbnīca “Veidojam grāmatzīmes”. Dalībnieki - apkaimes iedzīvotāji, bibliotēkas darbinieki, ģimenes ar bērniem un seniori, kuri apguva grāmatzīmju veidošanas iemaņas.
- Folkloras pētnieka Gunta Pakalna vadībā notika radošā darbnīca “Stāstām stāstus”. Dalībnieku vidū bija dažādu sociālo grupu un tautību pārstāvji.
- Apkaimes iedzīvotāji, sociālo dzīvojamo telpu iemītnieki un citi interesenti noklausījās lektores Astras Spalvēnas lekciju “Latviešu pavārgrāmatas” un dalījās atmiņās un apmainījās ar dažādu ēdienu ģimenes receptēm. Apmeklētājiem bija iespēja aplūkot īpaši šim notikumam sagatavotu grāmatu izstādi “Ceļojums laikā ar latviešu pavārgrāmatām” no RCB krājumiem.
- Jūlijā un augustā reizi nedēļā (trešdienās) notika ekskursijas bibliotēkā “RCB Bolderājas filiālbibliotēkai - 99”. Pavisam tika novadītas deviņas ekskursijas. Ekskursijās piedalījās apkaimes iedzīvotāji, sociālo dzīvojamo telpu iemītnieki, sociālie darbinieki un aprūpētāji, seniori un citi interesenti. Atsevišķa ekskursija tika organizēta dienas centra “Dzīvības aka” klientiem – bērniem no sociālā riska ģimenēm. Ekskursiju laikā bibliotēkas darbinieki iepazīstināja apmeklētājus ar bibliotēkas vēsturi, ēkas un telpu atjaunošanas gaitu, bibliotēkas grāmatu un citu informācijas resursu klāstu dažādām vecuma grupām. Apmeklētājiem bija iespēja iepazīties ar jauno pakalpojumu - bibliomātu, kā arī apmeklēt bibliotēkas dārzu un aplūkot Rīgas Tehniskās universitātes studentu un Rīgas Bolderājas Mūzikas un mākslas skolas audzēkņu mākslinieka Daiņa Rudens vadībā veidoto grafiti sienu.

- lasīšanas veicināšanas aktivitāte “Gribu jūrascūciņu” balstījās uz Andrusa Kivireha stāstu “Rūķītis un jūrascūciņa”. Pasākumā varēja iepazīties grāmatu izstādi un redzēt dzīvas jūrascūciņas, tās laikā notika grāmatas skaļā lasīšana, kā arī visi interesenti saņēma konsultācijas par minēto mājdzīvnieku audzēšanu un barošanu. Konsultācijas sniedza galvenā bibliotekāre un šķirnes jūrascūciņu audzētāja Viktorija Pajule.

Pasākumā piedalījās arī sociālās aprūpes centra “Stella Maris” klienti kopā ar saviem aprūpētājiem.

Pavisam projekta aktivitātes apmeklēja 178 dalībnieki.

Secinājums: Bolderājas filiālbibliotēka ar projekta aktivitātēm pierādīja sevi kā apkaimes kultūras un kopienas centru, kur ikviens var saturīgi pavadīt laiku un nejusties vientuļš un atstumts. Atbalstītais projekts bija ieguvums visiem apkaimes iedzīvotājiem, īstenotās aktivitātes radīja kopības sajūtu un sabiedrībā popularizēja bibliotēkas nozīmi.

RCB kā sadarbības partneri piedalījās vairākos finansētos projektos:

- Iedzīvotāju ideju konkurss “Mans kultūrdārzs Bolderājā”

ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķi

RCB iesaistījās RVP aģentūras “Rīgas enerģētikas aģentūra” izsludinātajā iedzīvotāju ideju konkursā “Mans kultūrdārzs Bolderājā” ([Bolderājas bibliotēkas dārzā taps jauns labiekārtojums bibliotēkas pakalpojumu un kultūras norišu baudīšanai – Rīgas Enerģētikas Aģentūra](#)). Ideju konkurss tiek īstenots

Apkaimes iedzīvotāju tikšanās par ideju konkursu
“Mans kultūrdārzs Bolderājā”

Eiropas Savienības INTERREG Baltijas jūras reģiona programmas projekta “Radošas un apertīgas pilsētas – pārejas uz apertes ekonomiku veicināšana vietējā līmenī, iesaistot kultūras un radošās nozares un industrijas CCC)” ietvaros. Projekta ietvaros plānots izveidot jaunu apkaimes kultūrvietu Bolderājas filiālbibliotēkas dārzā. Projektu plānots īstenot līdz 2026. gadam. Dārzu plānots veidot un iekārtot kultūras pasākumu vajadzībām, izmantojot apertes ekonomikas un

Jaunā Eiropas Bauhaus principus. 2024. gadā RCB speciālisti iesaistījušies vairākās darba grupās, kurās izvērtēti iedzīvotāju iesniegtie priekšlikumi kultūrdārza attīstībai, noteikti uzvarētāji, kā arī izstrādāts dārza attīstības projekts.

- VPP “Sabiedrības saliedētības vektori 2024-2025”

Čiekurkalna filiālbibliotēka atbalstīja Latvijas Universitātes Valsts pētījumu programmas [projektu “Sabiedrības saliedētības vektori 2024–2025”](#). Filiālbibliotēkas nodrošināja telpas projekta aktivitātēm, informacionālo atbalstu, kā arī sniedza cita veida palīdzību organizatoriskajos darbos. Projekta mērķis: aktivizēt un popularizēt apkaimes kultūras dzīvi, lai iniciatīvu pārņemtu paši apkaimes iedzīvotāji. Bibliotēkas telpās notika iedzīvotāju tikšanās. Projekta ietvaros izdotajā kultūras kalendārā un papīra formā izdotajā “Kultūras avīzē” tika reklamēti bibliotēkas pasākumi. Projekts nodrošināja bibliotēkai papildus publicitāti, kā arī vairoja tās atpazīstamību apkaimē.

- Projekts “Mākslas un mūzikas ceļš līdz neatkarīgai Latvijai”

Filiālbibliotēkā “Zemgale” piedalījās Rīgas Pārdaugavas Mūzikas un mākslas skolas projekta [“Mākslas un mūzikas ceļš līdz neatkarīgai Latvijai”](#) īstenošanā. Projekta mērķis: veicināt skolēnos piederību savai valstij, padziļināti izprotot tās vēsturi un saknes. Bibliotēkā notika izzinošas aktivitātes, interaktīvi uzdevumi un

spēles, kas bija pieejamas visiem interesentiem. Projekts norisinājās no 11. līdz 15. novembrim, sākoties ar atklāšanas koncertlekciju skolas zālē. Projekta ietvaros filiālbibliotēka saņēma lietošanā skolas audzēkņu veidotas izglītojošas galda spēles.

- Projekts **“Iniciatīvu konkurss jauniešiem”**

Filiālbibliotēka “Zemgale” atbalstīja Brīvprātīgo jauniešu organizāciju [“Young Folks LV”](#) IKSD atbalstītajā projektā “Iniciatīvu konkurss jauniešiem”, nodrošinot telpas skandināvu kultūras popularizēšanas pasākumam. Pasākums “Skandināvu kultūras sestdiena “Hygge” noskaņās” pulcēja Ziepniekkalna apkaimes bērnus un jauniešus vecumā no 10 līdz 16 gadiem, lai tuvāk iepazītu skandināvu kultūru, literatūru, dzīves stilu, iepazītu aktivitātes, kas veicina “Hygge” sajūtu. Brīvprātīgo jauniešu organizācijas “Young Folks LV” mērķis ir iepazīstināt bērnus un jauniešus ar skandināvu kultūru, literatūru, dzīves stilu. Pasākums kalpoja kā mudinājums jauniešiem samazināt laiku, ko viņi pavada viedierīcēs, un aizstāt to ar citiem vaļaspriekiem. Tā mērķis bija attīstīt komunikācijas, sadarbības un socializēšanās prasmes. Pasākumā tika ietvertas lasīšanu veicinošas, radošās un uz sadarbību vērstas aktivitātes.

- Projekts **“Neformālās izglītības pasākumi, tai skaitā latviešu valodas apguve, Ukrainas bērniem un jauniešiem”**

ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķi

Rīgas 42. pirmsskolas izglītības iestādes projekta ietvaros Sarkandaugavas filiālbibliotēkā notika tematiski pasākumi ar slaidrādi, uzdevumiem, rotaļām, radošām aktivitātēm un cienastu. Saistībā ar projektu tika organizēts arī Valsts valodas dienai veltīts pasākums – ābeču apskats ar alfabēta spēlēm. Pasākumu papildināja latviešu tautas pasaku skaļā lasīšana un citas lasītveicināšanas aktivitātes.

- Projekts **“SaRuNas ar jauniešiem”**

Izglītības attīstības centra projekta **“SaRuNas ar jauniešiem”** ietvaros filiālbibliotēkā “Vidzeme” norisinājās pasākums - pēcpusdiena ukraiņu un latviešu bērniem ar vecākiem. Bērni un viņu vecāki iepazīnās ar bibliotēku, pakalpojumiem, tostarp organizētajiem lasītveicināšanas pasākumiem, krājuma daudzveidību un informācijas ieguves iespējām. Apmeklētāji iepazīnās arī ar bibliotēkas vēsturi un novadpētniecību. Iepazīšanos ar bibliotēku noslēdza tradicionālais latviešu laika pavadīšanas veids – mīklu minēšana. Tika minētas bērnu pašu sacerētās mīklas.

10. Publicitāte

Bibliotēkas tēla veidošana, publicitāte, sabiedrības informēšana par bibliotēkas funkcijām, pakalpojumiem

2024. gadā, tāpat kā citos gados, nozīmīga bija bibliotēku pakalpojumu un bibliotēku krājumos esošo informācijas resursu, kā arī bibliotēkas rīkoto pasākumu popularizēšana un informācija sabiedrībai par aktivitātēm un pasākumiem RCB realizēto projektu ietvaros.

RCB darba organizācija paredz, ka informāciju par RCB struktūrvienību pasākumiem vai citām aktualitātēm sagatavo šīs struktūrvienības atbildīgie darbinieki, bet tālāka informācijas izplatīšana notiek centralizēti – informācija tiek iesniegta RCB Bibliotēku dienestam, kas koordinē sabiedrības informēšanas darbu.

Nozīmīgāko pasākumu un citu aktivitāšu popularizēšanai tika sagatavota informācija nosūtīšanai plašsaziņas līdzekļiem un ievietošanai RCB tīmekļvietnē un sociālo mediju profilos. Sadarbībā ar RD un RVP IKSD sabiedrisko attiecību speciālistiem un IKSD Kultūras pārvaldes darbiniekiem informācija tāpat kā katru gadu regulāri tika ievietota [RVP IKSD tīmekļvietnes](#) jaunumu sadaļā, kā arī [RVP informatīvajā portālā](#). Izvērtējot potenciālo mērķauditoriju, informācija tika sūtīta sadarbības partneriem, plašsaziņas līdzekļiem. 2024. gada nozīmīgākās aktualitātes, kam tika veltīta īpaša uzmanība (informācijas ievietošana RCB tīmekļvietnē un sociālajos medijos, informācija plašsaziņas līdzekļiem, pasākumu norises fotografēšana un fotogaleriju veidošana), bija:

- Bolderājas filiālbibliotēkas atvēršana pēc telpu renovācijas;
- konference “Helmars Rudzītis. *Bellaccord-Electro*”, kas notika norišu cikla “Latviešu grāmatai 500” ietvaros;
- Baltu vienības dienai veltītā starptautiskā konference (norišu cikls “Latviešu grāmatai 500”);
- pasākumi un aktivitātes Bolderājas filiālbibliotēkas realizētajā RCB sabiedrības integrācijas projektā “Atvērti atbalstam, radošumam un kopā būšanai” un sadarbības partneru īstenoto projektu ietvaros (skat. [Finansējuma piesaiste projektos](#));
- virtuālās izstādes;
- grāmatu un izstāžu atvēršanas pasākumi, tikšanās ar autoriem un māksliniekiem;
- RVP vasaras kultūrpunktu “Strops” pasākumi Bolderājas un Čiekurkalna filiālbibliotēkas dārzā;
- [RCB starptautiskās aktivitātes](#);
- neatņemama RCB pasākumu daļa ir apmeklētājiem piedāvātās mākslas un radošo darbu izstādes, kas regulāri bija apskatāmas CB un filiālbibliotēkā. Katru mēnesi RCB tīmekļvietnē tika publicēts plašā izstāžu piedāvājuma apkopojums [“Mākslas un radošo darbu izstādes \(mēnesis\)”](#).

Kultūrpunktu "Strops" pasākumi Bolderājas un Čiekurkalna filiālbibliotēkas dārzā

2024. gadā RCB un filiālbibliotēku pakalpojumu popularizēšanai tika izmantotas vienota stila informatīvās vienlapes. Neliela izmēra afišas un informācijas lapiņas par bibliotēkās notiekošajiem pasākumiem tiek sagatavotas visās filiālbibliotēkās.

Reizi mēnesī tika aktualizēta un papildināta vienota parauga informatīva slaidrāde demonstrēšanai CB un 11 filiālbibliotēkās, kurās ir informatīvie TV monitori. Slaidrāde sagatavota, ievērojot Rīgas atjaunoto vizuālo identitāti, un satur svarīgāko informāciju par RVP, RCB un filiālbibliotēkām (kontakta informācija, darba laiks, aktualitātes, pasākumi, izstādes utt.).

RCB **reklāmas suvenīri** ar bibliotēkas simboliku: pildspalvas, mapes, auduma maisiņi, krekliņi, lietussargi, aproces, atstarotāji, krūzes.

16. februārī Vineta Baško - intervija LTV1 raidījumam 4. studija skaidrojot Bibliotēku akreditācijas komisijas prasības par grāmatu norakstīšanu.

Bibliotēkas informācija tīmeklī

- **RCB tīmekļvietne**

Sabiedrības informēšanai interneta telpā tiek uzturēta RCB tīmekļvietne rcb.lv. Svarīgākais tīmekļvietnes uzdevums ir atspoguļot aktuālās izmaiņas bibliotēku darbā un sniegtu pakalpojumu pieejamībā. Lai atvieglotu pieeju informācijai un tā būtu pārskatāmāka, veiktas izmaiņas tīmekļvietnes struktūrā un informācijas izkārtojumā. Vienotajā tīmekļvietnes struktūrā iekļauta arī bērniem domātā informācija. 2024. gadā RCB tīmekļvietnē publicēts 419 ieraksti: aktualitātes, virtuālās izstādes un fotogalerijas.

- **Sociālie mediji**

RCB ir profili/lapas sociālajos medijos facebook.com/RigaCB, twitter.com/RigaCB, instagram.com/rigascb, kur tiek atspoguļota informācija par RCB un filiālbibliotēkām (RCB nodaļas un filiālbibliotēkas atsevišķus profilus neveido, informācija par visām struktūrvienībām tiek atspoguļota vienā kopīgā RCB kā iestādes profilā, ko uztur RCB Bibliotēku dienesta speciālisti). Sociālajiem medijiem ir liela nozīme sabiedrības informēšanā, jo cilvēki salīdzinoši bieži tos izmanto, līdz ar to informāciju saņem ātrāk. Dažādiem

sociālajiem medijiem atšķirīga ir to auditorija, publicējot informāciju dažādos informācijas kanālos, tiek panākta lielāka sabiedrības informētība. Tāpēc izvērtēta RCB profila uzturēšana katrā no sociālajiem medijiem.

RCB lapas facebook.com/RigaCB sekotāju skaits pieaudzis (2024. gadā - 2678, 2023. gadā - 2487, 2022. gadā - 2071). Facebook uzskatāms par nozīmīgāko RCB informācijas un komunikācijas kanālu sociālajos medijos.

RCB profila sociālajos medijos Instagram instagram.com/rigascb un twitter.com/RigaCB sekotāju skaits ir mainīgs. Publicējot informāciju Instagram, īpaši jādomā par to, cik kvalitatīvus vizuālos materiālus spējam piedāvāt potenciālajai auditorijai. RCB profilā platformā X ievietota aktuālā informācija ar atsaucēm uz citiem RCB tīmekļa resursiem. Profils tiek izmantots kā rīks bibliotēku nozarē un citās saskarnozarēs svarīgas informācijas apzināšanai un popularizēšanai.

Sociālo mediju saturvienību skaits

	2024
Facebook	537
Instagram	385
Platforma X	164
YouTube	2

• Citas tīmekļvietnes

- Informācija par RCB kā Rīgas valstspilsētas pašvaldības iestādi atrodama [RVP IKSD tīmekļvietnes iestāžu katalogā](#);
- Nozīmīgākā profesionālā informācija par RCB tika nosūtīta [Latvijas Bibliotēku portālam](#);
- Balstoties uz statistikas datu administrēšanas sistēmā ievadīto CB un visu filiālbibliotēku pamatinformāciju un statistikas datiem, šī informācija tiek atspoguļota [Latvijas Kultūras datu portālā](#);
- Informācija par pasākumiem RCB tiek ievietota portālā [Kultūras kalendārs](#).
- Google meklētājā un kartē tika atjaunota RCB nodaļu un filiālbibliotēku kontaktinformācija, kā arī veiktas izmaiņas bibliotēku darba laikā.

Ar publicitātes darbu saistītās problēmas un to risinājumi

Joprojām aktuāli bija autortiesību jautājumi un tam atvēlētais finansējums. 2024. gadam bija noslēgts licences līgums ar biedrību AKKA/LAA par atļauju 2024. gadā RCB pasākumos publiskā izpildījumā izmantot muzikālos, literāros un horeogrāfiskos darbus.

Nepieciešams papildus finansējums autoratlīdzības samaksai.

Aktīvi norit darbs pie RCB aktuālās informācijas izplatīšanas internetā, sociālajos medijos, taču grūtāk ir sasniegt to sabiedrības daļu, kas internetu informācijas iegūšanai ikdienā neizmanto.

Bibliotēku vizuālā tēla veidošana pilsētvidē, izmantojot uzrakstus, attēlus, gaismas reklāmas elementus u. c. ne tikai atvieglo bibliotēkas atrašanu, bet veicina arī to atpazīstamību. Uz Bolderājas filiālbibliotēkas ēkas fasādes tika izvietots RCB logo un uzskatāms uzraksts "Bibliotēka". Jaunciema filiālbibliotēkai tika izgatavota norāde uz ieejas vārtiem teritorijā un ēkas ieejas noformējums.

11. Sadarbības tīkla raksturojums

ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķi

Sadarbība ar pašvaldību un pašvaldības institūcijām

RCB darbs ik gadu notiek aktīvā sadarbībā ar pārraugošo RVP IKSD, īpaši ciešā sadarbībā ar Kultūras pārvaldi un Izglītības pārvaldi. Dažādu darba jomu īstenošanā iesaistās arī citi RVP departamenti, piemēram, Pilsētas attīstības departaments, Labklājības departaments, Īpašuma departaments.

Sabiedrības informēšanas darbs notiek sadarbībā ar RVP sabiedrisko attiecību speciālistiem, RVP IKSD Kultūras pārvaldes Kultūras projektu un publisko pasākumu nodaļu un sabiedrisko attiecību speciālistiem.

2024. gadā, piedaloties darba grupu sanāksmēs par ēkas Brīvības ielā 49/53 renovāciju un RCB attīstību, cieša sadarbība veidojās ar RVP kapitālsabiedrību "Rīgas nami".

RCB direktore Dzidra Šmita piedalījās RVP darba grupās, kur iepazīstināja ar RCB tīklu, paveikto un iecerēto bibliotēku tīkla attīstībā. Tāpat RCB direktore regulāri piedalījās RVP IKSD Kultūras pārvaldes organizētās kultūras iestāžu vadītāju sanāksmēs, kurās tika apspriesta iestāžu dalība Rīgas kultūras dzīves organizēšanā. 2024. gadā sadarbības rezultātā veiksmīgi tika organizētas vasaras kultūrpunktu "Strops" aktivitātes Bolderājas un Čiekurkalna filiālbibliotēku ārtelpās.

26. janvārī Āgenskalna filiālbibliotēku apmeklēja RD deputātu bloka "Kods Rīgai" pārstāvji Linda Ozola, Dāvis Stalts, Jānis Ozols, Māris Mičerevskis u. c. Ar RCB tīklu un pakalpojumiem deputātus iepazīstināja RCB direktora vietniece Vineta Baško, par Āgenskalna un Torņakalna filiālbibliotēkas darbu stāstīja vadītāja Inese Ruskule.

Aktīva sadarbība ar RVP IKSD notika, realizējot Rīgas vispārējās izglītības iestāžu bibliotēku metodisko pārraudzību, īpaši risinot jautājumus, kas saistīti ar skolu bibliotēku krājumu pārbaudēm un izglītības iestāžu tīkla optimizācijas procesu ietekmi uz skolu bibliotēkām. Konsultācijas tika saņemtas un

problēmsituācijas risinātas sadarbībā ar RVP IKSD Izglītības pārvaldi, Finanšu pārvaldi un RVP Finanšu departamentu (vairāk skat. [Metodiskais un konsultatīvais atbalsts izglītības iestāžu bibliotēkām](#)).

RCB piedalījās pašvaldības izsludinātajā sabiedrības integrācijas projektu konkursā.

RCB iesaistījās **RVP aģentūras “Rīgas enerģētikas aģentūra”** izsludinātajā iedzīvotāju ideju konkursā “Mans kultūrdārzs Bolderājā” (vairāk skat. [Finansējuma piesaiste projektos](#)).

Nozīmīgi RCB sadarbības partneri ir:

- pašvaldības izglītības iestādes;
- interešu izglītības centri, Dienas centri bērniem un pilngadīgām personām (izstādes, pasākumi, skat. “Darbs ar bērniem un jauniešiem” un “Pakalpojumi un pasākumi atsevišķām lasītāju mērķgrupām”);
- RVP Kultūras iestāžu apvienība un tās iestādes: **Ziemeļrīgas kultūras apvienība** (informācijas apmaiņa par pasākumiem, izstādes, vasaras pasākumu programma). Piemēram, VEF kultūras pils organizēja vasaras kultūrpunktu “Strops” Čiekurkalna filiālbibliotēkas dārzā, savukārt **Pārdaugavas Kultūras apvienība** vasaras kultūrpunktu “Strops” organizēja Bolderājas filiālbibliotēkas dārzā;
- RVP Kultūras un tautas mākslas centri, tajās darbojošās tautas lietišķās mākslas, glezniecības, fotostudijas u. c. (izstāžu organizēšana bibliotēkās);
- RIIMC (informācija par pieaugušo neformālās izglītības iespējām Rīgas iedzīvotājiem).

RCB atbalsta **Rīgas apkaimju biedrību** iniciatīvas, iesaistās kopīgu pasākumu rīkošanā, Rīgas iedzīvotāju informēšanā. 2024. gadā sadarbībā ar ČAB turpinājās Čiekurkalna filiālbibliotēkas teritorijas iekārtošana un attīstīšana par nozīmīgu apkaimes kultūrvietu. Āgenskalna un Torņakalna apkaimes biedrības bija nozīmīgi sadarbības partneri, kuru ieinteresētība veicināja RCB filiālbibliotēku atvēršanu un popularizēšanu šajās apkaimēs.

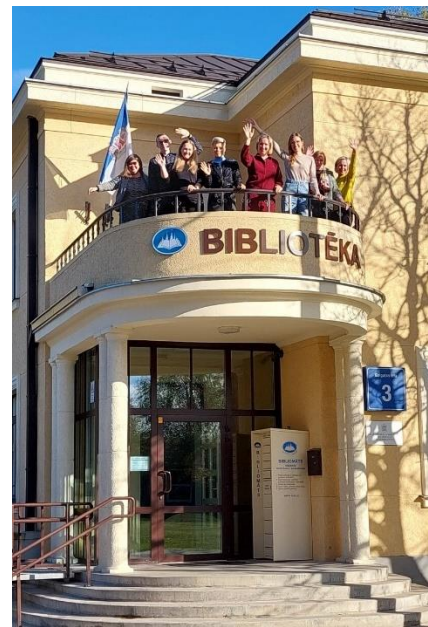
Citi sadarbības partneri reģionā un Latvijā, veiktās sadarbības aktivitātes

RCB sadarbojas ar dažādām **Latvijas bibliotēkām**. Tradicionāli nozīmīga ir **sadarbība ar LNB**:

- 2024. gadā turpinājās RCB līdzdalība **LNB** realizētajā Eiropas Komisijas programmas “EU4Dialogue” projektā **“EU4Dialogue: mazināt plaisas ar kultūras un izglītības palīdzību”** (*EU4Dialogue: improving exchanges across the divide through education and culture*):
 - Mentoringa programmā piedalījās RCB Bibliotēku dienesta galvenā eksperte bibliotēku jomā Zane Valaine, kura kā mentors strādāja ar Moldovas Nacionālās bibliotēkas Studiju un pētniecības nodaļas vadītāju Viktoriju Vasilicu. Programmas ietvaros 2023. gada vasaras skolā Latvijā Moldovas kolēģi ieinteresēja integrācija un tās nozīme sabiedrībā, īpaši laikā, kad Moldova plāno pievienoties Eiropas Savienībai. Kā iekļaujošas bibliotēkas piemērs tika izvēlēts RCB “ābolu plaukts”, kas nodrošina literatūru cilvēkiem ar kustību, redzes un dzirdes, kā arī intelektuāliem traucējumiem.

Sadarbības rezultātā Viktorija guva plašākas zināšanas un idejas par pielāgotās literatūras plauktu izveidi publiskajās bibliotēkās.

- Bibliotēku dienesta galvenā eksperte bibliotēku jomā Zane Ramiņa projekta ietvaros 2.–4. oktobrī apmeklēja **Moldovas Nacionālo Bibliotēku**, lai piedalītos konferencē un stāstītu par RCB pieredzi bibliotēku telpu renovācijas un attīstības jomā. Vizītes laikā pieredzes apmaiņas nolūkā tika apmeklētas vairākas Moldovas publiskās bibliotēkas.
- 16. oktobrī Bolderājas filiālbibliotēkā viesojās LNB Bibliotēku attīstības centra kolēģi. RCB Bibliotēku dienesta galvenā eksperte bibliotēku jomā, arhitekta Zane Ramiņa pastāstīja viesiem par filiāles remonta un iekārtošanas darbiem, savukārt bibliotēkas vadītāja Zinta Haļzova pastāstīja par bibliotēkas darbu un projektu, kas tiek realizēts bibliotēkā.
- 27. novembrī RCB apmeklēja LNB direktore Dagnija Baltiņa, LNB Bibliotēku attīstības centra vadītāja Evija Vjaterē. Sarunā piedalījās arī RVP IKSD Kultūras institūciju un nemateriālā kultūras mantojuma nodaļas vadītāja vietniece Kristīne Krūze. Tikšanās laikā tika pārrunāti dažādi bibliotēkārā darba jautājumi, kā arī RCB un LNB sadarbība.

LNB kolēģi Bolderājas filiālbibliotēkā

RCB visa gada garumā sadarbojās ar citām **Latvijas publiskajām bibliotēkām**:

- 16. jūlijā RCB direktores vietniece Vineta Baško piedalījās **Jēkabpils novada Galvenās bibliotēkas 100 gadu jubilejas svinībās**.
- 11. septembrī RCB apmeklēja **Jūrmalas Centrālās bibliotēkas** sistēmbibliotekāre - metodiķe Kristīne Mozerte, lai tiktos ar RCB direktores vietnieci Vinetu Baško, ISAN vadītāju Daci Vlasovu, Bibliotēku dienesta vadītāju Aigu Balodi un Bibliotēku dienesta galveno ekspertu bibliotēku jomā Zani Valaini un pārrunātu dažādus metodiskā darba jautājumus.
- 29. novembrī RCB direktore Dzidra Šmita un direktores vietniece Vineta Baško piedalījās **Ludzas novada bibliotēkas 140 gadu jubilejas svinībās**.
- 11. decembrī RCB direktore Dzidra Šmita apmeklēja **Jūrmalas Centrālo bibliotēku** un piedalījās grāmatas atvēršanas svētkos.
- 20. decembrī RCB direktore Dzidra Šmita, direktores vietniece Vineta Baško, direktores vietniece Linda Štamere, Bibliotēku dienesta vadītāja Aiga Balode, Personāla nodaļas vadītāja Sanita Lapiņa un Biroja vadītāja Sigita Sīle pieredzes apmaiņas nolūkā apmeklēja **Ogres Centrālo bibliotēku** un **Ikšķiles pilsētas bibliotēku**.

- Filiālbibliotēkas “Pūce” darbinieki rīkoja ekskursijas saviem lasītājiem uz LNB un Latvijas Neredzīgo bibliotēku.
- Kolēģi no Latvijas apmeklēja RCB Repozitārija apmaiņas krājumu, lai bez maksas saņemtu grāmatas savu bibliotēku krājumu papildināšanai.

Turpinājās bibliotēkas **sadarbība ar apgādiem**, rīkojot tikšanās ar grāmatu autoriem un tulkotājiem.

19. aprīlī **sadarbībā ar KISC, apgādu “Zvaigzne ABC”** un Eiropas Parlamenta deputāti Daci Melbārdi CB notika 3td.lv e-grāmatu bibliotēkas piecu gadu jubilejas svinības un diskusija par lasīšanas veicināšanu “Kā nēsāt pustūkstoti grāmatu kabatā?”.

Sadarbībā ar **Apgādu “Zvaigzne ABC”** tika organizēta tikšanās ar RCB bibliotekāriem un lasītājiem ES programmas “Radošā Eiropa” projektu konkursa atbalsta aktivitātes “Daiļliteratūras tulkošana un izdošana” Apgāda realizētā projekta “Cilvēki laikā Eiropas daiļliteratūras darbos bērniem un pieaugušajiem” ietvaros.

Īpaši cieša sadarbība turpinājās ar **izdevniecību “Laika grāmata”**, organizējot Helmaram Rudzītim veltītos pasākumus norišu cikla “Latviešu grāmatai 500” ietvaros.

2024. gadā RCB sadarbojās ar **LKA LKK, LU Humanitāro zinātņu fakultāti un LNB** un nodrošinot kvalifikācijas prakses vietas četriem studentiem CB, Ķengaraga, Sarkandaugavas filiālbibliotēkā un filiālbibliotēkā “Vidzeme”. 29. jūnijā atjaunoto Bolderājas filiālbibliotēku apmeklēja studenti un pasniedzēji no LKA LKA, kā arī kolēģi no LKA bibliotēkas.

Pārrobežu sadarbība, starptautiskā sadarbība

2024. gadā RCB īstenoja pārrobežu sadarbību, uzņemot ārvalstu viesus, dodoties pieredzes apmaiņas braucienos, apmeklējot starptautiskas konferences un piedaloties starptautiskās mācībās.

Viļņas pilsētas pašvaldības Centrālās bibliotēkas direktora vietniece Simona Žiliene un bibliotekāre Edita Matonyte Baltu vienības dienas konferencē

Atzīmējot **Baltu vienības dienu**, RCB septembris tradicionāli tika pasludināts par lietuviešu literatūras mēnesi. 19. septembrī - Baltu vienības dienā Latvijas Etnogrāfiskajā brīvdabas muzejā notika [Baltu vienības dienai veltīta starptautiska konference](#), kas tika rīkota sadarbībā ar **Viļņas Centrālo bibliotēku**.

Lai piedalītos konferencē, RCB apmeklēja Viļņas Centrālās bibliotēkas pārstāves: Viļņas pilsētas pašvaldības Centrālās bibliotēkas direktora vietniece Simona Žiliene un Viļņas pilsētas pašvaldības Centrālās bibliotēkas bibliotekāres Edita Matonyte, Renata Lipskiene, Rita Venskūniene.

RCB direktore Dzidra Šmita, direktores vietniece Vineta Baško un Bibliotēku dienesta vadītāja Aiga Balode 21.–23. februārī apmeklēja **Viļņas Centrālo bibliotēku** un **Viļņas grāmatu gadatirgu**, kā arī apmeklējuma laikā piedalījās Viļņas Centrālās bibliotēkas **bibliobusa atklāšanas pasākumā**.

RCB direktora vietniece Vineta Baško, RCB Bibliotēku dienesta galvenā eksperte bibliotēku jomā Zane Valaine, RCB Pieaugušo literatūras nodaļas galvenā bibliotekāre Ilva Šmite 4.–6. aprīlī apmeklēja **Eiropas Parlamentu** un **Eiropas Parlamenta bibliotēku** (Brisele, Beļģija). Brauciens notika pēc Eiropas Parlamenta deputātes Daces Melbārdes uzaicinājuma ar mērķi iegūt lielāku priekšstatu un zināšanas par Eiropas Parlamenta darbu, tiesību aktu pieņemšanas kārtību un to, kā Eiropas politika ietekmē Latvijas kultūru. Komandējuma laikā RCB pārstāves tikās ar latviešu diasporas Beļģijā pārstāvēm, kuras laikā tika apspriesti sadarbības jautājumi, tai skaitā bibliotēku iesaistīšanās 3td e-grāmatu bibliotēkas popularizēšanā Latvijā un pasaulē.

RCB direktore Dzidra Šmita kopā ar IFLA prezidentu Vikiju Makdonaldu Brisbenā

RCB direktore Dzidra Šmita 30. septembrī–2. oktobrī piedalījās **IFLA Informācijas Nākotnes samitā 2024** (Information Future Summit 2024) Brisbenā (Austrālija). Brisbenā direktore apmeklēja starptautisko bibliotēku aprīkojuma un informācijas sistēmu izstādi, kā arī piedalījās darba grupās par samita gala dokumentu izstrādi un IFLA tālākajiem darbības modeļiem. Komandējuma programmā, atbilstoši rīkotāju iecerei, tika organizēti vairāku Brisbenas bibliotēku un citu kultūras iestāžu apmeklējumi.

RCB direktora vietniece Vineta Baško un Bibliotēku dienesta vadītāja Aiga Balode 6.–9. oktobrī piedalījās **starptautiskā bibliotēku konferencē “Kultūra. Zināšanas. Sabiedrība”** Barselonā (Spānija), ko organizēja IFLA METLIB sadarbībā ar citām IFLA sekcijām un dažādām Spānijas kultūras un Barselonas pašvaldības iestādēm un starptautiskajām organizācijām. V.Baško un A.Balode piedalījās lekcijās, darba grupās un debatēs par bibliotēku lomu demokrātiskas sabiedrības veidošanā, lasītprasmes, rakstītprasmes un lasīšanas veicināšanas attīstībā, pilsētplānošanas stratēģijā un apkārtējās vides veidošanā. Tika apmeklēta starptautiskās balvas “2024. gada publiskā bibliotēka” pasniegšanas ceremonija. Notika pieredzes apmaiņas braucieni uz Barselonas un apkaimes bibliotēkām (Katalonijas Nacionālā bibliotēka Barselonā, Jaume Fuster bibliotēka Barselonā, Pilarin Bayes bibliotēka Vic pilsētā).

RCB direktore Dzidra Šmita, direktores vietniece Linda Štamere un Biroja vadītāja Sigita Sīle 20.–22. novembrī apmeklēja **Viļņas pilsētas pašvaldības Centrālo bibliotēku** (Lietuva) un piedalījās darba grupās, kur apsprieda turpmāko Rīgas un Viļņas pašvaldību publisko bibliotēku sadarbību.

RCB uzņēma sadarbības partnerus no citām valstīm:

- 7. februārī LNB īstenotā Nordplus projekta “Bibliotēka visiem: pieņem, iekļauj, komunicē” (Library for All: accept, include, communicate) mobilitātes vizītes ietvaros Daugavas un Torņakalna filiālbibliotēku un ĀAP Rīgas patversmes Dienas centrā apmeklēja [bibliotekāri no Dānijas un Lietuvas bibliotēkām](#).
- 9. februārī Daugavas un Torņakalna filiālbibliotēku un ĀAP Rīgas patversmes Dienas centrā apmeklēja bibliotekāri no **Zviedrijas** bibliotēkām.
- Februārī–martā CB Dzejas lasītavā bija aplūkojama **Viļņas (Lietuva)** bērnodārza "Molinukas" audzēkņu darbu zīmējumu izstāde “Es mīlu savu Mammu = Es mīlu savu Dzimteni” (“I love my mom = I love my homeland”).
- 10. maijā Erasmus+ pieredzes apmaiņas programmas ietvaros Torņakalna filiālbibliotēku apmeklēja bibliotekāri no **Varšavas Tehnoloģiju universitātes bibliotēkas** (Biblioteka Głowna Politechnika Warszawska) (Polija). Tikšanās laikā par RCB filiālbibliotēku renovācijām un telpu attīstību viesiem stāstīja Bibliotēku dienesta galvenā speciāliste bibliotēku jomā Zane Ramiņa.
- 1. jūnijā Daugavas filiālbibliotēku [apmeklēja 45 kolēģi no Harju aprinka \(Igaunija\)](#) publiskajām bibliotēkām.
- 21. augustā RCB un atjaunotās filiālbibliotēkas apmeklēja **Utrehtas (Nīderlande) Pilsētas bibliotēkas direktore Deirdre Carasso**.
- 22.–23. oktobrī RCB pieredzes apmaiņas un sadarbības nolūkos apmeklēja bibliotekārs, IT speciālists, Argentīnas bibliotekāru organizācijas nacionālās izpildkomitejas valdes loceklis, IFLA METLIB sekcijas komitejas loceklis **Pablo Bruno d’Amico no Buenosairesas (Argentīna)**. Viņš darbojas arī bibliotēku pētniecības jomā, strādā kā mentors un konsultants, kā arī 2023. gadā bija viens no IFLA METLIB konferences organizētājiem Buenosairesā. Vizītes laikā Pablo Bruno d’Amico [apmeklēja CB, Āgenskalna un Torņakalna filiālbibliotēku](#), kā arī 23. oktobrī LNB lasīja [lekciju “Mākslīgais intelekts un digitālā transformācija pilsētu bibliotēkās”](#) (AI and digital transformation in urban libraries), ko apmeklēja LNB

Pablo Bruno d’Amico lekcija “Mākslīgais intelekts un digitālā transformācija pilsētu bibliotēkās”

speciālisti, RCB bibliotekāri, kā arī kolēģi no citām Latvijas bibliotēkām. Pablo Bruno d'Amico vizīti un lekciju organizēja RCB sadarbībā ar LNB Bibliotēku attīstības centru, un tā tika organizēta ar Valsts Kultūrkapitāla fonda un LBB finansiālu atbalstu.

- 10. decembrī Bolderājas, Torņakalna un Āgenskalna filiālbibliotēku apmeklēja **Lietuvas Šauļu Valsts koledžas** (Šiaulių valstybinė kolegija) darbinieces.
- 16. decembrī, lai iepazītos ar RCB darbu un pakalpojumiem, CB apmeklēja Ķīnas tautas republikas vēstniecības Rīgā pārstāvis Zhang Zeyang. Īpašu interesi viesis izrādīja par RCB pieejamajiem sinologa Pētera Šmita darbiem, kā arī iepazinās ar informāciju par viņu.

Visu gadu ar e-pasta starpniecību tika uzturēti kontakti ar ārvalstu sadarbības partneriem Viļņā (Lietuva), Tallinā, Pērnavā (Igaunija), Krakovā (Polija), Brēmenē (Vācija), Helsinkos (Somija).

Bibliotēku interešu aizstāvības darbs

Bibliotēkas interešu aizstāvība tiek īstenota regulārā darbā un sadarbībā ar RD (Izglītības, kultūras un sporta komitejas, kā arī citu komiteju deputāti), RVP (IKSD un citu departamentu direktori, nodaļu vadītāji un darbinieki). RCB direktore regulāri tiek ar amatpersonām un darbiniekiem, kuru kompetencē ir kultūras iestāžu pārraudzība, lai stāstītu par RCB darbu, problēmām un sasniegumiem. RCB aktīvi iesaistās RVP stratēģiski svarīgu attīstības dokumentu izstrādē (Rīgas valstspilsētas pašvaldības kultūrpolitikas pamatnostādnes 2025.–2028. gadam, Rīgas attīstības programma 2022.–2027. gadam), kur bibliotēka tiek atspoguļota kā nozīmīga Rīgas kultūras dzīves sastāvdaļa. Regulāras un ilgstošas interešu aizstāvības un sadarbības rezultātā RVP realizē mērķtiecīgu RCB tīkla infrastruktūras attīstību un pilnveidi: 2022. gadā atvērta Āgenskalna filiālbibliotēka, 2023. gadā pēc renovācijas atvērta Torņakalna filiālbibliotēka, 2024. gadā pēc renovācijas atvērta Bolderājas filiālbibliotēka, 2025. gadā plānota filiālbibliotēkas “Rēzna” atvēršana pēc renovācijas. 2025. gadā plānots renovācijas darbus turpināt citās RCB struktūrvienībās/filiālbibliotēkās. RVP regulāri atbalsta RCB dalību RVP sabiedrības integrācijas projektos, tāpat RCB tiek atzinīgi novērtēta kā sadarbības partneris dažādos projektos.

Ekskursija uz Mazjumpravmuižu

Sadarbība novadpētniecības / bibliotēku vēstures jomā

Galvenie bibliotēku sadarbības partneri novadpētniecības jomā bija LNB, Rīgas skolas, Dienas centri, apkāmes biedrības, muzeji un novadnieki. Bibliotēkas turpināja iepriekšējos gados aizsākto sadarbību, kā arī meklēja jaunus sadarbības partnerus. Notika informācijas apmaiņa un kopīgi rīkoti pasākumi. Tā Sarkandaugavas filiālbibliotēka turpināja ilggadēju sadarbību ar Latvijas Nacionālā vēstures muzeja

Dauderu nodaļu, kā arī izveidoja sadarbību ar radošo kvartālu “Provodņiks”. Daugavas filiālbibliotēka sadarbībā ar biedrību “Rīgas Mazjumpravmuiža” noorganizēja divas ekskursijas “Pa Ķengaraga staigātām un nestaigātām takām”. Čiekurkalna filiālbibliotēka projekta “Kultūrdzīves aktivizēšana Čiekurkalnā” (Valsts pētījumu programma “Sabiedrības saliedētības vektori 2024-2025”) ietvaros uzsāka orientēšanās maršruta pa Čiekurkalna apgleznotajām pastkastītēm izstrādi.

Sadarbības tīkls bērnu un jauniešu apkalpošanā

- pašvaldības izglītības iestādes: Rīgas vispārējās izglītības iestādes (tai skaitā skolas, kas īsteno speciālās izglītības programmas) un PII, mūzikas un mākslas skolas (izstādes, pasākumi, skat. [“Darbs ar bērniem un jauniešiem”](#), konsultatīvais atbalsts bibliotēkām);
- interešu izglītības centri, Dienas centri bērniem (izstādes, pasākumi, skat. [“Darbs ar bērniem un jauniešiem”](#)).

12. Metodiskais un konsultatīvais darbs

Situācijas apraksts, kopaina, metodiskā un konsultatīvā darba prioritātes pārskata periodā

Metodisko darbu, konsultācijas, informatīvo atbalstu RCB nodaļām un filiālbibliotēkām sniedz Bibliotēku dienesta eksperti, KAN, ISAN speciālisti. Regulāri tiek aktualizēti normatīvie dokumenti, metodiskie materiāli, instrukcijas, iespēju robežās nodrošināta profesionālā pilnveide.

Metodiskā un konsultatīvā darba prioritātes 2024. gadā bija kvalitatīvu bibliotekāro pakalpojumu nodrošināšana, 12 RCB filiālbibliotēku akreditācija, kvalitatīvs darbs ar BIS ALISE un tās sniegto iespēju izmantošana. Turpinājās digitālo informācijas resursu izmantošanas prasmju papildināšana darbiniekiem.

Reģiona galvenās bibliotēkas veiktie metodiskie pasākumi un konsultācijas, īstenotie profesionālās pilnveides un pieredzes apmaiņas pasākumi

RCB organizētie profesionālās pilnveides pasākumi

	Norises laiks	Pasākuma nosaukums, galvenās tēmas	Norises veids	Dalībnieku skaits
1.	11.03.2024.	Nodarbība Rīgas skolu bibliotekāriem “Katalogizācija BIS ALISE (skolu) 1.daļa”	Tiešsaistē	75
2.	12.03.2024.	Nodarbība Rīgas skolu bibliotekāriem “Katalogizācija BIS ALISE (skolu) 2.daļa”	Tiešsaistē	73
3.	13.03.2024.	Nodarbība Rīgas skolu bibliotekāriem “Krājuma kustība un SBA BIS ALISE (skolu)”	Tiešsaistē	58
4.	14.03.2024.	Nodarbība Rīgas skolu bibliotekāriem “Informācijas meklēšana BIS ALISE (skolu)”	Tiešsaistē	72
5.	22.05.2024.	Nodarbība Par jauno publisko katalogu AlisePAC	Tiešsaistē	86
6.	04., 11., 18., 25.04.2024.	Nodarbību cikls jaunajiem RCB darbiniekiem	Klātienē / Tiešsaistē	14

	Norises laiks	Pasākuma nosaukums, galvenās tēmas	Norises veids	Dalībnieku skaits
7.	05.06.2024.	Konference "Helmars Rudzītis. "Bellaccord Electro""	Klātienē	56
8.	19.09.2024.	Baltu vienības dienai veltīta starptautiska konference	Klātienē	51
9.	21.10.2024.	Nodarbība Rīgas skolu bibliotekāriem "Elektroniskā kataloga AlisePAC demonstrācija"	Tiešsaistē	91
10.	22.10.2024.	Nodarbība Rīgas skolu bibliotekāriem "BIS ALISE (skolu). Komplektēšana"	Tiešsaistē	88
11.	23.10.2024.	Nodarbība Rīgas skolu bibliotekāriem "BIS ALISE (skolu). Cirkulācija"	Tiešsaistē	87
12.	23.10.2024.	Lekcija RCB, LNB un Latvijas bibliotēku bibliotekāriem darbiniekiem "Mākslīgais intelekts un digitālā transformācija pilsētu bibliotēkās" (AI and digital transformation in urban libraries)	Klātienē	50
13.	24.10.2024.	Nodarbība Rīgas skolu bibliotekāriem "BIS ALISE (skolu). Statistika"	Tiešsaistē	80
14.	27., 28.11.2024.	Nodarbība RCB bibliotekāriem darbiniekiem "Tipiskākās kļūdas darbā ar BIS ALISE"	Tiešsaistē	115
15.	05.12.2024.	Vienas pieturas aģentūras piedāvātie pakalpojumi (Sabiedrības integrācijas fonds)	Tiešsaistē	37
		Dalībnieku skaits kopā		1033

RCB darbinieku profesionālās pilnveides ietvaros tradicionāli tika organizēts nodarbību cikls RCB darbiniekiem, kam stāžs RCB ir mazāks par vienu gadu. Četrās dienās notika astoņas nodarbības par šādām ar RCB darba tēmām: RCB struktūra un darbība, lietotāju apkalpošana, darbs ar BIS ALISE, RCB krājums, publicitāte, novadpētniecība u. c. Nodarbības notika gan klātienē, gan tika organizētas tiešsaistē MS Teams platformā.

RCB jaunie bibliotekāri tiekas filiālbibliotēkā "Vidzeme"

RCB Bibliotēku dienesta **galvenie eksperti bibliotēku jomā koordinē RCB un filiālbibliotēku darbu visās bibliotekārā darba jomās**: konsultē par darbu ar krājumu, uzskaiti, lietotāju apkalpošanas jautājumos, par darbu ar datubāzēm un uzziņu darbu, par novadpētniecības jautājumiem, rakstu sagatavošanu un iesniegšanu RCB sagatavotajiem izdevumiem, RCB īstenotajiem projektiem, publicitātes jautājumiem u. c. **RCB Bibliotēku dienesta speciālisti strādāja šādās jomās**:

- bibliotēku pakalpojumi, lietotāju apkalpošana un informēšana;

- novadpētniecības datubāzes ierakstu rediģēšana;
- RCB realizēto projektu koordinēšana;
- starptautisko un nacionālo lasīšanas veicināšanas programmu - Ziemeļvalstu literatūras nedēļas, BJVŽ, "Skaļās lasīšanas sacensības", "Grāmatu starts" - koordinēšana RCB;
- RCB tīmekļvietnes rcb.lv satura veidošana un publicēšana;
- dažādu slaidrāžu par RCB sagatavošana;
- RCB 2024. gada darba pārskata, 2025. gada darba plāna sagatavošana;
- RCB skaitlisko rādītāju apkopošana un analīze, filiālbibliotēku statistikas datu kvalitātes pārraudzība Latvijas Kultūras datu portālā;
- RCB rīkojumu projektu sagatavošana par dažādiem bibliotekārā darba procesiem (lietotāju reģistrēšana, darbs ar personu datiem RCB lietotāju datubāzē, personas datu aizsardzība u. c.);
- dalība RCB struktūrvienību reglamentu, darbinieku amata aprakstu sagatavošanā;
- RCB struktūrvienību telpu funkcionālo plānu, mēbeļu specifikācijas sagatavošana;
- mākslinieciskās noformēšanas darbi CB un filiālbibliotēkās, publicitātes materiālu vizuālo projektu, norāžu un izkārtņu skiču izstrādāšana;
- darbošanās RCB Komplektēšanas padomē, RCB krājumu komisijā, krājumu inventarizācijas komisijā;
- informācijas sagatavošana par RCB iesniegšanai pašvaldībā, LNB, LR KM;
- dalība atbildes vēstuļu projektu sagatavošanā RCB lasītājiem un iedzīvotājiem;
- SBA pakalpojumu nodrošināšana RCB.

RCB Bibliotēku dienesta eksperti ir vislielākajā mērā iesaistīti **RCB izdevējdarbībā**: 2024. gadā tika sagatavots un izdots ikgadējais profesionālais izdevums "RCB gadagrāmata 2023–2024".

"Rīgas Centrālās bibliotēkas gadagrāmata 2023–2024" atvēršanas svētki

Metodiskais un konsultatīvais atbalsts izglītības iestāžu bibliotēkām

Metodisko un konsultatīvo atbalstu Rīgas vispārīgizglītojošo skolu darbiniekiem sniedz RCB Bibliotēku dienesta un ISAN speciālisti, kā arī nepieciešamības gadījumā citi speciālisti un RCB vadība. Pārskata periodā konsultācijas sniegtas klātienē, attālināti pa telefonu, e-pastā un dažādās tiešsaistes platformās.

2024. gadā RCB MS Teams platformā organizēja astoņus tiešsaistes seminārus Rīgas vispārīgizglītojošo skolu bibliotekāriem. Semināru tēmas un dalībnieku skaits skatāms RCB organizēto profesionālās pilnveides pasākumu tabulā.

RCB veica centralizēto dāvinājumu saņemšanu un sadali skolu bibliotēkām, kā arī bija atbildīga par centralizēto dāvinājumu pavaddokumentu noformēšanu un apriti.

Rīgas skolu bibliotekāri izmantoja RCB Repozitārija apmaiņas krājumu, lai bez maksas saņemtu grāmatas savu skolu bibliotēku krājumu papildināšanai. RCB speciālisti sastādīja nepieciešamos dokumentus grāmatu nodošanai un sniedza konsultācijas pareizai šo dāvinājumu uzņemšanai skolas bibliotēkas krājumā.

RCB direktora vietniece, ISAN vadītāja un Bibliotēku dienesta speciālisti veica Rīgas vispārējās izglītības iestāžu bibliotēku statistikas datu kvalitātes pārraudzību Latvijas Kultūras datu portālā.

Skolu bibliotēku jautājumi tika risināti sadarbībā ar LNB, LR KM un RVP IKSD un RVP Finanšu departamenta speciālistiem.

2024. gada pirmajā pusē RCB veica 101 Rīgas vispārējās izglītības iestādes bibliotēkas metodisko pārraudzību. Rīgas pilsētas skolu tīkla pilnveidošanas rezultātā no 1.septembra izglītības iestāžu (attiecīgi arī to bibliotēku) skaits tika samazināts līdz 97. Jankas Kupalas Rīgas Baltkrievu pamatskola tika pievienota un izglītības programmu īstenošana nodota Rīgas 86. vidusskolai, Rīgas Austrumu pamatskola tika pievienota un izglītības programmu īstenošana nodota Rīgas Reinholda Šmēlinga vidusskolai, Rīgas Baltmuižas pamatskola tika pievienota un izglītības programmu īstenošana nodota Rīgas Ilģuciema pamatskolai, Rīgas Sergeja Žoltoka pamatskola tika pievienota un izglītības programmu īstenošana nodota Rīgas 93.vidusskolai. Visu četru skolu optimizēšanas gadījumos RCB speciālisti praktiski iesaistījās un konsultēja skolu bibliotekārus bibliotēku krājumu nodošanā un apvienošanā, kā arī nepieciešamo dokumentu sagatavošanā. ISAN vadītāja elektroniskajā katalogā veica datu ievadi un pārceļšanu BIS ALISE (skolu).

Skolu tīkla pilnveidošanas rezultātā 12 Rīgas skolām mainīti nosaukumi.

RCB par izmaiņām informēja LNB Bibliotēku attīstības centru (izmaiņu veikšanai Latvijas Kultūras datu portālā) un LR KM Arhīvu, bibliotēku un muzeju nodaļu (izmaiņu veikšanai Latvijas Bibliotēku reģistrā).

Skolu bibliotēku nosaukumu maiņa

	Nosaukums līdz 31.08.2024.	Nosaukums no 01.09.2024.
1.	Āgenskalna sākumskolas bibliotēka	Rīgas Āgenskalna sākumskolas bibliotēka
2.	Āgenskalna Valsts ģimnāzijas bibliotēka	Rīgas Āgenskalna Valsts ģimnāzijas bibliotēka
3.	Friča Brīvzemnieka pamatskolas bibliotēka	Rīgas Friča Brīvzemnieka pamatskolas bibliotēka
4.	Jaunciema pamatskolas bibliotēka	Rīgas Jaunciema pamatskolas bibliotēka
5.	Mežciema pamatskolas bibliotēka	Rīgas Mežciema pamatskolas bibliotēka
6.	Pamatskolas "Rīdze" bibliotēka	Rīgas pamatskolas "Rīdze" bibliotēka
7.	Puškina liceja bibliotēka	Rīgas Broces liceja bibliotēka
8.	Rīgas 41. vidusskolas bibliotēka	Rīgas Jāņa Šteinhauera vidusskolas bibliotēka
9.	Rīgas 75. vidusskolas bibliotēka	Rīgas 75. pamatskolas bibliotēka
10.	Rīgas 93. vidusskolas bibliotēka	Rīgas Dārziņu vidusskolas bibliotēka
11.	Rīgas Itas Kozakēvičas Poļu vidusskolas bibliotēka	Itas Kozakēvičas Rīgas Poļu vidusskolas bibliotēka
12.	Ziemeļvalstu ģimnāzijas bibliotēka	Rīgas Ziemeļvalstu ģimnāzijas bibliotēka

ISAN vadītāja konsultēja un piedalījās divu skolu bibliotēku (Rīgas 2. pamatskola, Rīgas Natālijas Draudziņas vidusskola) krājumu inventarizācijās, kā arī konsultēja vairākas skolas, kas plāno bibliotēku krājuma inventarizācijas 2025. gadā.

RCB ISAN veic Rīgas skolu bibliotēku kopkataloga datu kvalitātes pārraudzību un administrēšanu. Pateicoties organizētajām nodarbībām par darbu ar BIS ALISE (skolu) un individuālajām klātienē un tiešsaistes konsultācijām, arvien palielinās to skolu skaits, kuras pilnvērtīgi izmanto BIS ALISE moduljus (tai skaitā cirkulācijas moduli). Uzlabojas Rīgas skolu bibliotēku kopkataloga kvalitāte, kā arī uzlabojas bibliotekāru prasmes savā darbā izmantot BIS ALISE (skolu) piedāvātās iespējas.

Lielu atbalstu RCB darbā ar skolām sniedz RVP. Arī 2024. gadā tradicionālās klātienē sanāksmes, kurās piedalās RVP IKSD vadība un speciālisti, kā arī RCB administrācija, Bibliotēku dienesta un ISAN speciālisti, tika aizstātas ar individuālām konsultācijām un sarunām.

Pārskata gadā veiksmīga sadarbība ar "TietoEVRY Latvia", kas konsultē RCB un risina dažādus ar BIS ALISE (skolu) saistītus jautājumus. RCB turpināja sadarbību ar LNB BAC, LNB Kompetenču attīstības centru, kā arī ar LR KM Arhīvu, bibliotēku un muzeju nodaļu.

Metodiskā un konsultatīvā darba organizācija darbā ar bērniem un jauniešiem

RCB Bibliotēku dienests sniedza konsultācijas un ieteica risinājumus darbā ar bērniem un jauniešiem. Bibliotekāri tika regulāri aicināti piedalīties dažādos LNB tīmekļsemināros un tiešsaistes pasākumos, kur sniegta informācija par jaunāko literatūru bērniem, lasītveicināšanas programmām, medijpratību un citiem aktuāliem jautājumiem. Pārskata periodā RCB Bibliotēku dienests koordinēja un popularizēja lasīšanas veicināšanas programmu "BJVŽ 2024", ievietojot informāciju RCB tīmekļvietnē un sociālajos medijos, sazinoties ar filiālbibliotēku darbiniekiem, kā arī apkopojot potenciālo aizpildīto anketu skaitu

filiālbibliotēkās, lai nodrošinātu korektu veicināšanas balvu sadali. Sadarbojoties ar LNB Atbalsta biedrību, turpinājās projekts “Grāmatu starts”, kura realizācijā Bibliotēku dienests iesaistījās projekta popularizēšanā, dažādu izdales materiālu un suvenīru iegūšanā, kā arī komunikācijā ar projekta dalībniekiem. Trešo gadu RCB norisinājās Nacionālās skaļās lasīšanas sacensību Rīgas reģionālais fināls, kura realizācijā iesaistījās gan RCB Bibliotēku dienests, gan RCB Administrācija, gan RCB ISAN darbinieki. Arī Ziemeļvalstu literatūras nedēļas ietvaros sūtīta nepieciešamā informācija un metodiskie norādījumi. 2024. gadā RCB Bibliotēku dienests palīdzēja ar metodiskiem ieteikumiem Bolderājas filiālbibliotēkas iekārtošanas darbos, kā arī apmeklētās Juglas, Mežciema u. c. filiālbibliotēkas, kurās notika akreditācija. Sarkandaugavas un Imantas filiālbibliotēka tika apmeklēta kopā ar LNB BAC nozares speciālisti darbā ar bērniem un jauniešiem Madaru Vīlipu, pārrunājot aktuālos jautājumus ar bērnu nodaļu speciālistiem, uzklusot viedokļus, vēlmes un idejas. Kā katru gadu tika organizētas [nodarbības jaunajiem RCB darbiniekiem](#), kuriem darba stāžs mazāks par gadu. Nodarbības notika Daugavas filiālbibliotēkā, iepazīstinot ar galvenajiem virzieniem darbā ar bērniem un citām lasītāju grupām. CB un filiālbibliotēku rīkotās aktivitātes un veidotās virtuālās izstādes tika atspoguļotas [RCB tīmeklvietnē sadaļā “Bērniem”](#), kuras pārraudzību un satura veidošanu koordinēja RCB Bibliotēku dienests.

Sadarbība metodiskā, konsultatīvā u. c. profesionālo jautājumu jomā

Dažādu aktuālu jautājumu risināšanā RCB speciālisti konsultējās ar LNB BAC speciālistiem.

Veiksmīga sadarbība ar LNB BAC turpinājās, lai nodrošinātu ērtāku pieeju dažādiem bezatlīdzības izdevumiem Latvijas publisko bibliotēku krājumu papildināšanai.

Metodiskā un konsultatīvā darba problēmas un to risinājumi, profesionālās pilnveides vajadzības

Arī 2024. gadā daudzus skolu bibliotekārus ietekmēja skolotāju skaita samazināšanās skolās. Bibliotekāri arvien vairāk tika iesaistīti mācību procesa nodrošināšanā (atbalsta sniegšanā pedagogiem, stundu vadīšanā, klašu audzināšanā un citos pedagoģiskajos darbos), lielās slodzes dēļ grūtāk bija atrast laiku bibliotekāro darbu veikšanai.

Bibliotekāro darbinieku mainība skolu bibliotēkās 2024. gadā radīja papildus slodzi RCB darbiniekiem, mācot un atbalstot jaunus skolu bibliotekārus gan darbā ar BIS ALISE (skolu), gan stāstot par pareizu krājuma uzskaiti un dokumentu apriti skolas bibliotēkā.

Lielu ietekmi uz skolu bibliotekāro darbu atstāja pāreja uz mācībām latviešu valodā. Bijušajās mazākumtautību skolu bibliotēkās tika norakstīts liels skaits grāmatu krievu valodā, taču ne visās skolās bija pietiekošs finansējums, lai norakstīto grāmatu vietā iepirktu atbilstošu skaitu grāmatu latviešu valodā. Skolu bibliotekāri arvien biežāk apmeklēja RCB Repozitāriju savu bibliotēku krājumu papildināšanai.

Konsultējot skolu bibliotekārus, nepieciešama normatīvo dokumentu pārzināšana (valsts līmeņa bibliotēku un izglītības nozares dokumenti, RVP dokumenti) un prasme savas zināšanas nodot tālāk.

Nepieciešamas prasmes iespējami īsā laikā atrisināt dažādas problēmas, kā arī komunicēt ar dažādiem cilvēkiem. Svarīga ir nepārtraukta profesionālā pilnveide un speciālistu pieredzes apmaiņa.

Profesionālās pilnveides jomā joprojām aktuāli autortiesību jautājumi, kā arī darbs ar dažādām lietotāju grupām. Nepieciešamas praktiskas nodarbības publiskās uzstāšanās iemaņu uzlabošanai, kā arī mūsdienīgu publicitātes materiālu sagatavošanai, jaunākās literatūras tematikai veltīti apskati.

Rīgas Centrālās bibliotēkas direktore
Dzidra Šmita

05.03.2025.

Rīgas Centrālās bibliotēkas un filiālbibliotēku 2024. gada izmantojuma rādītāji

	Lietotāju skaits	T. sk. bērni un jaunieši līdz 18 gadiem	Apmeklējumu skaits	T. sk. apmeklējums bērni un jaunieši līdz 18 gadiem	Izsniegums	T. sk. izsniegums bērniem un jauniešiem līdz 18 gadiem
CB	10034	1698	88814	14160	151443	28025
Āgenskalna filiālbibliotēka	2487	591	23437	8852	31029	7570
Filiālbibliotēka „Avots”	1534	260	13758	1879	19642	2436
Biķernieku filiālbibliotēka	1672	472	15669	2998	24638	4600
Bišumuižas filiālbibliotēka	858	228	11257	3600	17810	5388
Bolderājas filiālbibliotēka	1032	277	7143	1904	11418	2725
Čiekurkalna filiālbibliotēka	1609	470	17577	5375	29138	6086
Daugavas filiālbibliotēka	1940	588	28020	6305	35622	7484
Grīziņkalna filiālbibliotēka	1468	245	14996	2642	25610	4687
Iļģuciema filiālbibliotēka	2371	527	22377	5381	28793	6280
Imantas filiālbibliotēka	3492	989	32232	9190	55664	13016
Jaunciema filiālbibliotēka	413	128	6197	2038	12772	2698
Juglas filiālbibliotēka	1965	313	18679	2528	32066	3764
Filiālbibliotēka „Kurzeme”	1670	446	16234	4158	31656	7083
Ķengaraga filiālbibliotēka	2575	704	25905	5058	40310	7667
Mežciema filiālbibliotēka	1232	527	12333	4600	18133	5552
Filiālbibliotēka „Pārdaugava”	3543	647	39739	6953	67327	9684
Pļavnieku filiālbibliotēka	2118	694	22327	5029	36243	6428
Filiālbibliotēka „Pūce”	2001	830	19806	8240	31528	10928
Filiālbibliotēka „Rēzna”	1040	152	6454	804	10123	972
Sarkandaugavas filiālbibliotēka	1509	395	17294	4845	31264	7215
Filiālbibliotēka „Strazds”	1755	545	20464	6721	23033	8570
Šampētera filiālbibliotēka	1484	357	16385	3632	27150	5756
Torņakalna filiālbibliotēka	1351	344	11851	3679	19378	6186
Filiālbibliotēka „Vidzeme”	4091	1092	35511	10227	66661	15315
Filiālbibliotēka „Zemgale”	2012	582	23282	5831	40825	8264
Ziemeļblāzmas filiālbibliotēka	1590	424	19682	4063	35844	4896
ĀAP Dienas centrā	198	0	7678	0	9183	0
ĀAP BKUS	123	12	626	44	2129	21
Pedagoģiskās literatūras nodaļa	315	18	1588	58	2391	93
Kopā:	59 482	14 555	597 315	140 794	968 823	199 389

RCB vienotajā datubāzē reģistrēti **42 535** lietotāji, no tiem bērni un jaunieši līdz 18 gadiem – **11 690**

Rīgas Centrālās bibliotēkas un filiālbibliotēku kopējais krājums

RCB struktūrvienība	Krājums 31.12.2023.	Jauniegu- vumi 2024	Izslēgts 2024	Krājums 31.12.2024.	(+) vai (-)
CB	93670	4689	7116	91243	-2427
Repozitārija aktīvais krājums	9307	1196	556	9947	640
Bibliotēku dienests	2037	276	575	1738	-299
Pedagoģiskās literatūras nod.	9810	55	9679	186	-9624
ĀAP BKUS	2351	739	1520	1570	-781
Āgenskalna filiālbibliotēka	16398	1165	1011	16552	154
Filiālbibliotēka „Avots”	9345	1044	491	9898	553
Biķernieku filiālbibliotēka	10057	1008	1182	9883	-174
Bišumuižas filiālbibliotēka	8305	856	1169	7992	-313
Bolderājas filiālbibliotēka	17502	2947	4708	15741	-1761
Čiekurkalna filiālbibliotēka	17547	1142	1524	17165	-382
Daugavas filiālbibliotēka	23175	1432	2046	22561	-614
Grīziņkalna filiālbibliotēka	13806	829	2544	12091	-1715
Iļģuciema filiālbibliotēka	18446	1087	1807	17726	-720
Imantas filiālbibliotēka	49023	1453	1263	49213	190
Jaunciema filiālbibliotēka	10005	1024	1412	9617	-388
Juglas filiālbibliotēka	20049	1190	2729	18510	-1539
Filiālbibliotēka „Kurzeme”	16944	1000	1370	16574	-370
Ķengaraga filiālbibliotēka	19396	1295	817	19874	478
Mežciema filiālbibliotēka	8646	807	1244	8209	-437
Filiālbibliotēka “Pārdaugava”	36098	1728	2263	35563	-535
Pļavnieku filiālbibliotēka	26662	1354	1852	26164	-498
Filiālbibliotēka „Pūce”	13790	943	1942	12791	-999
Filiālbibliotēka „Rēzna”	18786	1003	4535	15254	-3532
Sarkandaugavas filiālb.	29415	1040	1778	28677	-738
Filiālbibliotēka „Strazds”	22798	895	2843	20850	-1948
Šampētera filiālbibliotēka	22593	1194	2239	21548	-1045
Torņakalna filiālbibliotēka	11400	1203	197	12406	1006
Filiālbibliotēka „Vidzeme”	43048	1923	1937	43034	-14
Filiālbibliotēka „Zemgale”	15385	1531	2460	14456	-929
Ziemeļblāzmas filiālbibl.	18808	1159	1198	18769	-39
ĀAP Dienas aprūpes centrā	186	208	4	390	204
Kopā	634 788	39 415	68 011	606 192	-28 596

Rīgas Centrālās bibliotēkas un filiālbibliotēku jaunieguvumi 2024. gadā

RCB struktūrvienība / filiālbibliotēka	Pirktie (par RCB budžeta līdzekļiem)		Nepirktie (dāvinājumi)		Nepirktie (bibliotēka nodod otrai bibliotēkai)		Kopā		Periodika (2024)		Pavisam kopā	
	Eks.	EUR	Eks.	EUR	Eks.	EUR	Eks.	EUR	Žurnāli	Laikraksti	Eks.	EUR
CB	1939	25816,89	688	5212,03	201	1753	2828	32782,14	1852	9	4689	32782,14
Repozitārija aktīvais krājums	28	406,74	86	789,27	1082	6978	1196	8174,62	0	0	1196	8174,62
Bibliotēku dienests	2	36,51	3	36,24	0	0	5	72,75	266	5	276	72,75
Pedagoģiskās lit. nod.	51	592,11	2	11,53	2	18	55	621,56	0	0	55	621,56
ĀAP BKUS	107	1110,48	23	275,26	227	1774	357	3160,14	379	3	739	3160,14
Āgenskalna	497	5776,58	271	1165,15	0	0	768	6941,73	394	3	1165	6941,73
„Avots”	519	6124,39	102	690,75	51	225	672	7040,63	370	2	1044	7040,63
Biķernieku	504	5728,71	60	513,4	0	0	564	6242,11	441	3	1008	6242,11
Bišumuižas	418	4769,91	54	481,85	0	0	472	5251,76	382	2	856	5251,76
Bolderājas	804	8153,02	1725	10058,04	0	0	2529	18211,06	416	2	2947	18211,06
Čiekurkalna	552	6150,82	87	557,06	1	3	640	6710,9	500	2	1142	6710,9
Daugavas	612	7000,99	91	621,06	67	522	770	8144,21	659	3	1432	8144,21
Grīziņkalna	446	5030,71	59	522,96	0	0	505	5553,67	320	4	829	5553,67
Iļģuciema	611	6971,72	78	763,42	0	0	689	7735,14	395	3	1087	7735,14
Imantas	522	6062,36	233	1232,48	0	0	755	7294,84	694	4	1453	7294,84
Jaunciema	412	4651,79	38	176,89	0	0	450	4828,68	572	2	1024	4828,68
Juglas	442	5052,63	146	934,03	84	561	672	6547,71	514	4	1190	6453,96
„Kurzeme”	453	5227,12	176	740,48	0	0	629	5967,6	366	5	1000	5967,6
Ķengaraga	488	5515,99	271	1014,76	214	1468	973	7999,16	314	8	1295	7999,16
Mežciema	413	4702,77	115	700,65	0	0	528	5403,42	276	3	807	5403,42
“Pārdaugava”	623	7615,68	297	1958,21	70	484	990	10058,17	735	3	1728	10058,17
Pļavnieku	629	7208,35	203	1291,12	0	0	832	8499,47	517	5	1354	8499,47
„Pūce”	505	5457,34	108	647,25	0	0	613	6104,59	328	2	943	6104,59
„Rēzna”	711	7895,84	60	622,25	0	0	771	8518,09	228	4	1003	8518,09
Sarkandaugavas	607	6893,75	83	692,7	0	0	690	7586,45	348	2	1040	7586,45
„Strazds”	581	6630,87	65	577,1	0	0	646	7207,97	246	3	895	7207,97
Šampētera	563	6356,99	184	830,74	0	0	747	7187,73	444	3	1194	7187,73
Tornakalna	589	6628,92	218	1196,24	6	48	813	7873,5	388	2	1203	7873,5
„Vidzeme”	966	11623,65	139	1502,65	1	9,82	1106	13136,12	812	5	1923	13136,12
„Zemgale”	652	7304,15	156	647,48	191	1389	999	9340,9	529	3	1531	9340,9
Ziemeļblāzmas	630	7208,22	189	1532,26	0	0	819	8740,48	336	4	1159	8740,48
ĀAP Dienas centrā	0	0	0	0	0	0	0	0	203	5	208	0
Kopā	16876	195 706	6010	37995,31	2197	15236	25083	248937,30	14224	108	39415	248843,55
									14332			

RCB darbinieku apmeklētie citu institūciju organizētie profesionālās pilnveides pasākumi 2024. gadā

Norises laiks	Organizētājs	Pasākuma nosaukums, tēma	Klātienē/ tiešsaistē	Stundu skaits
17.01.2024.	LNB BAC	Seminārs jaunajiem skolu bibliotekāriem par statistikas datu ievadi Latvijas digitālajā kultūras kartē	Tiešsaistē	2
17.01.2024.	TietoEvry Latvia	BIS ALISE jaunā kataloga demonstrācija	Tiešsaistē	1
18.01.2024.	Open.lv	Vienkāršas prāta pārvaldīšanas tehnikas (Ansis Jurgis Stabingis)	Tiešsaistē	5
08.02.2024.	"Latvijas Lauku forums", Latvijas Pilsoniskā alianse	Demokrātija un pilsoniskā sabiedrība. Ietekme un gūtais nākotnē	Klātienē	5
13.02.2024.	Rīgas Apkaimju iedzīvotāju centrs	AI rīki iesācējiem. Kā lietot mākslīgo intelektu vizuālo materiālu izveidē.	Tiešsaistē	3
15.02.2024.	LNB Bērnu literatūras centrs	Seminārs "Kā panākt dubultjaudu lasītveicināšanai?"	Tiešsaistē	5
15.02.2024.	RVP Centrālā administrācija	Mākslīgā intelekta iespējas un rīki	Tiešsaistē	5
23.02.2024.	Uzvedība.lv, mācību centrs "Atbalsts", Saint-Gobain Ecophon	Konference "Klusums klasē"	Klātienē	6
27.02., 28.03.2024.	LNB	Digitālās bibliotēkas mācības	Tiešsaistē	2
05.03.–30.04.2024.	LNB	Lekciju cikls "Latvijas kultūras kanons astoņās nozarēs"	Tiešsaistē	12
13.03.2024.	LNB BAC	Latvijas skolu un bērnu bibliotekāru lasītpatikas forums Siguldā	Klātienē	5
08.03.2024.	LU	LU 82. starptautiskās zinātniskās konferences Bibliotēkzinātnes un informācijas zinātnes sekcija	Klātienē	3
17.03.2024.	Open.lv	15 efektīvas tehnikas, kā palīdzēt bērnam un pusaudzim (Nils Konstantinovs)	Tiešsaistē	5
22.03.2024.	LR Ārlietu ministrija	Konference "20 gadi Latvijas dalībai ES un NATO"	Klātienē	7
26.03.2024.	LNB, EBSCO	EBSCO diena	Klātienē	5
10.04.2024.	LNB BAC	Apaļā galda diskusijas reģionu galveno bibliotēku direktoriem un metodiķiem	Klātienē	4
15.04.2024.	LNB, Latvijas Bērnu un jaunatnes literatūras padome	Pavasara konference bērnu literatūras un bibliotēku speciālistiem "Baltā Vilka zīmē"	Klātienē	5
22.04.2024.	Eiropas komisija, Eiropas parlaments, Ārlietu ministrija	ES informācijas diena	Tiešsaistē	3
23.04.2024.	LBB	Latvijas bibliotekāru kongress "Bibliotēkas un lasīšana"	Klātienē	7

Norises laiks	Organizētājs	Pasākuma nosaukums, tēma	Klātienē/ tiešsaistē	Stundu skaits
24.04.2024.	LNB, Rīgas Valsts tehniskums	Erasmus+ projekta " Digitization, Digital Restoration and Presentation of old photographs" seminārs par veco fotogrāfiju restaurāciju un digitalizāciju	Klātienē	3
14.05.2024.	LNB	Vebinārs par Latvijas elektronisko resursu piedāvājumu	Tiešsaistē	3
15.05.2024.	LNB	Seminārs „Vecāku iesaiste bērnu lasītprieka veicināšanā”.	Tiešsaistē	4
16., 17.05.2024.	LNB BAC	Akadēmisko, speciālo un publisko bibliotēku direktoru pavasara sanāksme Talsos	Klātienē	8
27.05.2024.	LNB BAC Eiropas Parlamenta birojs Latvijā	Seminārs "Eiropas Parlamenta vēlēšanas: vai katra balss ir no svara?"	Tiešsaistē	3
29.05.2024.	LNB, Latvijas Neredzīgo bibliotēka	Pielāgotās literatūras pakalpojuma nodrošināšana Latvijas bibliotēkās	Tiešsaistē	3
21., 22.05.; 17., 18.06.; 27., 28.08.; 19., 20.09.; 25., 26.09.; 21., 22.10.2024.	LNB KAC, Valsts izglītības satura centrs	Programma "Lasīšanas veicināšanas kompetence un kultūra izglītības iestādēs"	Klātienē	16
18.09.2024.	Valsts izglītības satura centrs, Drossinternets.lv	Seminārs "Bērnu drošība internetā"	Tiešsaistē	2
30.09.- 02.10.2024.	IFLA	IFLA Informācijas nākotnes samits Brisbenā (Austrālija)	Klātienē	35
25.09.2024.	LNB BAC	Seminārs "Medijpratība skolās – kā mācīt un mācīties?"	Tiešsaistē	3
26.09.2024.	LNB BAC, Jūrmalas Centrālā bibliotēka	Latvijas bibliotekāru novadpētniecības saiets-konference "Bibliotēku un novadpētnieku sadarbība: lokālās kultūrvides resursu veidošanai un piederības izjūtas veicināšanai ikvienam" Jūrmalā	Klātienē	5
26.09.2024.	SIA "Grupa93"	Starptautiskais pilsētplānošanas pasākums "MadCity". "Kas notiek ar pilsētas centru?"	Klātienē	8
27.09.2024.	LNB, LU	Starptautiskā foruma "Prāts Rīgā", veltīta Imanuela Kanta 330. jubilejai, sēde "Laikmets, kurš veidoja filozofiju, filozofija, kura veidoja laikmetu" un "Kants Rīgā. Hartknoha apgāds un apgaismības grāmatu tīklojums"	Klātienē	6
04.10.2024.	LNB, Latvijas Zinātņu akadēmijas Terminoloģijas komisija	Konference " Latviešu valodas terminoloģijas attīstības raksturlielumi satura un tehnoloģiju kontekstā"	Klātienē	5

Norises laiks	Organizētājs	Pasākuma nosaukums, tēma	Klātienē/ tiešsaistē	Stundu skaits
06.–09.10.2024.	IFLA Metroloļu bibliotēku sekcija	Gadskārtējā starptautiskā konference “Kultūra. Zināšanas. Sabiedrība” Barselonā (Spānija)	Klātienē	30
08.10.2024. 23.10.2024.	Rīgas Apkaimju iedzīvotāju centrs	Seminārs “Ievads vieglajā valodā”	Tiešsaistē	2
18.10.2024.	Valsts administrācijas skola	Vebinārs “Ētiskas darba vides veidošana – pieredze, prakse un idejas”	Tiešsaistē	2
25.10.2024.	LNB BAC	Seminārs “Mediji un bibliotēkas informācijas mijiedarbībā”	Tiešsaistē	2
25.10.2024.- 01.05.2025.	LNB BAC	Bibliotekāru kompetenču pilnveides programma “Medijpratības meistari”	Klātienē/Tiešsaistē	20
28.10.2024.	Latvijas Pašvaldību mācību centrs	Mācības “3 soļi kā palīdzēt sociālā riska grupas un mazākaizsargāto ģimeņu bērniem justies droši digitālajā vidē”	Tiešsaistē	3
29.10.2024.	LNB BAC	Seminārs reģionu galveno bibliotēku metodiķiem	Klātienē	5
04.11.2024.	LNB BAC	Seminārs “Strādāsim kopā!” par darbu ar jauniešiem bibliotēkā	Klātienē	5
06.11.2024.	Latvijas Pašvaldību mācību centrs	Mācības „Drošas un jēgpilnas digitālās vides veidošana bērniem un pusaudžiem. Iespējamie riski un priekšrocības”	Tiešsaistē	2
08.11.2024.	Latvijas Grāmatizdevēju asociācija	Starptautiska konference “Grāmatas un lasīšana digitālajā laikmetā”	Klātienē	4
13.11.2024.	TietoEvry Latvia	Sistēmas ALISE pārvaldība	Klātienē	8
14.11.2024.	LNB BAC	Seminārs publisko bibliotēku krājuma komplektēšanas speciālistiem	Klātienē	5
14.11.2024.	Latvijas Pašvaldību mācību centrs	Mācības „Interneta atkarība, riska faktori un iespējamie risinājumi”	Tiešsaistē	2
21.11.2024.	LNB BAC	Latvijas akadēmisko, speciālo un publisko bibliotēku direktoru rudens sanāksme	Klātienē	5
25., 28.11.2024.	LKA LKK	Izstāžu plānošana un dizains bibliotēkās	Klātienē	12
27.11.2024.	Liepājas pilsētas Centrālā zinātniskā bibliotēka	Kā klājas Voldemāra Caunes balvas laureātiem?	Tiešsaistē	2
03.12.2024.	Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs	Interesu konflikta novēršanas aktuālie jautājumi	Tiešsaistē	2
04.12.2024.	RVP Centrālā administrācija	Seminārs “Virtuālā vide. Dzīvo droši, strādā droši - 2024”	Tiešsaistē	2
17.12.2024.	Rīgas Apkaimju iedzīvotāju centrs	Saziņa vieglajā valodā: praktiskā darbnīca	Klātienē	5

RCB un filiālbibliotēku infrastruktūras raksturojums

Nr.	Iestādes/struktūrvienības nosaukums	Ēkas uzcelšanas /ekspluatācijas uzsākšanas gads	Ēkas renovācijas/ restaurācijas gads	Nepieciešamie infrastruktūras uzlabojumi
1	RCB galvenā ēka Brīvības ielā 49/53, Rīgā	1973.	1996.	Telpu renovācija, t.sk. ventilācijas izbūve, panorāmas lifta remontdarbi, ēkas fasādes renovācija, durvju, logu maiņa, sanitāro mezglu pārbūve.
2	RCB filiālbibliotēka "Zemgale" Graudu ielā 59A, Rīgā <i>Ēkā atrodas arī KAN, ISAN, Bibliotēku dienests un Repozitārijs</i>	1965.	2003. – 2004.	1. Kravas lifta uz 2., 3.stāvu izbūve. 2. Ventilācijas izbūve vai gaisa kondicionēšanas iekārtas uzstādīšana/izbūve. 3. Uzbrauktuves pārbūve. 4. Koplietošanas kāpņu seguma atjaunojums. 5. Ēkas plaisu monitorēšana. 6. Garāžas, noliktavas ēkas jumta nomaiņa.
3	RCB Āgenskalna filiālbibliotēka Eduarda Smiļģa ielā 46, Rīgā	1976.	2020. – 2021.	Ventilācijas izbūve vai vairāku logu nomaiņa ar iespēju vēdināt telpas.
4	RCB filiālbibliotēka "Avots" Stabu 64 k-3, Rīgā	1904.	2012.	1. Pagraba telpas hidroizolācija, pelējuma sēnes likvidācija. 2. Piespiedu/mehāniskās ventilācijas izbūve pagrabstāvā. 3. Lifta/pacelēja izbūve. 4. Ventilācijas izbūve vai gaisa kondicionēšanas iekārtas uzstādīšana/izbūve.
5	RCB Biķernieku filiālbibliotēka Burtnieku ielā 37, Rīgā	1963.	2012.	1. Ventilācijas izbūve vai gaisa kondicionēšanas iekārtas uzstādīšana/izbūve. 2. Vides piekļūstamība - uzbrauktuves izbūve pie ieejas ēkā, tajā skaitā kāpņu telpā. 3. Velonovietnes izbūve.
6	RCB Bišumuižas filiālbibliotēka Bauskas ielā 88, Rīgā (atrodas Rīgas Jauno Tehniķu centra telpās)	1958.	2019.	Vides piekļūstamības risinājumi - uzbrauktuves izbūve pie ieejas ēkā, tajā skaitā ēkas foajē telpā.
7	RCB Bolderājas filiālbibliotēka Gaigalas ielā 3, Rīgā	1938.	2023. – 2024.	1. Lifta/pacelēja izbūve. 2. Jauna žoga ap ēkas piegulošo teritoriju un vārtu izbūve. 3. Koku izkopšana bibliotēkas dārzā.
8	RCB Čiekurkalna filiālbibliotēka Čiekurkalna 1 līnija 64, Rīgā	2002.	2021. (daļēja renovācija, 2.stāvā)	1. Ventilācijas izbūve vai gaisa kondicionēšanas iekārtas uzstādīšana/izbūve. 2. Apkures iekārtas maiņa/remontdarbi. 3. Ēkas jumta remontdarbi. 4. Ēkas krāsojuma atjaunojums.

Nr.	Iestādes/struktūrvienības nosaukums	Ēkas uzcelšanas /ekspluatācijas uzsākšanas gads	Ēkas renovācijas/ restaurācijas gads	Nepieciešamie infrastruktūras uzlabojumi
				5. Vides piekļūstamība - uzbrauktuves izbūve pie ieejas ēkā. 7. Lifta/pacelāja izbūve. 8. Jauna žoga, divu vārtu, ap ēkas piegulošo teritoriju, izbūve/ remontdarbi. 9. Pagalma un garāžas aprīkošana ar elektrību.
9	RCB Daugavas filiālbibliotēka Vizlas ielā 1, Rīgā	Nav datu	2014.	1. Ventilācijas izbūve vai gaisa kondicionēšanas iekārtas uzstādīšana/izbūve. 2. Ēkas jumta remontdarbi.
10	RCB Grīziņkalna filiālbibliotēka Alauksta ielā 10, Rīgā	1969.	2008.	Vides piekļūstamība - uzbrauktuves pārbūve pie ieejas ēkā.
11	RCB Ilģuciema filiālbibliotēka Lidoņu ielā 27 k-2, Rīgā	1974.	2023.	1. Lifta/pacelāja izbūve. 2. Ventilācijas izbūve vai gaisa kondicionēšanas iekārtas uzstādīšana/izbūve. 3. Velonovietnes izbūve.
12	RCB Imantas filiālbibliotēka Slokas ielā 161 k-1, Rīgā	Nav datu	2011.	1. Lifta/pacelāja izbūve. 2. Ugunsdrošības signalizācijas izbūve ēkas cokolstāvā. 3. Cokolstāva siltināšana. 4. Ventilācijas jaudas palielināšana vai gaisa kondicionēšanas iekārtas uzstādīšana/izbūve. 5. Elektrības skaitītāja jaudas palielināšana iekštelpās. 6. Piegulošās teritorijas sakopšana (jaunu flīžu maiņa, koku izkopšana, vārtu uzstādīšana pie rezerves izejām no pagalma puses).
13	RCB Jaunciema filiālbibliotēka Gaileņu ielā 5, Rīgā	1966.	2011.	Ventilācijas izbūve vai gaisa kondicionēšanas iekārtas uzstādīšana/izbūve.
14	RCB Juglas filiālbibliotēka Brīvības gatvē 430A, Rīgā	1964.	2000.	1. Lifta/pacelāja izbūve. 2. Jumta malas ar ēku/atsevišķi remontdarbi. 3. Ventilācijas izbūve vai gaisa kondicionēšanas iekārtas uzstādīšana/izbūve. 4. WC izbūve bibliotēkas apmeklētājiem (ir iespējams ienākot telpās apvienot ar blakus esošo WC, kuru apsaimnieko Rīgas Namu pārvaldnieks).
15	RCB filiālbibliotēka "Kurzeme" Jūrmalas gatvē 78D, Rīgā (atrodas Volvo sporta hallē)	2005.	2005.	Bibliotēka (vienīgā no RCB filiālbibliotēkām) atrodas privātīpašumā.

Nr.	Iestādes/struktūrvienības nosaukums	Ēkas uzcelšanas /ekspluatācijas uzsākšanas gads	Ēkas renovācijas/ restaurācijas gads	Nepieciešamie infrastruktūras uzlabojumi
16	RCB Ķengaraga filiālbibliotēka Latgales ielā 271A, Rīgā	1971.	2018.	1. Koku izkopšana ap ēkas piegulošo teritoriju. 2. Ēkas siltināšana. 3. Vides piekļūstamība - uzbrauktuves pārbūve pie ieejas ēkā, atbilstoši prasībām.
17	RCB Mežciema filiālbibliotēka Hipokrāta ielā 31, Rīgā (atrodas Rīgas Mežciema pamatskolā)	1979.	2002.	1. Vides piekļūstamība - uzbrauktuves pārbūve pie ieejas ēkā, atbilstoši prasībām. 2. Telpu renovācija vai citas - plašākas un atbilstošas telpas bibliotēkai.
18	RCB filiālbibliotēka "Pārdaugava" Dzirciema ielā 26, Rīgā	1961.	2008.	1. Lifta/pacēlāja izbūve. 2. Margu izbūve uzbrauktuvei pie ēkas.
19	RCB Pļavnieku filiālbibliotēka Salnas ielā 8, Rīgā	1989.	Nav veikta	1. Ēkas renovācija, pārbūve, t.sk. durvju, logu maiņa, ventilācijas izbūve, sanitāro mezglu pārbūve, vai citas - atbilstošas telpas bibliotēkai. 2. Lifta/pacēlāja izbūve. 3. Ēkas plaisu monitorēšana. 4. Velonovietnes izbūve.
20	RCB filiālbibliotēka "Pūce" Andreja Saharova ielā 35, Rīgā (atrodas Rīgas Praktiskās estētikas skolā)	1997.	Nav veikta	1. Ventilācijas izbūve vai gaisa kondicionēšanas iekārtas uzstādīšana/izbūve. 2. Vides piekļūstamība - uzbrauktuves izbūve pie ieejas ēkā.
21	RCB filiālbibliotēka "Rēzna" Valērijas Seiles ielā 14	1990.	2024.	Pašlaik notiek renovācijas darbi.
22	RCB Sarkandaugavas filiālbibliotēka Aptiekas ielā 14A, Rīgā	1980.	2000.	1. Lifta/pacēlāja izbūve. 2. Ēkas plaisu monitorēšana. 3. Augšējā (daļēja) apgaismojuma nomaiņa. 3. Kāpņu telpas/foajē (augsti griesti) remontdarbi. 4. Kanalizācijas cauruļu nomaiņa.
23	RCB filiālbibliotēka "Strazds" Kvēles ielā 15, Rīgā	1967.	2017. 1. stāvā	1. Lifta/pacēlāja izbūve 2. Ventilācijas izbūve vai gaisa kondicionēšanas iekārtas uzstādīšana/izbūve. 3. Žoga izbūve ap ēkas piegulošo teritoriju. 4. Vides piekļūstamība - uzbrauktuves izbūve pie ieejas ēkā.
24	RCB Šampētera filiālbibliotēka Lielirbes ielā 6, Rīgā	1985.	2000.	1. Lifta/pacēlāja izbūve. 2. Augšējā apgaismojuma nomaiņa. 3. Ēkas plaisu monitorēšana. 4. Nišu aizdare pie ieejas.

Nr.	Iestādes/struktūrvienības nosaukums	Ēkas uzcelšanas /ekspluatācijas uzsākšanas gads	Ēkas renovācijas/ restaurācijas gads	Nepieciešamie infrastruktūras uzlabojumi
				5. Ventilācijas izbūve vai gaisa kondicionēšanas iekārtas uzstādīšana/izbūve. 6. Ēkas ieejas pakāpienu remontdarbi. 7. Vides piekļūstamība - uzbrauktuves izbūve pie ieejas ēkā. 7. Piegulošās teritorijas sakopšana.
25	RCB Torņakalna filiālbibliotēka Ojāra Vācieša ielā 2	1922.	2021. – 2022.	Nav nepieciešami.
26	RCB filiālbibliotēka “Vidzeme” Brīvības gatvē 206, Rīgā	1903.	2007.	1. Ēkas 1.stāva atsevišķu starpsienu siltināšana. 2. Jumta remontdarbi/izbūvēt sniega barjeras. 3. Velonovietnes izbūve.
27	RCB Ziemeļblāzmas filiālbibliotēka Ziemeļblāzmas ielā 36, Rīgā	1913.	2011. – 2013.	1. Ēkas fasādes atjaunošanas darbi ap bibliotēku (2024.gadā tika veikti ēkas daļēji remontdarbi, bez bibliotēkas ārsienas atjaunošanas). 2. Mitruma (pelējuma sēnes) likvidēšana bibliotēkas (ēkas pamatos/ cokolstāvā). 3. Iekštelpu remontdarbi (sienu krāsošana).